

₹20

అమ్రోద్బుల్ - 2018

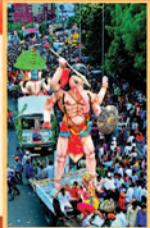
DECCAN LAND, HYDERABAD

దక్కన్

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక

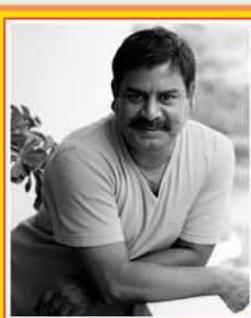
ల్యూండ్

74

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో నూతన జోనల్ వ్యవస్థలై
ప్రత్యేక వ్యాసాల సమగ్ర సంచిక

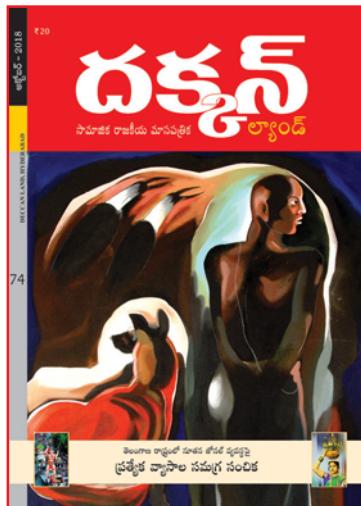

Artist:
ANAND GADAPA

లంతర్మత భావాలను తద్దీలేవే
ఆరోచనాత్మక విత్తాలకు పెర్చింది
శేయగా ఖ్యాతిని పాంచిన
ప్రముఖ చిత్రకారులు అందో గదమ్.
ఎన్నో చిత్రకళా ప్రదర్శనలలో పాల్టోగి
పలు పురస్కారాలను లందుకున్నారు.
మాజీ రాష్ట్రపతి అబ్దుల్ కలాం, కేనీలర్,
కెజ సుబ్రమణీయున్, వైకుంఠ, పట్టుకీ
లక్ష్మినర్సీ పంచి ప్రముఖులు ప్రశంసలు
అయినకు దక్కాయి, చ్కూలు వేసి
మెహించదివే కామండా ఆ రంగంలో
తనకున్న నిప్పుఁత, లసుబంంలో
జాయి లంతర్లా ఆచియ చిత్రకళా
సరమ్మలకు మార్గదర్శక పత్రాలను
చూపాందించారు. నిప్పుఁతకు
నిలపుట్టడాలు అనంది చిత్రాలు.

“చిత్రకళా విహారి”

సంస్కృతి సంప్రదాయాలను పాటిస్తూనే ఆధునికతను జోడించి అరుదైన, అనిర్వచనీయమైన భావాలను రంగరించడమేకాక మానవీయతను చాటిచెప్పే చిత్రాలను గీస్తూ ప్రభూతిని పొందిన చిత్రకారులు ఆనంద్ గడవ. జీవన వాస్తవాలకు అద్భుంపట్టే అంశాలను ఎన్నుకుని మనసుపై ముద్రవేసి గుర్తుండిపోయేలా చిత్రాలను వేయగలిగిన మంచి నేర్చున్న చిత్రకారులు. ఎన్నుకుని గీసిన చిత్రం ప్రత్యేక భావనని కలిగించేలా ఉండాలని నమ్మి కళాజీవి ఆనంద్. అపురూప జ్ఞాపకంగా మనసులో మిగిలి పోయేలా చిత్రీకరణ ఉండాలన్న భావనతో చిత్రకళారంగంలో తన్నదైన శైలితో మందడుగేస్తున్నారు ఆనంద్ గడవ.

"CHANDRAM" Street.No.12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Fax: 040-27635644 mobile: 9030626288
e-mail: desk.deccan@gmail.com website : www.deccanland.com

మెయిల్ బాక్స్

సమగ్ర సమాచార వ్యాసాలు విలువైనవి

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో బీసీలపై నెప్పెంబరు సంచిక ద్వారా మీరందించిన సమగ్ర సమాచార వ్యాసాలు ఎంతో బాగున్నాయి. బీసీల స్థితిగతులతో పాటు విభిన్న కేంచాలలో పరిశోధనాత్మకంగా ఈ వ్యాసాలను రచయితలు రహితాందించి అందించారు. ఇలాంటి సమాచార వ్యాసాలను భవిష్యత్తులో ఇంకెన్స్ అందించాలని కోరుతున్నాం.

- రాజ్యమను, శైదురాబాద్

పారిత్రామిక-సాంకేతిక అభివృద్ధి

ఘనవరిత కలిగిన తెలంగాణ ప్రాంతంలో జరిగిన, జరుగుతున్న పారిత్రామిక, సాంకేతిక అభివృద్ధిపై జరిగిన సద్గుస్తులై అందించిన సమగ్ర నివేదిక ద్వారా అనేక అంశాలను తెలుసుకోగలిగాం. ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రం ఇంకా జరగాల్సిన అభివృద్ధిపై దూరధ్వాతో అలోచించి ప్రణాళికలు రూపొందించాల్సిన అవసరాన్ని ఈ సద్గుస్తు నొక్కిచెప్పడం అభినందనీయం.

- వి.రమాచేంద్ర, వరంగల్

కవుల సంగమమైన తెలంగాణ ఉద్యమం

ప్రపంచానికి ఆదర్శవంతమైన తెలంగాణ ఉద్యమంలో పోరాట స్పృహతో కవులు పోషించిన పాత్రమను కవితాత్మకంగా విస్తేషిస్తూ డా. కాంచనపల్లి రాసిన వ్యాసం ఎంతో ఉపయోగకరమైంది. ఎంతోమంది ఉద్యమ కవులను ఈ వ్యాసం ద్వారా కాంచనపల్లి మరోమారు గుర్తుచేశారు.

- కళ్యాణ్, మహాబూబ్‌నగర్

అన్కలైన్ ద్వారా దక్షన్ ల్యాండ్ చండా చెల్లింపు

దక్షన్ల్యాండ్ బ్యాంక్ ఖాతా వివరాలు

Name : DECCAN LAND,
Kotak Account No: 7111218829
Bank: KOTAK MAHINDRA BANK
IFSC Code:KKBK0000555
Branch Code : 000555,
MICR Code : 500485007

దక్షన్ ల్యాండ్

దక్షన్ ల్యాండ్ బీసీ ప్రత్యేక సంచిక గురించి!

ప్రియమైన వేదకుమార్ గారికి.....!

మీరు వాట్సప్లో పేడీఎఫ్ 32 పేజీల దక్షన్ ల్యాండ్ బీసీల ప్రత్యేక సంచికను ఇప్పుడే వరుస క్రమంలో పూర్తి చేసిన. పారకులకు ఏమేం అందించినం అని పరిశీలిస్తూ వచ్చిన.

అన్ని వ్యాసాలు దీనికి విస్తేషణాత్మకంగా సాగినయి. ఇన్ని విషయాలను ఒకచోట చేర్చి అందించడం మొదటి సారి. ఎన్ని చదివితే, ఎంత వడపోస్తే ఇంత సంక్లిష్టంగా ఇన్ని విషయాలు, కోణాలు, పరిణామాలు అనేక సంక్లిష్ట అంశాలను ఇంత సరళంగా, ఇంత సులభంగా చెప్పడం సాధ్య పడిందో! సామాజిక చరిత్ర పరిణామాలను జోడించి, రాజ్యాంగంలో ఏ ఆర్కిటెక్చర్ ఎలా ఎప్పుడు చేర్చారో వేర్కొన్న తీరు అపూర్వం. విస్తృత అధ్యయనం, ఉద్యమాల క్రియాశీల అనుభవాలు, కన్సర్వేషన్, కమిట్చెంట్, సానుకూల ధృష్టి, ప్రైమ లేకుండా ఇది సాధ్యం కాదు. వ్యాసకర్తలు అనేక దశాబ్దాల పాటు ఉద్యమాల్లో కలిసి నడిచిన వారు, నడిపించిన వారు కావడం వల్ల దక్షన్ ల్యాండ్ బీసీ ప్రత్యేక సంచిక అనితర సాధ్యంగా పరిణతితో వెలువడింది.

సంపాదకుల పైప్యూన్, చిత్తవద్దు సంకల్ప బలం లేకుండా ఇది సాధ్యమయ్యే విషయం కాదు. ఈ సంచికను ఇంగ్లీషులోకి అనువదించి దక్షన్ ల్యాండ్ ప్రత్యేక సంచికగా వెలువరిస్తే జాతీయ స్థాయిలో చైతన్యం విస్తరిస్తుంది. ఈ ప్రత్యేక సంచిక మూడు, నాలుగు వేల కాపీలు బీసీ కమిషన్స్, బీసీ గురుకుల పారశాలలకు, బీసీ సంక్లీఫ్ శాఖలకు, అడ్వైటెంట్లకు, జర్లిస్టులకు అందస్తే చేరాల్సిన వారికి చేరుతాయి. ఈ సంచికను అన్ని పత్రికలకు సమీక్షకు పంపితే అందరికి సమాచారం అందుతుంది. ఈ సంచిక మఱల మల్ల ముద్రించాల్సిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. రోజు రోజుకు ఈ సంచిక ప్రాధాన్యత పెరుగుతుంది. దక్షన్ ల్యాండ్ సంపాదకులు యం. వేదకుమార్ గారికి, సంపాదక సిబ్బందికి ప్యాదురుపూర్వక అభినందనలు.

- బి.ఎస్. రాములు, చెర్రున్, తెలంగాణ బీసీ కమిషన్
m : 8331966987, e : bsramulu@gmail.com

సవరణ

నెప్పెంబర్ 18 దక్షన్ల్యాండ్లో నేను రాసిన కవుల సంగమమైన తెలంగాణ వ్యాసంలో పారపాటు జరిగింది. ఒక్కొక్క పాటేసి సంకలనంలో నా తెలంగాణ అనే ప్రైటీల్తో గద్దర్, గూడ అంజయ్యల రెండు పాటలు ఉన్నాయి. గద్దర్ ప్రాసిన పాటను గూడ అంజయ్య అని పేర్కొనడం జరిగింది. జరిగిన పారపాటుకు గద్దరన్నకు క్షమాపణ చెబుతూ పారకులు అది గద్దర్ పాటగా గమనించాలని కోరుతున్నాను.

- వ్యాసకర్త కాంచనపల్లి

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపత్తి: 7 సంఖిక: 2 పేజీలు: 68

ఆక్రోషర్ - 2018

సంపాదకులు

మణికొండ వేదకుమార్

9848044713

editordeccan@gmail.com

సహాయ సంపాదకులు

తిరునగర శ్రీనివాస్

స్పెషల్ కరస్టాంటెంట్

క. ప్రభాకర్

8106721111

సర్కులేవ్స్

పాచ. మాహాన్లాల్

వాణిజ్య ప్రకటనలు

సిరజ

9030626288

ఫాబోర్స్

టి.ఎస్.ఎస్

8374995555

కవర్షేష్ ముఖానిత్రం

ఆనంద్ గడప

చిత్రాలు

కూర్చు శ్రీనివాస్

layout & composing @

CHARITHA IMPRESSIONS

printed @ DECCAN PRESS

అజామాబాద్, హైదరాబాద్-500 020.

కార్యాలయ దిరుసామా

DECCAN LAND
"CHANDRAM"3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029 Telangana

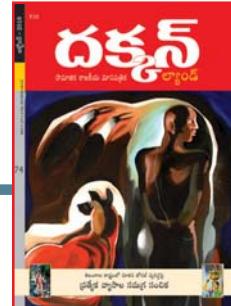
Mobile: 9030626288 Fax: 040-27635644

E-mail: desk.deccan@gmail.com
website : www.deccanland.com

కృత్పుత్తతలు

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక సాహిత్యం విభాగంలో
సలహాలు, సూచనలు అందించిన
డా॥ ఎన్. రఘుకు మా కృత్పుత్తతలు.

లోపలి వేజ్జల్లో...

సూతన జీనల్ ప్పచ్చ - ఆజానకం (ఎడిటర్లయిల్)	ఎం. వేదకుమార్	7
తెలంగాణ మీదియాలో 'సవోదయం' ఎవుడు?	టంకశాల అశోక్	8
పక్కా ప్రాదురాబాదీ శ్రీవాసుదేవరావు!	సంగీశ్వర్ శ్రీనివాస్	9
1857	పరవస్తు లీకేషన్	11
మూలీ మహి ప్రతయానికి 110 ఏళ్ల	కట్టు ప్రభాకర్	17
సుందిళ్ రాజస్తా పాటలు	అంబటి వేకువ	21
ఒకప్పటి రాయపురం మన ఏదులాబాద్	శ్రీరామోజు పారగిపోల్	23
ప్రకృతి మలచిన ఫోలోగ్రాఫర్ డా. జగన్ పాన్నాల	టీఎస్	25
జీతం కోసం హీర్స్ - జీవితం కోసం తెలంగాణ	దేవిప్రసాద్	27
నాలుగున్నర ఏండ్ల పాలన - తెలంగాణ ఉద్ధోగులు	కారం రథిందిరిడ్డి	33
ఉద్ధోగుల ప్రైండ్ల ప్రభుత్వం	నరేందరీరావు	37
కొత్త జీనల్ ప్పచ్చతో సుపరిపాలన	సి.విరల్	39
జీనల్ ప్పచ్చతు సాధించుకున్నాం	వ. వద్దుచాలి	41
అనంత భావాల 'ఆనంద' చిత్రాల	స్వజన్	43
పాలమూరు గత వైభవానికి గుర్తులు ఈ టాకీసీలు	పాచ. రమేష్ బాబు	45
సంస్కృత నాటకానికి ఆయుష్మాంచల్ ప్రాదురాబాద్	డాక్టర్ జె. విజయుకుమార్జీ	47
తొప్ప ముచ్చట్లు ముద్ది భాగం	దక్కన్ స్కూల్	49
"మూల మలుపు"	పోతన జీత్తి, డా. వేముల సత్యనారాయణ ..	53
బాలసాహిత్యం - ముందుగు	తిరునగర శ్రీనివాస్	55
సురక్షన చక్రం	డాక్టర్ ఎం. దేవేంద్ర	60
'ఇప్పచెట్టు నీడలో'	డాక్టర్ ఎన్.రఘు	63

'దక్కన్ ల్యాండ్'లో అచ్చవుతున్న రచనలలో వ్యక్తమవుతున్న అభిప్రాయాలన్నిటితో సంపాదకులకు ఏకీభావం ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. 'దక్కన్ ల్యాండ్'ను ప్రజాస్ామిక అభిప్రాయ వేదికగా, ప్రజాపక్ష రాజకీయార్థిక, సామాజిక సాహిత్య విశేషణావేదికగా తీర్చిదిద్దాలన్నదే మా సంకల్పం. అంచుక అనుగుణంగానే అన్న రకాల అభిప్రాయాలకు, భిన్నాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. విప్పి రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా ఆయా అంతాలపై, సమ స్యలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పారకుల్లో అవగాహన పెంపాందించడమే 'దక్కన్ ల్యాండ్' లక్ష్యం.

DECCANLAND
దక్కన్
 సాహజ రాజకీయ మాసపత్రిక
 ల్యాండ్

"BHOOPATI SADAN" 3-6-716, St.No.12, Himayatnagar, Hyderabad-500029
 Mob: 9030626288, Fax: 040-27635644, E-mail: desk.deccan@gmail.com,
 Web: www.deccanland.com

పత్రికను బల్ఫోట్ తం చేయండి!
 చందాదారులుగా చేరండి!!

దక్కన్ల్యాండ్ మాస పత్రిక 73 నెలలుగా క్రమం తప్పక వెలువపుతూ పారకాదరణ చూరగొంటున్నది. నుమారు ఆరు సంవత్సరాలుగా ఆర్ద్రకంగా భారమే అయినప్పటికీ తెలంగాణ గొంతుకు బలంగా విన్నించాలనే సంకల్పంతో ఎంతో ప్రమకోర్చు దక్కన్ల్యాండ్ మాస పత్రికను తీసుకువస్తున్నాం. చందాదారుల చందాలే పత్రికకు ఉపిరి. దక్కన్ల్యాండ్ అభిమానులంతా తాము చందా కట్టడంతో పాటుగా నూతనంగా చందాదారులను చేర్చించాల్చిందిగా కోరుతున్నాం.

ఇప్పటివరకూ ఎంతోమంది ఈ మహాత్మర కార్యక్రమానికి సహకరిస్తూ వచ్చారు. వారందరికీ మా ధన్యవాదాలు. 2012 నుండి చందాదారులుగా ఉన్న వారికి విన్నపం ఏమనగా మీరు కట్టిన చందా కాల పరిమితి ముగిసినచో మీరు మీ సంవత్సర చందా రూ॥ 200/ ను రెస్యువర్ల చేసుకోవలసిందిగా కోరుచున్నాం.

గౌరవ చందాదారులు ఎంట్/ ఆన్‌లైన్/ డిపి/ చెక్/ పేటీఎం ద్వారా కాసే, వ్యక్తిగతంగాకాసే కట్టవచ్చును. మీ సహకారంతో మరింత మందిని పారకులుగా, చందాదారులుగా చేర్చి మన పత్రికను ప్రోత్సహిస్తారని అశిస్తున్నాం. చందాపరంగా, ప్రకటన పరంగా చేయుతనిచ్చి వది కాలాలపాటు పత్రిక నిరాటంకంగా కొనసాగేందుకు మిమ్మల్ని అభ్యర్థిస్తున్నాం. మీ అందరి సహకారంతో పత్రికను ముందుకు తీసుకువెళతామని తెలియజేస్తా, కృతజ్ఞతలతో.....

మీ విధేయుడు

వెడకుమార్ కొండ

(వేదకుమార్ మణికొండ)

ఎడిటర్, దక్కన్ ల్యాండ్ మాస పత్రిక

మొబైల్: 98480 44713

ఈమెయిల్: vedakumar52@gmail.com

దక్కన్ల్యాండ్ బ్యాంకు భాతా వివరములు:

Name	: DECCAN LAND
Bank	: KOTAK MAHINDRA BANK
A/c No	: 7111218829
IFSC Code: KKBK0000555	
Branch Code	: 000555
MICR Code	: 500485007

FORM IV (See Rule 8)

Statement about ownership and other particulars of periodical Deccan Land as required to be published in the first issue every year after the last day of February.

- Place of publication : Hyderabad
- Periodicity of its publication: Monthly
- Printer's Name : M.Veda Kumar
 Nationality : Indian
 Address : "CHANDRAM"
 3-6-712/2,
 Street No.11,
 Himayatnagar,
 Hyderabad-
 500029.
- Publisher's Name : M. Veda Kumar
 Nationality : Indian
 Address : "CHANDRAM"
 3-6-712/2,
 Street No.11,
 Himayatnagar,
 Hyderabad-
 500029.
- Editor's Name : M. Veda Kumar
 Nationality : Indian
 Address : "CHANDRAM"
 3-6-712/2,
 Street No.11,
 Himayatnagar,
 Hyderabad-
 500029.
- Names and addresses of individuals who own the periodical and partners or shareholders holding More than one per cent of the total capital. : M. Veda Kumar

I, M. Veda Kumar, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Sd/-

(M. Veda Kumar)

Date : 1st October, 2018 Signature of Publisher

నూతన జోనల్ వ్యవస్థ - ఆశాజనకం

దొదాపు నలభై ఏళ్ళ క్రితం జోనల్ వ్యవస్థ ఏర్పాతింది. అప్పుడు ఉమ్మడి రాష్ట్రం అరు జోన్లగా ఏర్పడింది. ఈ జోన్ల ద్వారానే విద్య, ఉద్యోగాలు, స్థానిక రిజర్వ్స్‌ఫస్ట్లు విర్భవించగా తెలంగాణ ప్రాంతానికి చెందిన నిరుద్యోగ యువతకు తీవ్ర నష్టం వాటించింది. ఈ జోన్ల వ్యవస్థను వర్గీకరించాలని అనేక ఉద్యమాలు చేసినా ఘలితం లేకపోయింది. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చూరపత్తి ఎంతో ఆశాజనకంగా నూతన జోన్ల ఏర్పడ్డాయి.

95 శాతం మేరకు స్థానికులకే అవకాశాలు దక్కనుండడంతో జోనల్ వ్యవస్థ ప్రోధాన్యత అన్ని స్థాయిలవారికి తెలిసి ఆ అపసరాన్ని గమనించారు. నిరుద్యోగ సమస్య నివారణకు జోనల్ వ్యవస్థ మార్గాలను చూపుతుంది. జోనలవారీగా ఉద్యోగాల కల్పన వల్ల నిరుద్యోగుల ఆకాంక్షలు సఫలీకరించాలని.

సమస్యల పరిష్కారం విషయంలో ప్రభుత్వాలు అవలంబించే విధానాలపై తీసుకునే నిర్ణయాలపై అవగాహన అన్ని స్థాయిలలో ఎంతో ముఖ్యం. ఆభివృద్ధి దిశగా చేపట్టే అనేక కార్యక్రమాలు విజయవంత్తమై ఆ ఘలాలు ఆశించిన లక్ష్యాలను నూటికి నూరుశాతం చేరుకోవాలంటే సంపూర్ణ సమిష్టి భాగస్వామ్యం కావాలి. రైతు సంబంధ కార్యక్రమాలు, పరిశ్రమల పునరుద్ధరణ, మిషన్ కాక్టియ, మిషన్ భగీరథ, కాశేశ్వరం ప్రాజెక్టు వంటి కార్యక్రమాలన్నీ తెలంగాణ వ్యాప్తంగా పరస్పర భాగస్వామ్యం వెల్లివిరిసింది. సమాజ క్రేణుల నుండి అందే సహకారంతోనే ప్రభుత్వ లక్ష్యాలు సఫలీకరించాలని కొత్తగా ఏర్పడి లక్ష్యాత్మక ప్రజాశికలతో నాలుగేళ్ళుగా అడుగులేస్తున్న తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పునర్నిర్మాణ ప్రక్రియ నిరంతరం కొనసాగాలి. ఆ దిశగా సమాజం ప్రజలు ఐక్య ఆత్మీయ భాగస్వామ్యంతో తమవంతు బాధ్యతగా భావిస్తూ ముందుకు సాగాలి.

కేంద్ర ఎన్నికల సంఘం దేశంలోని పలు రాష్ట్రాలలో పాటు తెలంగాణలో కూడా ముందస్తు ఎన్నికలకు షెడ్యూల్సు ప్రకటించింది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాక రెండవసారి డిసెంబరు 7న శాసనసభ ఎన్నికలు జరగనున్నాయి. ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికల నిర్వహణ తప్పనిసరి ప్రక్రియే అయినప్పటికే ఎన్నికలలో రాజకీయ ప్రార్థీలలో పాటు అందరూ పాటించవలసిన ప్రవర్తనా నియమావళి ఎంతో ముఖ్యం. సంయుమనం పాటిస్తూ శాంతియుత వాతావరణంలో రాజకీయపక్షాలు బాధ్యతగా మెలగాలి. సుస్థిరమైన తెలంగాణాను నిర్మించుకునే దిశగా ప్రజలు తమ ఓటు హక్కును వినియోగించుకోవాలి. మన నీళ్ళు, నిధులు, నియామకాలు, మన నిర్ణయాలు మన తెలంగాణ నాయకత్వంలోనే ఉండాలన్న ప్రగాఢ కోరిక మన అమరులది, తెలంగాణ ప్రజలది.

రెప్పువాల్ని నిరంతర ప్రయాణంతో స్వరాప్త సాధన ఉద్యమానికి తెలంగాణ పోరుగడ్డ కదను తొక్కిన నాటి నుండి నేలి వరకు ‘దక్కన్ల్యాండ్’ మాసపత్రిక కీలకపాత్రసు పోషిస్తూ వస్తున్నది. తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజల ఆశయాలు, ఆకాంక్షలను అక్కరాలుగా మలచుకుని చారిత్రక, సాంస్కృతిక, సామాజిక నేపథ్యాలను పతకగా మార్చుకుని ఆరేళ్ళ ప్రయాణాన్ని పూర్తి చేసుకుని ‘దక్కన్ల్యాండ్’ ముందడుగేస్తున్నది. అనుభవజ్ఞులైన సామాజిక, అస్థిత్వ, పోరాట ఉద్యమాలలో మమేకమైన ఎందరో ప్రముఖులు రాసిన విశ్లేషణలు, వెలకట్టలేని వ్యాసాలను ఆరేళ్ళుగా ఎన్నో సంచికల ద్వారా అందించడం జరిగింది. ఏడవ సంవత్సరంలోకి అడుగుడుతూ గత నెలలో బీసీల సమగ్ర వ్యాసాల విశేష సంచికను వెలువరించాం. ఈ సంచికలో తెలంగాణలో జోనల్ వ్యవస్థకు సంబంధించి ప్రముఖులు రాసిన విషయ విశేషణాత్మక వ్యాసాలు, ముఖ్యముఖీలు అందిస్తున్నాం. నవంబర్ నెలలో ఎన్సి, ఎన్టి, మైనారిటీలకు సంబంధించిన వ్యాసాలను మీకు అందించబోతున్నాం. మీ అందరి ఆదరాభిమానాలు చిరస్థాయాగా దక్కన్ల్యాండ్కు అందాలని మనసారా కోరుకుంటూ.....

వెదమంగ్.ఎమ్

(మజికొండ వెదకుమార్)

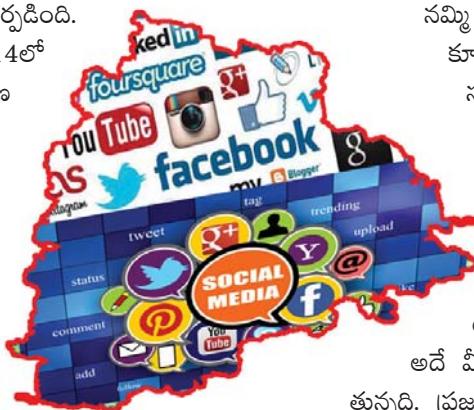
ఎడిటర్

తెలంగాణ మీడియాలో 'నవోదయం' ఎవుడు?

తెలంగాణ పత్రికలు అనే ప్రస్తావన వచ్చినపుడు అందరి మనసులలోకి వెంటనే వచ్చేది గోలకొండ పత్రిక. ఆ తర్వాత ఈ ప్రాంతానికి ఆవిధంగా గుర్తుకొని అయిన ఆ స్థాయి పత్రిక ఏదీలేదు. 1956 నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉమ్మడి రాష్ట్రంగా 2014లో ఏర్పడే వరకు పైచేయి ఆంధ్ర ప్రాంత ప్రమాదాలక్రతలదే. ఇందుకు ఆంధ్రభూమి పాక్షికమైన మినహాయింగ్వా కొంతకాలం నడిచింది. హైదరాబాద్లో స్థిరపడిన తమిళ కుటుంబం డక్ష్న్ క్రానికల్తో పాటు ఆంధ్రభూమిని తెలంగాణ ప్రాంత ప్రయోజనాలను దృష్టిలో ఉంచుకుంటూనే నిర్వహించింది. 1969-70 ఉధ్యమ కాలంలో తెలంగాణ ప్రజలు దానిని తమ పత్రికగానే భావించుకున్నారు. కానీ తర్వాత కొంత కాలానికి ఆ గ్రూపు యాజమాన్యం తమిళ సోదరుల చేతి నుంచి మారిన తర్వాత నుంచి మరొక పరిస్థితి ఏర్పడింది.

ఈ దశాభూత నేపథ్యం తర్వాత, 2014లో తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడినపుడు, తెలంగాణ మీడియాలో ఒక నవోదయం వచ్చేందుకు అవకాశాలు ఏర్పడ్డాయనే ఆశాభావం కలిగింది. కానీ అప్పటి నుంచి నాలుగు నంపత్సురాలు గడిచిన తర్వాత, అటువంటి ఆ శాభావాలు సన్నగిల్లతున్నాయి.

నవోదయం అనే మాటలోని అలోచన ఏమిటో కొంత చెప్పువి.

1. తెలంగాణ ప్రయోజనాల

కోసం కట్టబడటం, 2. తెలంగాణ ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక సర్వతోమాఖిమ్మద్దికి కృషి చేయటం, 3. ఆ పత్రికకు చాలినంత ఆర్థిక బలం ఉండటం, 4. ఆ పత్రికలో మంచి విజ్ఞానం, రచనా సాప్తర్థం, అంకిత భావంతో శ్రమించటం, స్థానాత్మకతగల ఎడిటోరియల్ బృందం పనిచేయటం, 5. పత్రిలో యాజమాన్యపు జోక్కాలు లేకపోవటం, 6. పూర్తిగా ప్రోఫెషనల్గా నడవటం, 7. ప్రగతిశీల దృష్టధం ఆ ప్రోఫెషనలిజంలో భాగం కావటం, 8. అన్ని విధాలుగా వృత్తి విలువలు పాచేంచటం, 9. పూర్తి నిష్పాక్షికత, 10. సమర్థవైన మేనేజ్మెంట్, సర్క్యూలేప్స్ విభాగాలు ఉండటం.

ఇవన్నీ ఉండే పత్రికలు, ఛానళ్ళ వచ్చినపుడు తెలంగాణా మీడియాలో నవోదయం అవతరిస్తుంది. ఇదంతా ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఒక పగటి కలవలె తోస్తుంది. అయితే ఇదంతా రాత్రికి రాత్రే జరిగిపోవాలని కాదు. అది అసాధ్యం. కానీ ఆ దిశలో అలోచన, ప్రయత్నాల్లో అసాధ్యం కాదు. పైన పేర్కొన్న పది లక్ష్ణాలు కాకపోయినా కనీసం కొన్ని, పూర్తి స్థాయిలో కాకన్నా కనీసం ప్రాథమిక స్థాయిలో సమకూరటం అసాధ్యం కాకూడదు. కానీ ఆ దిశలో అసలు ఎవరూ అలోచనలు అయినా చేయటం లేదు. అటువంటి స్థితిలో

తెలంగాణ వంటి సమాజంలో ఒక కొత్త మీడియా, అందులో నవోదయం అన్నది ఎపుడు?

ఏషయాన్ని మరొక స్థాయి నుంచి చూడ్డాం. తెలంగాణ ఏర్పడక ముందు ఏ పత్రిలు, ఛానళ్ళ ఆయతే అగ్రస్థానాలలో ఉండేవో, ఏర్పడిన తర్వాత కూడా అవి ఆ స్థానాలలోనే ఉన్నాయి. మరొక విధంగా చెప్పాలంటే, ఏ మీడియాను అయితే తెలంగాణ ప్రజలు అగ్రస్థానాలలో ఉండేట్లు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఆదరించారో, స్వరాష్టం ఏర్పడిన వెనుక కూడా అవే స్థానాలలో ఉంచి ఆదరిస్తున్నారు. అవి అన్నీ పొరుగు ప్రాంతానికి చెందిన ప్రచురణ కర్తలవి. అప్పడి ఆ పొరుగు ప్రాంతపు ధనిక వర్గాల ప్రయోజనాలను కాపాడేందుకు, తెలంగాణ ప్రయోజనాలకు హాని చేసేందుకు పనిచేస్తున్నట్లు తెలంగాణకు చెందిన ఆబాల గోపాలం నమ్మి విపర్యించారు. తెలంగాణ ఏర్పడిన తర్వాత కూడా అప్పటివలే నిరంతరం కాకపోయినా సందర్భం వచ్చినపుడల్లా అదేవిధమైన విమర్శలు వినపస్తున్నాయి. ఆనగా, అవి ఈ రాష్ట్రానికి చెండకపోవటమేగాక, ఇక్కడి ప్రయోజనాలు వాటి పరమార్థశం కాదన్న భాపన తెలంగాణ ప్రజలలో తొలగి పోలేదన్నమాట.

అయినప్పటికీ గమనించ దగినది ఏమంటే అదే మీడియా అవే అగ్రస్థానాలలో కొనసాగుతున్నది. ప్రజల ఆదరణ వాటిని ఆవిధంగా కొనసాగిస్తున్నది.

ఇదొక విచిత్ర స్థితి. ఒక వికార స్థితి కూడా. ఇది ఈ విధంగా ఎందుకు ఉండన్నది జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన విషయం. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, పైన పేర్కొన్న పది లక్ష్ణాలు గల మీడియా కనీసం వాటిలో కొన్ని ప్రధానమైనవి అయినా ఉన్న మీడియా, పూర్తి స్థాయిలో కాకపోయినా ఒక మేరకు ఆరంభం అంటూ ఉన్న మీడియా తెలంగాణకు తనదంటూ ఈ నాలుగున్నర సంపత్తురాలలో లేదు. ఉన్న మీడియకు పలు బలహీనతలు, లోపాలు ఉన్నాయి. అవి తొలి దశలో ఉన్నప్పటికీ క్రమక్రమంగా తొలగుతున్న స్థితి అయినా లేదు. కనుక అవి తెలంగాణ ప్రజాదరణకు సంబంధించి తెలంగాణచేత పత్రికలతో పోలేవడి అగ్ర స్థానాలకు చేరలేకపోతున్నాయి. ఈ విషయమై తెలంగాణ సంపన్యులకు, రాజకీయ వర్గాలకు, జర్రులిస్పులకు, మేధావి వర్గాలకు, చివరకు సాధారణ పారక వర్గాలకు కూడా అందోళన గానీ, దార్శనికతగానీ ఉన్నట్లు తోచటం లేదు. అవి ఉన్నట్లయితే సమస్యను అధిగమించటం, నవోదయం రావటం తప్పక సాధ్యమే.

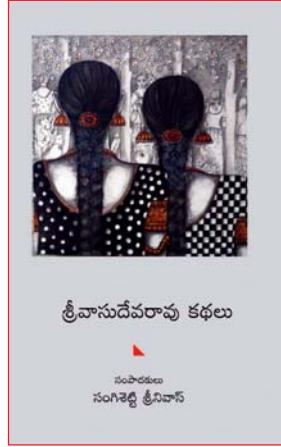
-టంకశాల అశోక్, m : 9848191767

e : tankashalaashok@gmail.com

పక్కా ప్రోదరాబాద్ శ్రీవాసుదేవరావు!

‘దస్త్రమ్’ పేరిట తెలంగాణ కథలను వెతికి వెలుగులోకి తెస్తున్న క్రమంలో 2002లో వాసుదేవరావు కనబడ్డాడు. అప్పటి నుంచీ ఆయన గురించి ఏ సమాచారం దొరికినా క్రోడీకరించుకోవడం అలవాటయింది. ఆయన కథలను మళ్ళీ మళ్ళీ చదివాను. శ్రీవాసుదేవరావు రాసిన కథల్లో ప్రోదరాబాదీకణం ఉన్నది. రుబాబుగా, దాబుగా, దర్శంగా, నిక్కుల్చిగా, నిజాయితీగా ఉండే ప్రోదరాబాదీ (ఎనుకబి) మనస్తత్వం కథల్లో రికార్డుయింది. అయితే కథకుడు శ్రీవాసుదేవరావు గురించి ఎంత వెతికినా ఆదనపు సమాచారం ఏమీ లభించలేదు. ఈ తరుణంలో చినుకు వత్రికలో కె.కె.రంగనాథాచార్యులు గారు రాసిన వ్యాసంలో ఆయన కథలను సమగ్రంగా పరిచయం చేసిందు. ఇక్కడ కూడా మళ్ళీ వాసుదేవరావు జీవితానికి సంబంధించిన విషయాలు పెద్దగా లేవు. వాసుదేవరావు కథలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించినట్లుయే ఆయన పక్కా ప్రోదరాబాదీ అని అర్థమపుతుంది. బ్రాహ్మణుడు అని కూడా తెలుస్తుంది. బహుశా తండ్రి కూడా ప్రోదరాబాదీ అయి వుంటాడు. తల్లిది మాత్రం అంధ్రా ప్రాంతం.

అనాడు తెలంగాణకు కోడక్షుగా వచ్చిన అంధ్రావాళ్ళు చాలా మందే వున్నారు. ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి, యల్లుప్రగడ సీతాకుమారిలు తర్వాతి తరం కోడక్షు. వాసుదేవరావు 1924 నాటికే బి.ఎ., పూర్తి చేసి ఎం.ఎ. చదివే ఆలోచనలో ఉన్నాడు. అంతేగాదు సివిల్ సర్వీస్‌కు ప్రిపేర్ కావాలని కూడా కోరుకున్నాడు. (ఆలోచన, ప్రయాణం కథల్లో ఆయన ఉత్తమ పురుషతో చెప్పుకున్న వివరాలను ఆధారంగా చేసుకొని చెబుతున్న విషయాలు). నిజానికి 1924 ఆ ప్రాంతంలో ప్రోదరాబాదీ నుంచి సివిల్ సర్వీస్‌కు ఎంపికైన వారిలో సిరుగూరి జయరావు ముఖ్యులు. ఈయన 1924 ఆ ప్రాంతంలోనే ప్రోదరాబాదీలో నివసించేవారు. ఆ తర్వాత 1927లో సుజాత పత్రికలో తొలి వైజ్ఞానిక కథలు కూడా రాసినాడు. ఈ జయరావు ఐసిఎస్ ఆఫీసర్గా ఎంపికై మధ్యప్రదేశ్‌లో పనిచేస్తూ ఒక రోడ్డు ప్రమాదంలో 1938 ఆ ప్రాంతంలో చనిపోతాడు. ప్రోదరాబాదీ చాదర్ఫూట్ స్కూల్ ప్రిన్సిపాల్, యూరోపియన్, ఇంగ్లీషులోకి ఖురాన్ని అనువదించిన తొలి ఇంగ్లీషువాడయిన మార్పుద్వాక్ ఇంగ్లీష్ అనాడు ప్రోదరాబాదీలో సివిల్ సర్వీస్‌కు ప్రిపేరయ్యే వారికి ట్రియినింగ్ ఇచ్చేవాడు. ఈయన సోదరుడు సిరుగూరి హనుమంతరావు నిజాం కళాశాలలో చారిత్రకాధ్యపకులుగా పనిచేశారు. ఇదే కాలంలో తనికెళ్ళ వీరభద్రుడు కూడా నిజాం కళాశాలలో ఇంగ్లీషు అధ్యాపకులుగా పనిచేశారు. బహుశా వాసుదేవరావు కూడా నిజాం కళాశాల విద్యార్థీ అయి వుంటాడు.

ఎందుకంటే అప్పటికే ఉస్కానియా విశ్వవిద్యాలయం ప్రారంభమయినప్పటికీ నిజాం కళాశాల విద్యార్థులే ఎక్కువగా రాణించేవారు.

సాహిత్య చరిత్రలో 1920-30ల మధ్యకాలంలో ముఖ్యంగా ముగ్గురు వాసుదేవరావులు కనిపిస్తారు. అందులో ఒకరు శ్రీ వాసుదేవరావు, రెండో అతను హసభీసు వాసుదేవరావు, మూడో అతను నాగసముద్రం వాసుదేవరావు. ఈ ముగ్గురూ కూడా వేరేరు వ్యక్తులని తోస్తున్నది. నిజానికి ఈ ముగ్గురికి కన్నడతో సంబంధాలున్నాయి. దాంతో కొంత సందిగ్ధత ఏర్పడుతుంది. అనాడు ఇంటి పేరు లేకుండా రాయదమనేది ఊహించలేము. పేరు ముందు

‘శ్రీ’ అనేది గౌరవ వాచకంగా గాకుండా పేరులో భాగంగానే ఉండిందని అర్థం చేసుకోవాలి. ఆంధ్రప్రతిక 1933నాటి వార్ల్స్ ఉగాది సంచికలో ఆ ఏడాది చనిపోయిన కొంతమంది కపులు, రచయితల పేర్లు పేర్కొంటూ ఎవరికి ముందు ‘శ్రీ’ అనే అక్షరాన్ని జోడించలేదు. ఒక్క వాసుదేవరావుకు తప్ప. దాన్ని బట్టి రచయిత పేరు ‘శ్రీవాసుదేవరావు’గా పేర్కొనడం సమంజసంగా ఉంటుంది. ఈయన 1933లో చనిపోయారు. అనాడు ఆ పత్రికలో ప్రచురించిన భోటో ఆధారంగా ఆయన పయస 45-50ల మధ్యగా గుర్తించవచ్చు. అంటే శ్రీవాసుదేవరావు పుట్టింది బహుశా 1880-1890 మధ్యలో జన్మించి ఉంటారని ఊహా. అంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వం రెండు సంపుటాలు వెలువరించిన కొమురాజు లక్ష్మణరావు ‘అంధ్ర వాజ్యయ సూచిక- ముద్రితముద్రిత గ్రంథముల పట్టిక’ను కొంత మేరకు తయారు చేసినాడు. అయితే 1923లో లక్ష్మణరావు అర్థాంతరంగా మరణించడంతో దాన్ని పూర్తి చేసే బాధ్యతను అంధ్రప్రతిక సంపాదకులు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు స్కరించారు. ఇందుకు ఆయన అంధ్రప్రతిక, భారతి పత్రికలో పనిచేసేవారి సహాయాన్ని తీసుకొని దాన్ని పుస్తకంగా 1929లో అచ్చేసినాడు. దీనిల్లో వాసుదేవరావు హసభీసు పేరిట ఆప్యులున పుస్తకాలలో బాల భాగవతము, బాల భారతము, బాల రామాయణము ఉన్నాయి. పేరు కూడా వాసుదేవరావు హసభీసు అని ఉన్నది. అలాగే పోవ్. వాసుదేవరావు పేరిట మరో పుస్తకం సౌకాభంగము ఉన్నది. ఇవన్నీ 1929కు పూర్వము అచ్చుయిన పుస్తకాలుగా గుర్తించాలి. ఇంతకు మించి ఈ ‘హసభీసు’ గురించి మరింత సమాచారం తెలియడం లేదు. తెలంగాణలో వజ్రవీను వెంకట రామానరసింహరావు అనే అతను నల్గొండ నుంచి నీలగిరి అనే పత్రికను వెలువరించాడు. వీళ్ళంతా కరణాలు. ప్రభుత్వ రెవిన్యూ

రాత కోత వ్యవహరాలను చూసేవారు. నిజానికి ఉర్కులో 'నవీన్' అంటే రాతగాడు అనే అర్థమున్నది. కెక్కెర్ గారు పేర్కొన్నట్లుగా ఈయన 'కమ్మలు' అనే కథను రాసినాడు. ఆ కథ 'శ్రీవాసుదేవరావు' రాసిన కథలతో 'సంవదిస్తాయి' అని కూడా చెప్పారు. 'సంవదిస్తే' సంవదించచ్చు గానీ ఇద్దరూ ఒకరే అయ్యెంటుకు అవకాశం లేదని నా ఊహా. ఎందుకంటే 'కమ్మలు' పేరిట ఒక కథ, మళ్ళీ అట్లాంచిదే 'మాటీలు' పేరిట మరో కథను ఒక రచయిత రాయడం బహుశా కుదరని, పొసగి విషయం. రచయితలవరైనా తమ కథలకు భిన్నమైన పేర్లు పెడుతారు. ఒకే రకమైన పేర్లు పెట్టడం చాలా అరుదు. అందునా రచయిత ఒకసారి హసబీబీసు అని పెట్టుకొని మరోసారి ఆ పేరు లేకుండా 'శ్రీవాసుదేవరావు' పేరిట రాయడమనేది సమస్యలు కుదరని విషయం. దీన్ని బట్టి ఈ ఇద్దరు వాసుదేవరావులు వేర్పేరని నిర్ధారించచపు.

ఇక మూడో వాసుదేవరావు 'నాగసముద్రం వాసుదేవరావు'. ఈ వాసుదేవరావు 1895లో జన్మించి సెప్టెంబర్ 22, 1979నాడు చనిపోయినాడని రాయలసీమ రచయితలు మూడో భాగంలో కల్ఱారి అపోశబలరావు పేర్కొన్నారు. ఈయన కూడా బహుశా కరణమే! ఎందుకంటే ఈయన తండ్రి 'కరణం నారాయణరావు'గా ప్రతిష్ఠి. ఈ నాగసముద్రం వాసుదేవరావు అనంతపురం జిల్లా ధర్మపురికి చెందినవారు. ఈయన మనోహర విజయము (నవల), అనంతపురమండల చరిత్ర (చారిత్రక కథలు), కుసుమాంగి, విచిత్ర వివాహము (నవలలు), అనంతపురం భూగోళము మొదలైన పుస్తకాలను రాసినారు. వృత్తిరీత్యా ఉపాధ్యాయులైన ఈయన నవలలు, పచన గ్రంథాలు, చాటువులు రాసినారు. ప్రసిద్ధమైన కొన్ని ఇంగ్లీష్ పద్యాలనుసరించి వీరు తెలుగులో పద్యాలు రాసినారు. 'ఎడ్యూచర్సీ' ఆఫ్ యూలిసిన్స్ కు అనుసరణగా 'మనోహర విజయము' నవలను వెలువరించారు. ఈయన అనంతపురం జిల్లా వాడు కావడంతో పక్కనే ఉన్న కన్సుడ ప్రభావం కూడా బాగానే ఉండింది. ఈ వాసుదేవరావు 1979 వరకు బిత్తిన్నాడు. అంటే 'శ్రీవాసుదేవరావు' వేరు అనే విషయం అర్థమైతుంది.

'శ్రీవాసుదేవరావు' 1993లో చనిపోయాడని ఆంధ్రప్రభుత్వము ఇలా రాసినారు. "వాసుదేవరావు గారు, శ్రీ. కీ.శే.॥ 'సంవలు, కథలు రచయించి తెనుగుతటి క్రొత్తయిలంకరించుచున్న భావుకులలో వీరికరు. వీరి కథలను పెక్కింటిని భారతి, ఉగాది సంచిక

అలంకరించుకొన్నది. కథలను పారకులకు సచ్చినట్టు అల్లుట యందు వీరికి మంచి శక్తి గలదు. కొన్ని నవలలను గూడ ప్రకటించి యున్నారు." అని ఉన్నది. ఆంధ్రప్రభుత్వము ఉగాది సంచికల్లో పెద్దగా ఈయన కథలు కానరాలేదు గానీ భారతి, ఆంధ్రభారతి ప్రతికల్లో ఈయన కథలు వాసుదేవరావు నవలలు రాసినట్టుగా పేర్కొన్నారు. అవి పుస్తకాలుగా అచ్చయిసాయని ఆంధ్రవాజ్యము సూచిక ద్వారా తెలుస్తున్నది. ఇందులో వాసుదేవరావు నవలలు పేరిట 'ధృడ ప్రతిజ్ఞ, పరమ రహస్యము' ఉన్నాయి.

ఈ నవలలు దొరికినట్టయితే మరికొంత అదనపు సమాచారం దొరికే అవకాశమున్నది. అయితే ఇక్కడొక సందేహమొస్తున్నది. తెలంగాణ వాడైన వాసుదేవరావు అంధ్ర ప్రాంతంలోని ప్రతికల్లో మాత్రమే ఎందుకు రాసినాడు అని. నిజానికి 1927-30 మధ్య కాలంలో వాసుదేవరావు బతికున్న కాలం నాటికే హైదరాబాద్ నుంచి సుజాత ప్రతిక వెలువడింది. ఈ ప్రతికలో ఆంధ్రా ప్రాంతానికి చెందిన 'చలం' కథలు కూడా అచ్చయిసాయి. ఇవ్వీ పరిశీలించాల్సిన, పరిశోధించాల్సిన విషయాలు. ఏది ఏమైనప్పటికీ వాసుదేవరావు పక్క హైదరాబాద్. అయితే ఈయన సంబంధ బంంధవ్యాలన్నీ ఆంధ్రాప్రాంతం వారితోనే ఉన్నాయనేది కూడా కథల్లో ప్రస్తావనల ద్వారా అర్థమైతుంది. తుదకు తేలేదేమిటంబే 'శ్రీవాసుదేవరావు'ని ఇప్పటికేతే హైదరాబాదీగానే భావించాలి. ఎందుకంటే భాష, ఆలోచన, రుబాబు, వివిధ విషయాల పట్ల రియాక్షన్ అన్ని హైదరాబాదీ పంచండ్రా తనాన్ని, గౌరవాన్ని ఇనుమడించే విధంగా ఉన్నాయి. ఏది ఏమైనా హైదరాబాద్ జీవితాలను హృద్యంగా ఆశ్చర్యబద్ధం చేసిన తొలి తెలుగు కథకులు శ్రీవాసుదేవరావు. ఈయన కథలన్నింటిని ఇక్కడ ఒక్క దగ్గరికి తెఱ్పున్నాము. భఫిష్ట్టెలో ఎవరైనా పూనుకొని అయిన రాసిన నవలలు (వెతకాలి), అనువాద కథలు అచ్చులోకి తీసుకు రావాలి. అప్పుడు మాత్రమే అయిన గురించి లోతైన పరిశీలన, విశ్లేషణ, విమర్శ రావడానికి వీలవుతుంది. ఆ తోవలో ఇదొక మైలురాయిగా భావిస్తూ, దీనికి 'టార్క్స్‌లైట్' పదుతూ ముందుమాట రాసిన రంగనాథాచార్యులు గారికి ధన్యవారాలు.

(తెలంగాణ ప్రచురణలు తరచున వెలువరించిన 'శ్రీవాసుదేవరావు' కథలు పుస్తకానికి రాసిన ముందుమాట)

-సంగిశైల్పీతీనివాన్, m:98492 20321

e: sangishettyrinivas@gmail.com

1857

నన్ను నేను ఎప్పుడూ క్షమించుకోలేను అనలు తప్పంతా నాదే. నా భర్తను వేధించి, ఒప్పించి మా నివాసాన్ని శాశ్వతంగా కలకత్తా నుండి ధిలీకి మార్పుటమే నేను చేసిన పెద్ద పొరపాటు. దాని వలనే మా జీవితాలు అతలాకుతలమై పోయాయి.

నా పేరు అలీన్ అల్డ్స్‌వెల్. నిజానికి కలకత్తాలో మా జీవితం సజ్ఞావాగానే నడుస్తుంది. కాని నా ధిలీ నిర్మియం వెనుక చాలా కారణాలు ఉన్నాయి. మా మహీయ కాశీర్ ముస్లిం. దాడీ బ్రిటీష్ జాతీయుడు. అంటే నేను “అంగ్లో ఇండియన్” సంకరజాతి. కాని నా నీలికళ్లు, రాగిరంగు జాట్లు, పాలమీగడ లాంటి తెలుపు చర్చం నా తండ్రి నుండి సంక్రమించి నేను పక్కా బ్రిటీష్ జాతి పిల్లలా కనబడేదాన్ని. మా అమ్మకు నన్ను అంగ్లోఇండియన్కు కాక బ్రిటీష్ జాతి వారికి ఇచ్చి పెళ్లి చేయాలని, దానితో నా భవిష్యత్తు బంగారమయం అవతుండని వీల్తే ఇంగ్లాండుకే వెళ్లి స్థిరపడతానని ఆమె ఆశ. నాకు కూడా నా స్వజాతి ఐన అంగ్లో ఇండియన్స్ మీద తక్కువ భావం ఉండేది. ఇంగ్లీష్ రాకుమారుల కోసం కలలు కనేదాన్ని. కాని ఏం లాభం? “ఊహాలు ఊక్కేలుతుంటే కర్మ కావిత్తు మోస్తుందన్నట్లు” అమ్మ ప్రయత్నాలేవీ ఘలించలేదు. అనలు నిసలు జాతి యువకులకు మా సంకరజాతి సమాచారం ఎట్లనో తెలిసి పోయి నాతో పెళ్లి నిరాకరించేవారు. చివరికి “పక్కా సోలానా” మేలు జాతి మనిసి దొరికాడు. కానీ క్యా ఫాయాదా! ఆయన వయస్సు అప్పటికే యాభై సంవత్సరాలు. కలకత్తాలోనే బ్రిటీష్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగి. ఇంకో ఐదేళ్ల తర్వాత రిటైర్మెంటు కాగానే ఆయనతో సహా ఎంచక్కు ఇంగ్లాండుకు ఎగిరిపోయి అక్కడే స్థిరపడొచ్చన్న ఆశతో ఆ సంబంధాన్ని నేను మా అమ్మ ఒప్పుకున్నాం. అప్పటికి నా వయస్సు రెండు పదులకు రెండేళ్ల తక్కువ. అంటే అతను నా కన్న 32 సంవత్సరాలు పెద్దవాడు. నా భర్తపేరు అలెగ్జాండర్ అల్డ్స్‌వెల్.

పెళ్లయిన మూడేళ్లలో ఇంద్ర ఆడపిల్లలకు తల్లినయ్యాను. ఆ తర్వాత ఆయన పడక జీవితానికి చచ్చబిపోయాడు. ఆ తర్వాత మరో రెండేళ్లకు రిటైర్ అయ్యాడు. అప్పుడు ఆయన గురించి అనలు సంగతులు తెలిసాయి. బ్యాంకులో ఒక పెన్సీ కూడా నిల్వలేదు. ఇంగ్లాండు పెళ్లాలటే కనీసం ఓడ చార్ట్లేకొనా డబ్బులు లేవు. ప్రైగా ఆయనకు తాగుడు అలవాటు. ఆ రోజుల్లో మేం కలకత్తాలోని చౌరంగిలేన్లో కిరాయకు ఉండేవాళ్లం. అక్కడంతా అంగ్లో ఇండియన్స్ ఉండేవాళ్లు. వాళ్లతోనే కాక స్థానికలైన తక్కువ జాతి భారతీయులతో కలిసి తాగటం ఆయనకు వ్యసనంగా మారింది. నాకు అభిజాత్యం ఎక్కువ. నా స్వజాతి వారినే అసహ్యంచకునే నేను స్థానిక ప్రజలైన భారతీయులను పురుగుల్లాగా చూసేదాన్ని. ఆయనకు వచ్చే పెస్సన్ ఏ మూలకు సరిపోకపోయేది. నా “కన్నె” కాలంలో కన్న కలలన్నీ కల్పలైనాయి. నేను నా స్వజాతిని అసహ్యంచకున్నందుకు దేవుడు నాకు సరైన శిక్షను విధించాడు. నా

ఇంద్రరి ఆడపిల్లల భవిష్యత్తు గురించి భయం మొదలయ్యాంది. ఈ దరిద్రపు కలకత్తా వాతావరణం నుండి నా పిల్లలను రక్షించాలని, ధిలీకి వెళ్లితే అక్కడ ఉద్యోగాలు ఎక్కువ కావున అల్డ్స్‌వెల్ కు ఏదైనా మంచి ఉద్యోగం దొకొచ్చని, మేలుజాతి మనుషులతో రాసుకుపూసుక తిరగొచ్చని కొత్త కలలు కనడం ప్రారంభించాను. ఈ సంగతి ఎన్నోసార్లు నా భర్తకు చెప్పాను. కాని ఏం లాభం. “ఆ! ఈ వయస్సులో నాకు ఉద్యోగం అది కూడా ధిలీలో ఎవరిస్తారని” నోరు చప్పరించి వీధిలోకి వెళ్లేవాడు. “చెవితివాడి ముందు శంఖం ఊదినట్లు” అయ్యాంది నా పని.

బకరోజు నేను మా ఆయన పని చేసిన ఆఫీసుకు వెళ్లి అక్కడి ఉన్నతాధికారిని కలిసాను. అతను మూడు పదులు నిండని అంద్మైన యువకుడు. ప్రైగా ఇంగ్లాండు నుండి వచ్చిన మేలుజాతి మనిషి అతని పేరు జార్జ్ అట్లీన్. నా సంకరజాతి ప్రస్తావన తేకుండా, నేను నా కష్టాలన్నీ చెప్పుకుని ధిలీలో మా ఆయనకు ఏదైనా మంచి ఉద్యోగం మాపించమని వేడుకున్నాను. అతను ఒక క్షణం నా కళల్లోకి సూటిగా చూశడు. నా కోరిక నెరవేర్చుడానికి అతను ఏం కోరుకుంటున్నాడో నాకు తెలిసిపోయింది. ఆ వారం రోజుల్లో మూడు నాలుగుసార్లు అతని బంగళాకు వెళ్లపలసి వచ్చింది. తెల్లురుజామున ఏ మూడు నాలుగు నాలుగు గంటలకో అతని “సైను” గుర్తుపుగ్గీలో సన్ను నా కొంపకు దిగజెట్టేవాడు. నేను నా జీవితంలో మొదటిసారి అమర సుఖాలను అందించి పుచ్చుకున్నాను.

నెల తిరక్కుండానే అల్డ్స్ చేతికి మంచి జీతభత్తాలతో ఉద్యోగపు ఉత్తర్వులు అందినాయి. అది కూడా నేను కోరుకున్న ధిలీలో. మా కుటుంబం కలకత్తా పదిలి, అక్కర్ కన్న ముందు అప్పొ పరిపాలకుడైన పేరాస్సురారి నిర్మించిన గ్రాండ్ప్రింట్ రోడ్డుపై ఎడ్డబండ్ మీదా, వల్లకీలలోనూ ప్రయాం చేస్తా పొట్టు మీదుగా ధిలీకి పక్కం రోజుల తర్వాత చేరుకున్నాం. అది 1856 వసంతకాల మాసం.

మేం దరియాగంజ్ మొహల్లలో ఒక పెద్ద హవేలీ కిరాయకు తీరుకున్నాం. ఆ ప్రాంతంలో చాలా మంది తెల్లుజాతి వారు నివసిస్తుంటారు. మా హవేలీ రెండపులు పెద్ద బంగళా. దాని చుట్టూ కోటిగోడలా ఒక ప్రాకారం లోపలా విశాలమైన ఆవరణ. అందులోనే ఒక మూలలో నోకర్లు చాకర్లు నివసించే చిన్న చిన్న గదులు. ఆవరణలో పూల మొక్కలు పండ్ల చెట్లు. అక్కడ అన్నిటి కన్నా నాకు నచ్చిన సంగతిమనగా బంగళామీది దాబాపైకి ఎక్కువానే తూర్పు దిక్కున పట్టు ప్రాకారాన్ని అనుకుని ప్రవహిస్తున్న యమునా నది. ఆ ఆలలపై నుండి వచ్చి నన్ను పలకరించే వాసంత సమీరాలు నా కల కొంత పేరకు నిజమయ్యాంది. నేను దర్జగా జీవించసాగాను. నా పిల్లలు దరియాగంజ్ లోని శేషతాజాతి వారి మధ్య హండాగా

పెరుగుతారని నమ్మకం కల్పింది. మరో మాట ఆ హవేలీ మహాత్మ కాబోలు నేను నెల తప్పి గర్భవతితైనాను. ఢిలీలో ఉద్యోగం ఇప్పించినందుకు జార్జి అట్టిన్కు ఉత్తరం రాసి కృతజ్ఞతలు తెలియుచేస్తూ “మీ ప్రతిరూపం త్వరలోనే ఈ భూమీదికి రాబోతుందన్న” సువార్త కూడా పంపాను. జార్జి నుండి ఎటువంటి జవాబు రాకున్నా నాకు మళ్ళీ మూడవసారి కూడా ఆడఫిల్ల పుట్టగానే జార్జి పేరు వచ్చేటట్లు ఆ పాపకు జార్జియానా ఆని పేరు పెట్టాను. శ్వేతజ్ఞతాతి వారితో సంబంధాలు పెంచుకోవాలన్న దురదృష్టితో పాప పుట్టిన సందర్భాన్ని వాడుకుని మా హవేలీలోనే ఒక పెద్ద విందు ఏర్పాటు చేసి నగరంలో ఉన్న బ్రిటిష్ కుటుంబాలను, బ్రిటిష్ అధికారులను ఆప్సినించాను. నా సంకరజ్ఞతి సంగతి వారపరికి తెలియదు కావన వారందరూ విందుకు వచ్చాడు.

అట్లా ఉన్నత వర్గాలు, ఉద్యోగులలో నాకు వరిచయాలు ప్రార్థించున్నాయి. ఆఖరి మొగల్ చక్రవర్తి “బూధ్వార్ పొ జపర్” బంధింపబడి ఉన్న ఎప్రకోటకు రక్షణ అధికారిగా పని చేస్తున్న క్యాప్టేన్ డగ్నస్ కూడా ఆ విందుకు వచ్చాడు. అందర్నీ ఆప్సినించి అతిథి మర్యాదలు చేస్తున్న నా చురుకుతనానికి అతను ముగ్గుడైనాడు. నా భర్త మాత్రం తప్పాగి ఒట్లు మరిచి ఏ మూలనో పడి నిద్రపోతున్నాడు. ఆ రాత్రంతా విందు రంజిగా రాణించింది. వాతావరణం పొంపేయినల బునబనలతో పొంగిపోయింది. హుషారు జోరందుకునే నరికి ఇంగ్లీష్ సంగీతానికి అనుపగా ఇంగ్లీష్ నృత్యాలు మొదలైనాయి. జంటలన్నీ నప్పుల పవ్వుల కేరింతలతో తేలిపోతున్నారు. ఇంగ్లీష్ యువ అధికారులందరూ “ఒక పువ్వు పది తుమ్మెదల్లా” నా చుట్టూ చేరి తమతో సృత్యం చేయాలని కోరసాగారు. నేను అతిథి మర్యాదల్లో భాగంగా వారి కోరికలను మన్నించాను. ఒకరు నా చేతి ప్రేక్షను సుతారంగా అందుకుని తమ చుట్టూ బొంగరంలా తిప్పుకుంటూ గాలిలోనే తేలిపోయేలా నాట్యం చేస్తుంటే మరొకరు కొంచెం విరామం దొరకగానే నా గులాబీ పెదాలకు పొంపేయిన చవకాన్ని అందించేవారు. మధురమైన మధువు పుణ్యమా అని వారందరితో అటపాటలలో నాకు అన్కి, అశక్తి పెరిగిపోయింది. అర్థాత్తి దాచీనాక ఊరుపేరు తెలియని ఒక శ్వేతజ్ఞతి జవనశ్శస్తు నన్ను తన చేతులతో అమాంతం ఎత్తుకొని ఒక చెట్టు చాటున మెత్తలి పచ్చిక పరువై పడుకోచెట్టి నా చెంత చేరటం నాకు లీలగా జ్ఞాపకం ఉంది. అయినా ఉన్నత వర్గంలో చేరాలంటే ఇప్పీస్తే వాలా చిన్నసంగతులు కదా!

ఎప్రకోటలోని రాణివాసం స్క్రీలనెవరినీ నేను ఆప్సినించక పోయినా బహుద్వార్ పొ జఘర్గారి మూడవ ముద్దుల బేగం జీన్త మహాల్ తన దాసీలతో నాకు, పాపకు కాసుకలను పంపింది. బదులుగా నేను కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తూ “గుల్ దస్తాలను” పంపాను. అట్లా నాకు అంతసురం స్క్రీలతో కూడా స్నేహం కలిసి బేగం ఆప్సినం మేరకు ఒకటిరెండు సార్లు ఎప్రకోటకు వెళ్లి రాణిగారిని సందర్శించుకుని ‘నజరానాలు’ సమర్పించుకున్నాను. మాదోస్తానా పక్క అయ్యింది.

ఎప్రకోట రక్షణ అధికారి క్యాప్టేన్ డగ్నస్ మా స్నేహస్తు గమనించి ఒకరోజు మా హవేలీకి వచ్చాడు. అంతగొప్ప అధికారి రెండవసారి మా ఇంటికి రావటంతో నేను వర్షాకలంలో యమునా నది వరదలా ఉప్పొంగి పోయాను. ఆయన తన పచ్చిన చిపయం సూటిగా, కుప్పంగా విపరించాడు. ఎప్రకోటలో క్యప్పించియూ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేయాలని ఏవో కుటులు జరుగుతున్నట్లు అనుమానంగా ఉండని రాణివాసపు స్క్రీలతో స్నేహసంబంధాలు చేసుకుని సమాచారాన్ని రహస్యంగా సేకరించి తనకు అందవేయాలని చెప్పాడు. ఒక ముక్కలో చెప్పులంటే నాది “రహస్య గూఢచారిణి” పాత్ర అన్నమాట. నా మోసాన్ని అంగీకారంగా భావించి నాకు కొంత “సగదు” అడ్డొస్తు జీతంగా అందించాడు.

కలిసి పచ్చిన అద్వష్టం అంటే ఇదే! ఉన్నత వర్గం శేత జాతియులలో నేనోక ప్రముఖరాలిని కాబోతుస్తుందుకు నా ఉత్సాహం ఉరకలేసింది. “పైసా హీ పరమాత్మపై”.

బేగం జీన్త మహాల్ ఏకైక పుత్రుడి పేరు జవాన్ భక్తి. ఇతని వయసు పదహారు. రాబోయే రోజులలో కాబోయే చక్రవర్తి. కాని ఏం లాభం? వాగాడంబరం, దాసీల రంగుపొంగు పొందులకు తహతహలడటం, నోలీనిండా తాంబూల సేనంతో పక్కన దాసి పట్టుకున్న బగ్గెదాన్లో హామేపా తుపుకుతుపుకున్న ఉమ్మేయటం, స్క్రీలను వశవరచుకోపటానికి చెత్త శృంగార పొయరీలను వల్లించటం, స్క్రీ అతిథుల ముందు గజ్జల సందునా, చంకల సందునా బరచిర గోకుంటనే వారితో మాట్లాడటం నెమిలి సింహసనానికి కాబోయే ఆ చక్రవర్తిగారి మచ్చుకు కొన్ని సులక్షణాలు.

వాడు ఒక రోజు ఉప్పుచేయాలు మరిచి తన “బ్కీబ్కి” కొనసాగిస్తూ నా వెంబడి కూడా పడ్డాడు.

“పడక సుఖం లేని పడతికి

ప్రతి వారితోనూ తగపులే.

ఊత కర్తతో కదిలే వృద్ధుడికి

తన సహజ కృత మాత్రం కదులుతుందా?”

ద్వందొర్కాలు నిండిన ఇట్లంటి కొన్ని బూతు పద్యాలను నాకు వినిపించి నేను సిగ్గుపడి నవ్వుతానిని వాడు ఆశించాడు. “స్థానికులను పురుగులుగా చూసే నేను” ఆగ్నిమీద గుగ్గిల్మెన్ ఒష్టుమపిచి ఇంగ్లీష్లో చెదాముడా తిట్టాను. ఊహించి పరిణామానికి వాడు ఆకు మీది బొంత పురుగులా ముడుచుకు పోయాడు.

రాణి జీన్త మహాల్ తన సార్టగిరా జపన్ ఒకసారి శ్యామలకాశం పందిరి క్రింద నిండువున్నమిలో ఎప్రకోట లోపలి భవనం మిద్దెపైన ఏర్పాటు చేసింది. అది కేవలం స్క్రీలకు మాత్రమే పరిమితం. దానికి నేను కూడా వెళ్లాడు. దావత్ జోరుగా సడుస్తున్నప్పుడు “కబాబ్ మే హాల్లీస్” యువరాజు జవాన్ బక్క ఒక బహునొలా అక్కడ ప్రత్యుషిస్తాడు. ఒక ఇంగ్లీషు అధికారి కూతురుతో వాడు అవాకులు చెవాకులు

ప్రారంభించాడు. మార్యాద కోసం ఆమె వింటున్నది. ఇంతలో ఏపైందో ఏమో ఆ పిల్ల పెద్దగా అరుస్తూ కొర్కి దూరంలో నిలుచుని రాణితో మాట్లాడుతున్న తల్లిని ఉద్దేశించి “మమీ ఈ ఈడియట ఏం వాగుతున్నాడో తెలుసా?” అంది. అందరూ అటుపైపు చూసారు. తల్లి కూతురు వైపు పరిగెత్తి “ఏం జరిగింది” అని అందోళనగా ఆ పిల్లను అడిగింది. అప్పటికే ఆ పిల్ల ముఖం కోపంతో కండగడ్డలా ఎరగా మారింది.

“త్వరలోనే మీ తెల్లోళ్ల మగవాళ్ల తలలన్నీ నరికేస్తాం. మీ ఆడవాళ్లనందర్నీ మా ఉంపుడు కత్తెలుగా, వేళ్లుగా మార్చి మళ్లీ మార్జాన్ని చెలాయిస్తాం” అంటున్నాడు మమీ అంది.

ఆ మాట విని ఆ తల్లి పాక్కకు గురయింది. వెనకనే నిలఱి ఆ మాటలన్నీ విస్త జీనతే మహార్ “అట్లా మాటల్చింది నిజమేనా అని కొడుకును గద్దించి అడిగింది. దాంతో వాడు కోతిలాగా పండు ఇకిలించి వెట్రి నవ్వునవ్వుతూ “లేదు అమీజాన్. నేను మజాక్ చేద్దామని అట్లామాటల్చింది” అన్నాడు. పాక్ నుండి తేరుకున్న ఆ ఇంగ్లీష్ లేడీ కళ్ల పెద్దగా చేసి “మిస్టర్ జపాన్? భక్తి! మా మీద కనీసం ఈగ వాలినా సరే ముందు నీ తల నేలరాలి దొర్కుతుందని జ్ఞాపకం పెట్టుకో” అని పొచ్చరించింది.

ఆ మాట వినగానే జీనతే మహార్ “యూ అల్లా, రసూలల్లా” అంటూ రెండు చెవులూ మూసుకుని దుంబంతో కన్నీరు కాటింది.

“లేదు అమీజాన్ నేనేం తప్పగా మాటలడలేదు. 1757 ప్లోసీ యుద్ధంలో గలిచి రాజ్యాన్ని స్థాపించిన ఈస్టిండియా కంపెనీ వారి పరిపోలన నేటి 1857కు వందేళ్ల పూర్తి అవుతుంది కదా? ఈ సంవత్సరంలోనే వారి పాలన ఖతం అవుతుందని కొంత మంది ఫకీర్లు చాందిని చౌక్కలో జోస్యో చెబుతుంటే నేను విన్నా: బడీ మస్జిత్ దగ్గర కూడా ఇట్లనే మాటలడుకుంటున్నరు” అన్నాడు.

“అదంతా కాడు. ముందు వీరందరికి నువ్వు క్రూపణలు చెప్పు”.

దాంతో వాడు ప్లేటు మార్చి “నీకు తెల్వుదా అమీ ఈ ఇంగ్లీషు ప్రీల మాన ప్రాణ రక్షణల కోసం నేను నా ప్రాణాలైనా ఘణంగా పెట్టుతూ” అంటూ పుల్లల్చించి చేతులతో తన బలహీనమైన ఛాతిని చూపిస్తూ దొంగ వీరాలాపనలు ప్రగల్భాలు పలికాడు. దానితో భారతీయుల పొపోక్కనీ మీద నాకు అనహ్యం కల్గింది.

ఇట్లాంటి ఎన్నో ఎన్నో వార్తలను, విశేషాలను నేను క్యాప్టేన్ డగ్నెస్కు అందించసాగాను. అన్నో వింటున్న ఆయన వ్వెడో ఇరుగబోతుందన్నది నాకు కూడా అనుమానంగా ఉంది” అన్నాడు.

× × ×

దరియాగంజ్లో మా హవేలి పక్కనే మీర్జా అబ్దుల్లా బంగళా ఉండి. ఇతను బహుద్దూర్, షా జఫర్కు వరుసకు దూరపు మనుమడు అవుతాడు. ఇతని మీద కూడా నిఘూ పెట్టమని డగ్గన్ చెప్పాడు. కావున

ఆ ఇంట్లోనీ ప్రీలందరితోనూ స్వేచ్ఛాసంబంధాలు పెంచుకోవచూనికి తరచూ నేను అక్కడికి వెళ్లేదానిని. ప్రీలందరూ నాకు దోస్తులయ్యారు.

మా జీవితాలను అతలాకుతలం చేసిన ఆ దుర్దినం రానేవచ్చింది. అవి పవిత్ర రంజాను మాసపు ఉపవాసం రోజులు. నాకు మసిదులలో అజా చప్పుళ్లకు త్వరగానే మెలకువ పచ్చింది. ఆ రోజు నా భర్త, పిల్లలు కూడా త్వరగానే నిద్రలేచి పనులన్నీ త్వరత్వరగా ముగించుకున్నారు. ఉదయం ఏడుకల్ల మా “భాన్సమా” (పంటకత్తు) “చోటా హజరీ” (అల్వాహరం) మా దైనిగి హోల్ టేబుల్పై అమర్చింది. మేముందరం తిని, కాఫీలు త్రాగి ఉదయపు యమునా తరంగాల శీతల పవనాలని అస్ప్యాదించటానికి రూఫ్ పైకి వెళ్లాం. మమ్మిల్ని ఒకమైపు నుండి చిరుచలిగాలి మరోపైపు నుండి తొలితాలి సూర్య కిరణాల పెచ్చదనం ఆనందపరవతల్ని చేసింది. మా జీవితంలో ఆ క్షణలే ఆఖరి ఆనంద క్షణాలని అపుడు మాకెవరికి తెలియదు కదా!

దాబాపై మా పిల్లలు తాడుతో ఎగిరే ఆట ఆడుకుంటున్నారు.

నా భర్త తన బందూక్తో గాలిలో పట్టీలు కొడుతున్న పట్టుల్ని ధాం ధాం అని కొడుతున్నాడు. నేనేవో యమునా నది ప్రవాహాన్ని అనందిస్తున్నాను. ఇంతలో నా చూపు యమున ఆవలి ఒడ్డుకు ప్రవరించింది. అక్కడ పెద్ద దుమ్మురేగి ఆకాశాన్ని ఆక్రమించు కుంటుంది. ఈసారి కళ్లు చికిలించు కుని పరీక్షగా చూశాను. ఒక గుంపు

గుర్రాలనధిరోహించి ఏమిటేబిటో అరచుకుంటూ దరియాగంజ్ పైపు వచ్చే వంతెన దాటుతున్నారు. నేను చూస్తుండగానే ఆ పదుల మంది వందల మంది అయ్యారు. నేను భయంతో భర్తను కేకేసాను. ఆయనా చూశాడు. అప్పుడు వేలాది మంది అయ్యారు. వారంతా ఈస్టిండియా కంపెనీకి చెందిన భారత సైనికులు. కంపెనీ యూనిఫారాలలోనే ఉన్నారు. చేతులలో తుపాకులు, తల్లార్లు ఆ గుంపు అల్లాపో అక్కర్, హర్ హర్ మాదేవ్, బహుదూర్ షా జిందాబాద్, థిరంగీయోంకో (తెల్లవారు) మార్ దాలో అని నినాదాలు చేస్తా గాలిలోనే తుపాకులు పేలుస్తా దరియాగంజ్ పట్టణం వీధుల్లోకి చెరబడి వచ్చేసారు.

ఆ రోజు రంజాను మాసం పదహారవ రోజు. సోమవారం మే నెల 1857.

× × ×

ఫీలీ పట్టణమంతా తిరుగుబాటుదార్లకు లొంగిపోయింది. కంపెనీ సైనికులు, స్థానిక ప్రజలు కలిసి థిరంగీల ఇళ్ల మీదికి దాడులు చేసి మగవారినందర్నీ నరికేసారు. కాప్సేసారు. ప్రీలను చెరబట్టారు. చాందిని చౌక్, దరియాగంజ్లు లూఅలీలు, దహనాలకు, అత్యాచారాలకు గుర్రెనాయి. జరుగుతున్న ఫోరాలు, నేరాలన్నీ మీర్జా అబ్దుల్లా ఇంటిలోని దాసిజనం మా ఇంట్లోకి వచ్చి మా పనివాళ్లకు తెలియచేస్తున్నారు. ఇక మా పని అయిపోయిందని నాకు స్పష్టంగా తెలిసిపోయింది.

అందరం ఒకేసారి తప్పించుకుపోవటం కుదరడు కావున ముందు నా భద్రము పెరచిగోడ దాటి పారిపొమ్మన్నాను. నా భద్ర అలాగే చేసాడు. కానీ మరో వీధిలోని కంపెనీ సైనికులు అతణ్ణి పట్టుకున్నారు. నేనూ నా ముగ్గురు పిల్లలు మా వీధిలోనే ఉన్న మీర్జా అబ్బుల్లా బంగళాకు శరణాగతిగా వెళ్లాం. అక్కడి ఆడవాళ్లంతా నా స్నేహితులే. వారు నన్ను ఆపా అని నా కూతుకును బేరీ అని పిలిచేవారు. మీర్జా అబ్బుల్లా చాలా సార్లు నా భద్ర సహాయం పొందాడు. అక్కడి ఆడవాళ్లందరూ నన్ను అక్కడ చేరుకుని ఆశ్రయిమిచ్చారు.

మీర్జా అబ్బుల్లా మీద నాకెప్పుడూ సదభిప్రాయం లేదు. అతనికి ముపై సంవత్సరాల వయసు ఉండ్చు. ఎప్పుడూ ఏ ఉడ్యోగం చేయలేదు. రాచకుటుంబానికి చెందిన వందలాది మందిలో ఇతనూ ఒకడు కావున నెలనెలా అలవెన్ను వస్తుంది. అందులోనే అతని జీవితం గడవాలి. ప్రతినెలా రాబి తక్కువా ఖర్చు అప్పులు ఎక్కువ. దినమంతా మేడపై నిల్చుని వతంగులు ఎగురేయటం, పావురాలను ఎగేరేస్తూ పొరుగింటి పావురాళ్లతో పోటీపడటం అతని పోకులు. ఇంట్లో ఆడవాళ్ల సగలు నట్రా అమ్మి సాయంకాలాలు చాంద్రీ చేక వేశ్యే వాటికల్లో గానాబుజానాలు, భానాపీనాలు. అతని జీవితం కూడా ఒక తెగిన గాలివటం లాంటిదే.

మేం ఆశ్రయం తీసుకున్న రాత్రి చాలా అలస్యంగా మీర్జా అబ్బుల్లా కొంపకు చేరి ఆడవాళ్ల మీద పెద్దగా అరుస్తున్నాడు. ఈ లోగా ఎవరో నేను నా పిల్లలు వక్క గదిలోనే ఉన్నామని చెప్పినట్టున్నారు. నా అనమతి అడగుండా ఏకంగా నా గదిలోకి దూసుకు వచ్చి వంకర నవ్వులు రువ్వుతూ గుడ్చమార్చింగ్ మేం సాబ్ అన్నాడు వ్యంగ్యంగా.

వాడి వాలకం గమనిస్తుంటే “పేదవాడి భార్య ఊరంతదికీ వదిన” అన్న సామెత జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఇక తప్పుడు కాబట్టి “మిస్టర్ మీర్జా దయచేసి నాకూ నా పిల్లలకు మీ ఇంట్లో కొన్ని రోజులు ఆశ్రయం ఇప్పుంది. అల్లా మీకు న్యాయం చేస్తాడు” అని అతి దీనంగా ప్రార్థించాను.

ఆప్పుడు వాడు తన గజ్జలలోనూ, పొత్తుకుపు మీదా బరబరా గోక్కురంగా “ఇక్కడ మీరున్నారన్న సంగతి మా వాళ్లందరికి తెలిసిపోయింది. మిమ్మల్ని మా దోస్తు ఇంట్లికి తరలిస్తా. అక్కడ మీరు ఎన్ని రోజులన్నా ఉండోచ్చు సురక్షితంగా” అన్నాడు.

గొర్క కసాయిని నమ్మినట్టు నేను వాడిని నమ్మక తప్పులేదు. ఆ రాత్రి వాడి వెంబడి వెళ్లటానికి పిల్లలతో సహా సిద్ధమైనాను.

“మీ దగ్గర విలువైన నగలు, డబ్బు ఏమైనా ఉంటే నాకు ఇచ్చేయండి. ఇక్కడే దాచిపెట్టి రేపు ఉదయమే మీకు భద్రంగా ఇచ్చేస్తా. ఇంత రాత్రి వాటితో ప్రయాణించటం క్షేమం కాదు” అన్నాడు.

నేను ప్రాణవందంగా దాచుకున్న నగలు, డబ్బులు వాడికి ఇచ్చేసి బయలుదేరాను. వాడు నన్ను వేరే బస్టిలోని ఒక పాత ఇంట్లోకి

తీసుకెళ్లాడు. అది దయ్యాల కొంపలా ఉంది. అక్కడోక మౌల్యిసాపోట్టు మాకోసం ఎదిరిచూస్తున్నాడు. నేను ఇస్లోం మతంలోకి మారితే నాకూ నా పిల్లలకూ రక్షణ ఉంటుందని ఆ మౌల్యి, మీర్జా ఇద్దరూ నన్ను ఒప్పించారు. నరే ఎట్లాగూ మా అమ్మ ఇస్లోం మతస్తురాలే కావున పెద్ద తేడా ఏం లేదని నేను మతం మార్చుకున్నాను. నాపేరు అల్లే నుండి ఆయెషాగా మారింది. పిల్లల పేర్లు కూడా మారిపోయాయి.

మౌల్యి, మీర్జా ఇద్దరూ ఆరాత్రి వెళ్లిపోయాక నేను ఆ దయ్యాల కొంపను పరిశీలించాను. జనవాసం లేని ఆ కొంపను మీర్జా తన చీకటి పనులకు ఉపయోగిస్తున్నట్లు అర్థం అయ్యాంది. ఆ ఇంటి కాపలాదారుడు ఒక కొజ్జా. చాలా అలిసిపోయాం కావున నేనూ, పిల్లలు వెంటనే నిద్రిపోయాం.

ఆ తెల్లారి మీర్జా వచ్చాడు. నా నగల పెట్టి, డబ్బు ఏడని ప్రశ్నించాను. దానితో వాడు పెద్దగా నవ్వుతూ “అవి నాకెప్పుడు ఇచ్చావ్” అని ఎదురు ప్రశ్నించాడు. కొజ్జాతో ఏదో ఉర్దూలో గుసగుసలాడి వెళ్లిపోయాడు. నేను నిలువునా కుప్పకూలిపోయాను. చాలా సేపు ఏడ్చాను. నేను ఆలిసిపోయి ఏడుపు ఆపాక కొజ్జా నా వద్ద కూచుని అనునయించాడు. నవాబు సాబ్ మాట వినక పోతే నిన్ను పీధులోకి తోనేస్తాడని అల్లరిమూకల చేతుల్లో విల్లలతో సహా చిక్కుకుంటావని బ్రతుకు బజారుపాలు అవతుందని బెదిరించాడు. సాయంత్రం నవాబ్సాబ్ వచ్చేలోగా నేను ముస్తాబు చేసుకుని తయార్కగా ఉండాలని చెప్పి వెళ్లాడట. నా పిల్లల కోసం ఏ పని చేయటానికైనా నేను సిద్ధపడి సరే అని ఆ కొజ్జాకు చెప్పాను.

ఆ మధ్యాహ్నం తర్వాత ఆ కొజ్జా నన్ను అలంకరించటం ఖరూ చేసాడు. ముందు నా అరచేతులకూ పాదాలకు గోరింటాకు పెట్టాడు. అది ఆరేలోగా “బిస్తుల్”తో (సీట్లు మోసేవారు) సీత్ల గాబులల వేళ్లిట్లు, చన్నీట్లు నింపించాడు. ఆ సీట్లలో గులాబీ పనీరును చిలికించాడు. ఆ తర్వాత నన్ను పూర్తిగా విప్పను గావించి నువ్వుల నూతెతో ఒంటిని తన మోటు చేతులతో మరున చేశాడు. ఆ తర్వాత నన్ను వెళ్లికిల్లా పండచెట్టి రెండు కాళ్లను దూరం చేసి రోమరహితం చేశాడు. ఆ పనిలో వాడు కావాలని వేళ్లు జొప్పించాడు. స్వానం చేయిచేటప్పుడు దురుదేశంతో నా స్తరుర్చూయాన్ని బలంగా మర్చించాడు. ఆ తర్వాత పాడి తువ్వాలతో తడిని అర్ధి మంచంబై పండచెట్టి ‘అక్కడ’ కరక్కారు పొడిని అద్దాడు. దానితో అక్కడి మెత్తటి కండరాలు గట్టిపడతాయట. కానేపయ్యాక ఆ పొడి పనితనాన్ని పరీక్షించటం కోసం వాడు తన నాలుకను అక్కడే చొప్పిలచి తన్నయుత్యంతో రచిపోయాడు. వాడి విక్కుతప్పుబ్లావం అర్థమైన నెను ప్రతిఘటించాడు. దాంతో వాడు నా చెంపపై బలంగా చరచి క్రూరంగా చూస్తా “ఈ సంగతి మీర్జాకు చెప్పావో జాగ్రత్త. నీ ముగ్గరి పిల్లల గొంతులు నలిపేస్తా” అని బెదిరించాడు. నేను నోరు ముసుకున్నాను. ఆ తర్వాత వాడు తన అపసప్పు అంగాన్ని నా ముఖం ముందు పెట్టి దాన్ని ముద్దు పెట్టుకొమ్మని బలవంతం చేసాడు.

అడుగేయ....

నేస్తమా!

కావ్యాల్లో కట్టితీనేం దాస్తార్ప?

వాచిని కడలిలో కలిపేసి, కలల తీరంవైపు అడుగేయ.

వాక్యాల్లో విషాదాన్ని ఏం నింపుతాపు?

వాచిని విశ్వాపు ఆవలి తీరాలకు విసిరేసి, కర్తవ్యంవైపు అడుగేయ.

ఉద్వేగాల పోరులో సలిగించి చాలు

భావనల్లో బంచి అయించి చాలు,

భవిష్యత్తు నీకోసమే వేబిఉండట

దాన్ని కలిసేందుకు అడుగేయ.

యద రొదలు విస్తుచి చాలు

తడి కనులను తడిమించి చాలు

వికాసం నీకోసమే కొత్త బాట పరుస్తోందట

దాన్ని చేరేందుకు అడుగేయ.

శూన్యాల్ని చూసించి చాలు

సున్నితత్వాల్ని దాచించి చాలు

జీవితమనే యుద్ధరంగంలో ఆత్మవిశ్వాసమే ఆయుధమట

దాన్ని పొందేందుకు అడుగేయ.

ప్రశ్నలతో పరుగెత్తించి చాలు

పిలికితనాసికి అందమైన పదాల రంగు అధించి చాలు

క్రైర్యమే అన్నించీకి సమాధానమట

దాన్ని నీలో కలుపుకుని నిలుపుకునేందుకు అడుగేయ.

-డా. సిరి

కవిత్వ కావడిని దించకు..!

భుజంఖై

మోస్తుష్టుదెప్పుడూ

కాస్తో కూస్తో

బరువుగానే వుంటుంబి

భౌతికాన్ని అంతరంగాన్ని

ఏకం చేసే సూత్రికరణ్ణీ

మనకు మనమే కనిపెట్టుకోవాలి

మనసు పెట్టి అంబెపెట్టుకోవాలి

సుదూర తీరాలకు సాగుతుస్తప్పుడు

కావడి కర్తవు ధరించాల్సిందే

మన ముందు వెనుక

ఒకే నిష్పత్తిని పాటించాల్సిందే

తొనకకుండా ఒలికి పోకుండా

నీ అడుగులు ఆచితూచి వేస్తుండాలి

బ్రతుకు చిత్తాలు..

ఆలోచనా నేత్తాలు..

అక్షర సమాపోత్తు

నీ వెంటే కబితి వస్తుంటాయి

నిన్ను నీవే మోసుకుంటూ..

ఓ తలపాటేత్తై ఓ వలపాటేత్తై

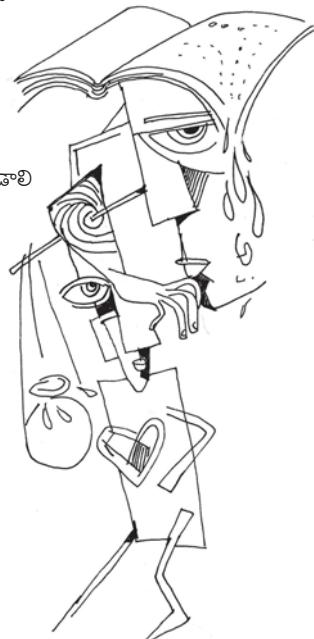
దాహంతో సాగిపోతుంటావు..

అప్పుడు..

అక్షరాల్చి నువ్వెత్తుకున్నా..

నిన్ను అక్షరాలే ఎత్తుకున్నా..

నిఖార్పుగా నిలబడాలి..

కొందరికి నువ్వు ఆర్థంకాక పోవచ్చు

నిన్ను ఆర్థం చేసుకునే సలకి

నువ్వే ఈ భూమీద వుండక పోవచ్చు

ఏదేమైనా.. ఓ కపీ రపీ..

బరువైనా.. భారమైనా..

నిన్ను నిన్నుగా నిలబడ్చే

కవిత్వ కావడిని దించకు..!

-కటుకోర్ముల రఘేవ్

m : 9949083327

e : katukojwala999@gmail.com

మూనీ మహా ప్రజయానికి 110 ఏళ్లు

పరిగ్యా 110 ఏళ్ల క్రితం... మూనీ నది మహో ప్రజయం సృష్టించింది. సెప్టెంబర్ 26న చిరుజల్లులతో మొదలైన వర్షం... మరుసభి రోజు సాయంత్రానికి తీవ్రరూపం దాల్చింది. ఆ రోజున 440 మిలీమీటర్ల వర్షం పడినట్టు ప్రభుత్వ లెక్కల ద్వారా తెలుస్తోంది. చెరువులు కట్టలు తెంచుకున్నాయి. అప్పటికే నిండుకుండలా ఉన్న మూనీ నదిలోకి ఆ నీరంతా చేరుతోంది. దీంతో నగరం మధ్యన ప్రవహించే నది ఉగ్రరూపం దాల్చింది. అప్పుల్ గంజ్ వంణన నేలమట్టమైంది. పొతబస్తీ నుంచి కోరి రెసిడెన్సీ వరకు అంతా జలమయం. రాజభవనాలు, ఉస్కానియా ఆసుపత్రితోపాటు 20 వేల ఇళ్ల వరద నీటిలో కుపుకూలాయి. నాటి ప్రభుత్వం లెక్కల ప్రకారం సుమారు 15 వేల మంది చనిపోగా.. 80 వేల మంది నిలువ నీడ కోల్పోయారు.

వరద తీవ్రత తగ్గముఖం పట్టాక.. ఆరవ నిజాం మహబూబ్ అలీబాన్ స్వయంగా తిరిగి పరిస్థితిని కళ్లారా చూసి చలించిపోయారు. వరద బాధితులకోసం రాజదర్శారుల తలుపులు తెరిచారు. నిర్వాసితులంలందరికి దాఢాపు మూడు నెలలపాటు తిండి, బట్టలు ఉచితంగా పంపిణీ చేశారు. ఉగ్రరూపం దాల్చిన గంగమ్మకు నిజాం రాజు శాంతి పూజలు కూడా చేయించారు. అలాంటి పెను విపత్తు మరోసారి రాకూడదని తలచి... నాటి ప్రధాని మహోరాజు కిఫన్ ప్రసాద్ సలహ వేరకు ప్రముఖ ఇంజనీరు మోక్కగుండం విశేషశ్వరయ్యను నగరానికి ఆహారించారు. ప్రాదరాబాద్ కు శాశ్వత వరద నివారణతోపాటు భూగర్జు ట్రైనేజీ వ్యవస్థకు రూపకల్పన

వరద తీవ్రత తగ్గముఖం
పట్టాక.. ఆరవ నిజాం
మహబూబ్ అలీబాన్ స్వయంగా
తిరిగి పరిస్థితిని కళ్లారా చూసి
చలించిపోయారు. వరద
బాధితులకోసం రాజదర్శారుల
తలుపులు తెరిచారు. నిర్వాసితు
లండరికి దాఢాపు మూడు
నెలలపాటు తిండి, బట్టలు
ఉచితంగా పంపిణీ చేశారు.
ఉగ్రరూపం దాల్చిన గంగమ్మకు
నిజాం రాజు శాంతి పూజలు
కూడా చేయించారు.

చేయాల్చిందిగా ఆయనను కోరారు. మోక్కగుండం సూచనల మేరకు ఉన్నాన్ సాగర్, హిమాయత్ సాగర్ జలాశయాల నిర్మాణం జిగింది. వీలి నిర్మాణంలో నాటి ప్రభ్యాత ఇంజనీర్ నవాబ్ అలీ జంగ్ కీలక పొత పోషించారు. ఆ తర్వాత ఏడో నిజాం హాయాంలో.. మూనీకి ఇరువైపులా ఉన్నానియా ఆసుపత్రి, ప్రైస్ట్రోష్, సిటీ కాలేజీ భవనాలనూ నిజాం రాజు నిర్మించారు. నగర సుందరీకరణ కోసం సిటీ ఇంప్రొవ్ మెంట్ బోర్డును ఏర్పాటు చేశారు. నాటి జాబాకు పదిరెట్లు ఎక్కువ మందికి సరిపోయేలా.. భూగర్జు ట్రైనేజీ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం విశేషం.

ప్రాదరాబాద్ సంస్కృతి, చరిత్ర, అభివృద్ధిలో మూనీకి విడిచియులేని ప్రత్యేక అసుబంధం ఉంది. అయితే ఇప్పటికే... నిజాం కాలంలో నిర్మించిన ట్రైనేజీ వ్యవస్థ, వరద నివారణ చర్యలే ప్రాదరాబాద్కు గత్తుంపరం అవుతున్నాయి. ఈ పరిస్థితులపై ప్రజల్లో, యువతలో అవగాహన కల్పించేందుకు... ప్రతి ఏటా ఫోరిం ఫ్రెంచ్ ఎ బెటర్ ప్రాదరాబాద్ సంస్థ.. రెండు రోజులపాటు ప్రత్యేక కార్బూక్మాలు నిర్వహిస్తూ ఉంటుంది. సెప్టెంబర్ 27, 28న తేదీలలో కార్బూక్మాలు జరిగాయి. తొలిరోజు కార్బూక్మంలో భాగంగా... సిటీ కాలేజీ నుంచి సాలార్జంగ్ మూడియం వరకు ‘మూనీ

రివర్ ఫ్రంట్ వాక్’ను నిర్వహించారు. మూనీ రివర్ ఫ్రంట్ డెవలప్ మెంట్ కార్బోరేషన్ చైర్మన్ ప్రేమసింగ్ రాథోడ్ ఈ కార్బూక్మానికి ముఖ్య అతిథిగా హజరయ్యారు. అటు... విద్యార్థులు, స్వచ్ఛంద సంస్థల ప్రతినిధులు కూడా మూనీ రివర్ వాక్ లో

పొల్చొన్నారు. నాటి మూసీ ప్రశయానికి సంబంధించిన ఫోటో ఎగ్గిబిషన్ కూడా నిర్వహించారు. మూసీ నది ఏవిధంగా కలుషితం అవుతుందో... వివరించారు.

మూసీ నది ప్రామాణ్యతను, హైదరాబాద్ అభివృద్ధికి మూసీనది ప్రకూశన అవసరాన్ని... ఫోరం ఘర్ ఎ బెటర్ హైదరాబాద్ అధ్యక్షులు ఎం.వేదకుమార్ వివరించారు. దక్కన్ పీరభూమిలో నివసించేవారి జీవితాల్లో. మూసీ ఎంతటి కీలక పాత్ర పోషిస్తుందో ఆయన తెలిపారు.

ఎం.వేదకుమార్, ఫోరం ఘర్ ఎ బెటర్ హైదరాబాద్ అధ్యక్షులు

ఎడ్ నిజాం హాయాంలో హైదరాబాద్ అభివృద్ధి పనులు శరేగేంగా జరిగాయి. భూగర్జు డ్రైనేజీ నిర్మాణం, సిమెంట్ రోడ్లు, తాగు నీటి పైప్లైస్సు ఏర్పాటు చేశారు. ప్రభ్యాత ఇంజనీరు మొక్కగుండం విశ్వేశ్వరయ్య సూచనల మేరకు హిమాయత్సిగార్, ఉస్కాన్ సాగర్ జలాశయాలును నిర్మించారు. పై నుంచి ఎంత పెద్ద ఎత్తున వరదలు వచ్చినప్పటికీ. ఆ రెండు జలాశయాలు నీటిని ఆపి... హైదరాబాదును రక్షించేలా నిర్మాణం చేపట్టారు. ప్రపంచంలోనే అధ్యుత సగరంగా తీర్చిదిదేందుకు అప్పట్లో చర్యలు తీసుకున్నారు. తరువాతి కాలంలో నగర జనాభా వేగంగా పెరిగింది. దానికి తగ్గట్టు భూగర్జు డ్రైనేజీ వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయలేదు. వరద నీటిని తరలించిచడానికి వేసిన పైప్లైస్సు ప్రస్తుతం డ్రైనేజీ కోసం ఉపయోగిస్తున్నాము. దీంతో చిన్నపాటి వర్ధనికి హైదరాబాద్ రోడ్లు మునుగుతున్నాయి. డ్రైనేజీ వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయకపోవడం వల్ల... నగర ప్రజలు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. అప్పట్లో కాకతీయులు గొలుసు చెరువుల వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేశారు. దాంతో వరదలు వచ్చే అవకాశం తక్కువగా ఉండేది. కానీ అభివృద్ధి పేరిట వాటిని ధ్వంసం చేశారు. సరైన ప్రణాళిక లేకుండా జరుగుతున్న హైదరాబాద్ అభివృద్ధి వల్ల నష్టం జరుగుతోంది. అప్పటి చెరువుల్నీ రియల్ ఎస్టేట్ లే జౌట్లుగా మారాయి. మూసీ అభివృద్ధి కోసం ఫోరం ఘర్ ఎ బెటర్ హైదరాబాద్ తరఫన అనేకసార్లు సమన్సును వివరించాం. కానీ గత ప్రభుత్వాలు పట్టించుకోలేదు. మూసీ సుందరీకరణ, నందనవనం లాంటి ప్రాజెక్టులవల్ల ఒరిగింది ఏమీలేదు. కేంద్రం నిధులు కేటాయించి సప్పటికీ... వాటిని సుమారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాక... మూసీ ప్రకూశనకు ప్రభుత్వం చేస్తున్న కృషితో మేము కొంత అశాభావంగా ఉన్నాము. ప్రేమసింగ్ రాథోడ్ అధ్యక్షతన

మూసీ రివర్ ప్రంట్ డెవలప్ మెంట్ కార్బోరేషన్ ఏర్పాటు చేసి పెద్ద ఎత్తున నిధులు కేటాయించారు. స్పెష్స్యుమైన ప్రణాళికలతో మూసీని అభివృద్ధి చేసి భావితరాలకు అందిస్తారని భావిస్తున్నాము... ముందుగా నది సరిహద్దులను గుర్తించాలి... వేల కొద్ది పరిశ్రమల నుంచి వెలువడుతున్న కాలుఘ్యంతో నదిని కలుషితం చేయకుండా సంరక్షించాలి.

మూసీ నది కాలుఘ్య ప్రకూశన, అభివృద్ధి కోసం చేపడుతున్న కృషిని... మూసీ రివర్ ప్రంట్ డెవలప్ మెంట్ కార్బోరేషన్ పైర్సన్ ప్రేమసింగ్ రాథోడ్ వివరించారు. త్వరలోనే... హైదరాబాదీలు... సరికొత్త మూసీ నదిని చూస్తారని ఆయన తెలిపారు. నాటి చారిత్రక వారసత్వ సంపదగా నిలిచిన మూసీని సుందరంగా మార్చేందుకు ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు చేపడుతోందన్నారు.

ప్రేమసింగ్ రాథోడ్, మూసీ రివర్ ప్రంట్ డెవలప్ మెంట్ కార్బోరేషన్ చైర్మన్

గత 60 ఎళ్ళగా మూసీ నది పొరిక్రామిక వ్యాపాల డంపింగ్ యార్డ్గా మారిపోయింది. సందనవం, మూసీ సుందరీకరణ, రబ్బర్ డ్యూం పేరుతో... మూసీ ప్రకూశనకు గత ప్రభుత్వాలు ప్రయత్నాలు చేశాయి. మూసీ అభివృద్ధికి మా అధికారులు ఇప్పటికే ప్రణాళికలు నిర్ణయించేశారు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా నదుల అభివృద్ధికి అనేక చర్యలు తీసుకుంటున్నాము... మీరుకూడా అంతటా పర్యాచీంచి అధ్యయనాలు చేయుండిని సీఎం కేసీఆర్ సూచించారు. ఆయన సూచనల మేరకు... రివర్ ప్రంట్ అభివృద్ధికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నామో పరిశీలించేందుకు సబర్తుతి నదితోపాటు అనేక ప్రాంతాల్లో అధ్యయనం చేశాం. ఆ తర్వాత మూసీ నదిపై ట్రోన్ సర్వే నిర్వహించాం. అంతర్జాతీయ స్ట్రాయి డిజైన్స్తో అభివృద్ధి చేయాలని ముఖ్యమంత్రి భావిస్తున్న సంరద్ధంలో... ఒక పార్టీవారు హైకోర్టులో పిల్ వేశారు. కోర్టులో కేసు ఇంకా పెండింగ్లో ఉంది. కోర్టు తీర్పు తర్వాత... త్వరలోనే ఈ మూసీ నదిలో కాలుఘ్యం తగ్గించి, అభివృద్ధిచేసి చూపుతాం. నది సుందరీకరణలో భాగంగా... ప్రత్యేక ఆయన్లేదు చెట్లు, పార్చులు, వాకింగ్ జోస్, సైకిల్ జోస్ ఏర్పాటు చేస్తాం.

ఫోరం ఘర్ ఎ బెటర్ హైదరాబాద్ నిర్వహించిన ఈ కార్బూక్టమంలో... ఫోరం సైకటరీ కోఫాసిల్, సమ్ములు ఒ.ఎం.దెబోరా, చతురి సంస్థ తరఫన ఎం.డి.అశ్వార్క, అమన్ వేదిక తరఫన ఇందిర, ఎ.పి.ఎస్.ఎ. నుంచి బస్వరాజ్, టి.చిదంబరం, బి.సుధాకర్గాడ్,

నిటీ కాలేజీ ప్రినైవర్ దాక్సెర్ మంజులతతో పాటు విద్యార్థులు, పలువురు బెత్తావీకులు పాల్గొన్నారు.

ఉష్ణవియా జనరల్ హస్పిటల్ అవరణలోని... చింతచెట్టు ప్రాధాన్యత

1908 వరదల్లో... ఉస్కానియా జనరల్ హస్పిటల్ అవరణలోని... చింతచెట్టు... 150 మందిని రక్కించింది. వరదల్లో మరణించినవారికి నివాళిగా... ఫోరం ఫర్ ఎ బెటర్ హైదరాబాద్, సెంటర్ ఫర్ దక్కన్ స్టేషన్, దక్కన్ హెరిటేజ్ ట్రస్ట్, దక్కన్ అకాడమి, ఛత్రి సంస్థలు సంయుక్తంగా... స్టూరక సమావేశాన్ని సెప్టెంబర్ 28న నిర్వహించాయి. పరాశర్ బృందం (బేగంబజార్) వారి ఆధ్వర్యంలో వరదల్లో చింతచెట్టు ప్రాధాన్యత గురించి సమర్పించిన ప్రత్యేక లావని గీతం అలపించి... కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు.

పరిరక్షణకు జరుగుతున్న కృషిని వివరించిన వేదకుమార్

ఫోరం ఫర్ ఎ బెటర్ హైదరాబాద్ అధ్యక్షులు ఎం. వేదకుమార్ మాట్లాడుతూ.... చారిత్రక ఔన్సుత్తం కలిగిన హైదరాబాద్ నగర చరిత్ర, వారసత్త సంపదమను కాపాడేందుకు జరుగుతున్న కృషిని వివరించారు. చరిత్ర స్ఫూర్తిగా చింతచెట్టు మిగులుతుందని చెప్పారు.

మూసీ వరదల సమయంలో 150 మంది ఈ చింత చెట్టు ఎక్కి ప్రాణాలు కాపాడుకున్నారు. వరదల తర్వాత... మాలిక సదుపాల కల్పనకు అసఫ్ జాపీలు అర్ధుత్తుమైన ప్రణాళికలతో నగరాన్ని అఖిల్పుద్ది చేశారు. అప్పటి వరదల్లో సుమారు 50 శాతం పట్టణం.... 30 నుంచి 40 మొహల్లలు వరద నీటిలో కొట్టుకొచ్చారు. ప్రాణాలు కాపాడుకుండామని ఎక్కిన పెద్ద పెద్ద భవనాలు కూడా కొన్ని గంటల వ్యవధిలో కూలిపోయాయి. విక్టోరియా మెట్రిస్టీ హస్పిటల్లోనూ అప్పటి మహిళా వైద్యురాలు అనేక మందిని ఆసుపత్రి పైకి తరలించి ప్రాణాలు కాపాడారు. నాటి నిజాం రాజు... 2 లేదా 3 లక్షల మంది జనాభా కోసం ఏర్పాటు చేసిన డ్రెసేజీ వ్యవస్థనే ఇప్పటికీ వాడుతున్నాం. నగర జనాభా కోటికి చేరినా... కేవలం 20 లేదా 30 శాతం మాత్రమే డ్రెసేజీ వ్యవస్థను పెంచగలిగాం. హిమాయత్సాగర్, ఉస్కాన్సాగర్ల కొండలలో వ్యవస్థను పెంచగలిగాం.

నిర్మాణంతో హైదరాబాద్కు వరద ముఖ్య తగ్గింది. కానీ... గొలుసుకట్టు చెరువుల్ని ఆక్రమించిదం, లోతట్టు ప్రాంతాల్లో కాలనీలు కట్టడంతో ప్రస్తుతం 5 సెండిమీటర్ల వర్షం కురిసినా హైదరాబాద్ మునుగుతోంది. ఇప్పటి పరిస్థితులకు అనుగుణంగా తగిన మార్పులతో సాంకేతికతను మెరుగుపరుచుకోవాలి. కానీ జనాభా పెరుగుదలకు తగ్గట్టగా మాలిక సదుపాయలను పెంచుకోలేక పోయాం. అవన్ని గుర్తు చేసుకోవడానికి ఇక్కడ సమావేశయ్యాం. చెరువులు, పెర్మిలు, మూసీ నది, నగర త్రాఫిక్, మురికి నీరు, స్వచ్ఛమైన గాలి అందించే విషయంలో గత 17 ఏళ్లగా ఫోరం పోరాదుతోంది. 25 కేసులు వేసి కనీసం 22 కేసుల్లో మేము గెలిచాం. చారిత్రక వారసత్త సంపదమను, వాటి ప్రాధాన్యతలను భావి తరాలకు అందించాల్సిన బాధ్యత ప్రతి ఒక్కరిపై ఉంది.

స్జెడ్ పాహింగ్, సంటర్ ఫర్ దక్కన్ స్టేషన్ సెక్టటర్

150 మంది ప్రాణాలు కాపాడిన ఈ చింతచెట్టు చరిత్రలో ఎంతో ప్రత్యేక మైనది. మూసీకి పోని తలపెట్టినపుడు... ఆ నది ప్రకయంతో జనం మీద కోపం తీర్చుకుంది. కానీ ఇప్పుడు మనం అదే తప్ప చేస్తున్నాం.. శుక్రతితో యుద్ధం చేయాలని ప్రయత్నించవద్దు... దాంతో కలిసి ఎలా జీవించాలో తెలుసుకోవాలి. ప్రకృతి అందించే ఘలాలు తీసుకోవాలి. దాన్ని నాశనం చేయకూడదు. దురదుప్పతశాత్తూ... మన హర్షికులు ఇచ్చిన ప్రకృతిని నేటి తరాలకు అందించలేకపోయాం.. కనీసం ఇప్పటి నుంచైన కృషి చేస్తే... భవిష్యత్త తరాలకు ఒక మంచి వాతావరణాన్ని, సంస్కృతిని అందించగలం. ప్రకృతిని గౌరవించి మానవ జీవిత కాలాన్ని పెంచుకోవాలి.

స్జెడ్ సింగ్, సిక్ పాలటేజ్ వోండెఫన్:

1908 వరదల్లో అనేక మంది ప్రాణాలు కాపాడిన చింతచెట్టు కింద కూర్చుని... ఇలా సమావేశం కావడం చాలా ప్రత్యేకమైనది. ప్రకృతిని కాపాడుకోవాల్సిన బాధ్యత మన అందరిపైనా ఉంది. వర్యావరణాన్ని రఖ్షించుకోవాల్సిన బాధ్యతను విల్లలు కూడా

తెలుసుకోవాలి. ప్రతి పుట్టీన రోజున ఒక చెట్టును నాటాల్చిందిగా పిల్లలను కోరుతున్నా.. మరాతన చింతచెట్టు అంతమంది ప్రాణాలు కాపాడగలిగినవడు... మీరు పెంచే చెట్టు ఎంతమందికి జీవితాన్ని అందిస్తుండో పిల్లలు ఆలోచించాలి.

ఆసిఫ్ అబ్రిఖాన్, అర్థప్రభ్కు:

ఒకవుడు వైదరాబాద్ అభివృద్ధిలో కీలక పాత పోవించిన మూసీ నది ఇప్పుడు కనిపించడంలేదు. వికారాబాద్ అనంతగిరిలో పుట్టి ఈ నదిని అనేక రకాలుగా మళ్ళించి రూపురేఖలు మార్చేశారు. దూరధృష్టితో అప్పటి ఏడో నిజాం నది ఒడ్డున వైటోర్సు, ఉస్సానీయా ఆసుపత్రి, అసఫియా లైట్రిక్ వంటి ప్రజా భవనాలు నిర్మించారు. గత దశాబ్దాల కాలంలో.. మూసీ నది కాలుపు కోరల్లో చిక్కుకుంది. నది నిండా ప్లేస్టిక్ వ్యూహాలే కనిపిస్తున్నాయి. మూసీ నుండికిరణ పేరుతో హదాపుడిగా ఘరాన్ ఘరాల్ వంతెనై బండు పెట్టుకునే వ్యాపారులను తరలించారు. కానీ అతర్వాత ఎలాంటి అభివృద్ధి చర్యలు లేవు. పారిత్రామిక వ్యూహాలను నదిలో నదిలి కలుపితం చేస్తున్నారు. మంచినీరు కోసం ఏర్పాటు చేసిన హుస్సేస్పాగర్ కూడా... పారిత్రామిక వ్యూహాలకు కేంద్రంగా మారింది. అయితే వీటిలో కాలు ప్యం చేరకుండా చూడాల్సిన బాధ్యత స్థానికులమై కూడా ఉంది.

వట్టిన్, జయింథ స్కృతార్థ, కోవా

చాదర్ఫూట్ సమీపంలోని మూసానగర్ మురికివాడలో నేను 11 ఏళ్ళ ఉన్నాను. అప్పటికే మూసి... ఇంకా నదిగానే ఉండేది. 1997లో నాటి ఉమ్మడి ప్రభుత్వం నందనవనం ప్రాజెక్టును తెరవైకి తెచ్చింది. మూసీ నది ప్రక్కాశన జరుగుతుందని అక్కడ మురికివాడల్లో ఉండే మేము ఎంతో సంతోషించాం. కానీ... అక్కడ పెద్ద ఎత్తున భవంతులు, పొట్టల్ని నిర్మించి వాటిజ్య అవనరాల కోసం ప్రయత్నిస్తున్నారని... మూసీ అభివృద్ధి కోసం ఆ ప్రాజెక్టు కాదని తెలుసుకుని... అక్కడి బస్టీవాసులను కులుపుకుని ‘మూసీ బచావో’ ఉద్యమాన్ని చేపట్టాం. ఆ సమయంలో నర్చుడా బచావ్ అందోళన చేపడుతున్న మేఘా పొట్టర్ వైదరాబాద్ వచ్చి మాకు మధ్దతిచ్చారు. నది ఒడ్డున నివసించారు నదిని కలుపితం చేయడంలేదు. నదిని పెద్దవెత్తున కలుపితం చేస్తున్నవారిని కనిపెట్టాలి. ఇలాంటి చారిత్రక సందర్భంలో... మూసీ నదిని సంరక్షించాలని మేము డిమాండ్ చేస్తున్నాం.

ప్రాఫెన్సర్ జి.నాగేంద్ర్, ఉస్సానియా జనరల్ పసోటర్ల్ సూపరిండెంట్

ఒక చెట్టు 150 మందిని కాపాడటం అంటే... ప్రక్కతి యొక్క ప్రాముఖ్యతను తెలియజ్ఞుడుమే ఇక్కడ ముఖ్య ఉద్దేశం. 1908 వరదల్లో.. 15 వేల మంది చనిపోవడం, 80 వేల మంది నిరాశ్రయులవడం సందర్భంగా.. సంస్కరణ సభను నిర్వహించడాన్ని అందరూ గుర్తించాలి.

ఒకవుడు మూసీని నది అనేవారు... ఇప్పుడు దాన్ని మురికి కాలువ అంటున్నారు. తెలంగాణ వచ్చాకు... 16 వందల కోట్ల రూపాయలతో మూసీ రివర్ ప్రంట్ దెవలమెంట్ కార్బోరేషన్ చేయడం మంచి పరిణామం. అయితే ఆ నిధులు కాగితంపైనే ఉండిపోకుండా... వాటిని మూసీ కోసం భార్య చేయించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపైనా... ఇక్కడి పోరసమాజ పెద్దలపైన ఉంది. నది నదిలాగా ఉండాలి... మూసీ మురికి కాలువగా ఉండకూడదు. మూసీ నుంచి ప్రపాటించే మురికి నీలితో.. ఉప్పర్, పీర్సాదిగూడ, ఘుట్కేసర్ ప్రాంతాల్లో కూరగాయలు పండిస్తున్నవారు, వాటిని తినడం వలన ప్రజలు... అనారోగ్యానికి గురవుతున్నారు. త్వరలో ఈ నమస్య పరిష్కారం అవాలని కోరుకుంటున్నాను.

కొమ్మిడి నస్సింహరెడ్డి, మాజీ ఎమ్మెల్స్

మూసీ నది పరివాహక ప్రాంతాలు, మూసీ అభివృద్ధి వంటి సమస్యల్లో ప్రభుత్వంతో పాటు ప్రజల్లోకి మరింత విస్తరణగా తీసుకెళ్ళాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ నది ముచుకుండా పేరుతో అనంతగిరి కొండల్లో పుట్టింది. ప్రతాప్ సింగారం నుంచి నుంచి వరంగల్ కోటుకు తాగు నీరు తరలించేవారు. గ్రావిటీతో నీలిని పంపేవారు. దీనికి సంబంధించి ఒక శిలాశసనం కూడా ఉండేది. చెట్టు పెంచండి... చెట్టు నరకవడ్డని సూక్ష్మ పిల్లలు పాచిన పాట బాగుంది. ఈ సందేశాన్ని ప్రజల్లోకి మరింతగా తీసుకెళ్లాలి. ప్లేస్టిక్ వ్యూహాలు, పారిత్రామిక వ్యూహాలతో పాటు మనం కూడా కాలుపొఱ్సికి కారణమవుతున్నారం... మనం ఒంటికి వాడే సబ్బులు, వంట పాతలు శుఫ్రం చేసే సబ్బులు, టూయిలెట్ ఫీనర్లు అన్నింటిలో హానికర రసాయనాలంటాయి. అవస్థ మూసీని కలుపితం చేస్తున్నాయి. ప్రజలు దీనిపై అవగాహన పెంచుకోవాలి. కనిసం రాబోదే తరలావాళ్లయినా రసాయన కాలుపోయిన్న తగ్గించే దిశగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

ఈ కార్బుక్రమంలో కొమ్మిడి నస్సింహరెడ్డి, ఆనందీరాజ్ వర్ప, అజిత్ సింగ్, వేణుగోపాల్, సంగం రామకృష్ణ పిట్టల శ్రీతేలం, సంఘమిత్ర మాలిక్, అశ్వక్, బసవరాజ్, దామోదర్, శోభాసింగ్, ఎంఎస్రావు, ఎంపాచ్చరవులతో పాటు పలువరు పర్యావరణవేత్తలు, వారసత్వ పరిరక్షణకు సంబంధించిన అనుభవజ్ఞులు పాల్గొన్నారు. చింతచెట్టు ప్రాధాన్యతను వివరిస్తూ పలువరు కవితలు చదువాగా... ఆక్ష్యఫర్డ్ గ్రామర్ సూక్ష్మ విద్యార్థులు పాచిన మెనుక్కలు నాటాలమ్మ అక్కలూరా... అన్నలూరా..’ అన్న పాట అందరినీ ఆక్కట్టుకుంది. జంటనగరాల చారిత్రక, వారసత్వ కట్టడాల ప్రాముఖ్యతను వివరిస్తూ పాటు పాచిన పాట అందరినీ ఆలోచింపవేసింది.

- కట్టా ప్రభాకర్, m : 8106721111

e: akumarkatta@gmail.com

తెలంగాణ అచ్చేదాక తెగించి కొట్టాడిన పదాలు

సుందిళ్ళ రాజన్న పాటలు

భీషిలు సుట్టిన అవ్వ చేతుల్లో అళ్ళుకున్న పదాలతో ఆడుకున్న పాట. బేడీలు తొడిగిన రాడికల్ గీతమై రగిలిన పాట. కార్బూకుల, కర్బూకుల పక్కాన “ఆదిలబాదు మండుతోంది వెరతోవ జూపుతాంది” అంటూ పాటల కోయిలై ప్రతిధ్వనినిచిన ఆదిలాబాద్ అడవి రాగం. “బాక్కెడు బుక్కెడు కలిసి తిందం అన్నా ఓ గంగన / గంజీ గట్టు తూగుదం అన్నా ఓ గంగన / నీ పాట పాడుకుండమే అన్నా ఓ గంగన్” అంటూ స్ట్రిక బాధను పాటలుగా మలిచిన అన్న సుందిళ్ల ధర్మన్న తునికాకై మండిన తెలంగాణ జీవరాగమే రాజన్న పాటల బాట. “రాడికల్ ప్లై రక్తం జూత్తం” అంటూ ఒక సంచలనానికి తెరదిసిన ధర్మన్న. “మాహో బట్టిన జెండయో మా దండిగ రండయో / లెనిన బట్టిన జెండయో లేసి లేసి రాండ్డయో” అంటూ ఎందరినో విఘ్వవోద్యమంలోకి తెలంగాణ జీవబాషలో అహోవించిన అన్న సుందిళ్ల ధర్మన్న పాటల సాల్లలో నడుయాడిన విఘ్వవోద్యమ కవి గాయకుడు సుందిళ్ల రాజన్న. పేవర్ మిల్లు, బట్టల మిల్లు కార్బూకులకు మద్దతుగా నిలబడ్డందుకు ఇంట్లు కాలబెట్టి, అక్రమ కేనులు బనాయించినా పాటే ఆయుధంగ, ప్రజా జీవితమే ప్రాణంగ బతికిన పాటగాడు. ఆఫరికి 1988లో తమ్ముడు సుందిళ్ల అంజన్నను, 1993లో అన్న ప్రజా కవి, గాయకుడు (సుధ) సుందిళ్ల ధర్మన్నను ఎన్కొంటర్ చేసిన సమైక్య పాలకులకు థీటుగా నిలబడి మరింత రాటుదేలిన పాటల విలుకాడు సుందిళ్ల రాజన్న. “గ్రామాలకు తరలండి” అనే నినాదంతో ఊరూర కలెదిరిగిన విఘ్వ గొంతుక, తెలంగాణ అచ్చేదాక తెగించి కొట్టాడుడే అని చాచించిన ఉద్యమ గీతిక సుందిళ్ల రాజన్న. కవి, పాటగాడు సుందిళ్ల రాజన్న గురించి నేటి మన ‘అలుగెల్లిన పాట’లో...

అదిలాబాద్ జిల్లా, వేపూరు మండలం, గంగిపెల్లి గ్రామంలో సుందిళ్ల ఎల్లయ్య - రాజమ్మ దంపతులకు కలిగిన ఆరుగురు సంతానంలో రాజన్న నాల్గవాడు. వరుగుగా ధర్మయ్య, సుందరి, మల్లేష్, రాజన్న, అంజన్న, రాంచందర్లు. వీరిలో రాజన్న మే15, 1962లో జన్మించిందు. ప్రస్తుతం గంగిపెల్లి మంచిరూల జిల్లాలో ఉన్నది. సుందిళ్ల ఎల్లయ్య కంపెంట్ వనిచేసి కుటుంబాన్ని పొపించేటోడు. అరకొర జీవితంతో అష్టకష్టాలు బడ్డడు. నిస్సహాయ స్థితిలో “మాకు బున్నేకి ఎల్లాంటి నీకు చెప్పులు కొనియ్యాల్సర్” అని పిల్లల్ని కోపం జేసుకున్న సందర్శాలు అనేకం ఉన్నయి. రాజవ్వ కైకిలి జేసేది. భీషిలు సుందిళ్ల మండలానే ఉండేది. దీంతో రాజన్నకు చిన్నునాచి సుండే పాటల పట్ల మక్కువ పెరిగింది. పైగా అప్పటికే అన్న సుందిళ్ల ధర్మన్న విఘ్వవోద్యమ భావజాలాన్ని పాటలుగట్టి పాడేటోడు. విఘ్వ అమరవీరుల

మీద “సుధ” అనే పేరుతో అన్న రాసిన పాటలనే ఎక్కువగా పాడేది రాజన్న. “పారే ఏరుకు దండాలు / సాగే పోరుకు దండాలు” అంటూ రాసిందు. ఎవరి భాష వాళ్ళకు గొప్పిది అని చెప్పి “ఏమిని చెప్పుదు మేస్తీరక్క నేనేమని చెప్పుదునే / లంజెకొడుకుంటాడు దొంగ గొడ్డంటాడు” అని పండ్లు ఖిగబట్టి పదాలందుకుంటు ధర్మన్న. పూర్తిగా తెలంగాణ భాషనే పాటలుగా రాసిన తొలితరం వాళ్ళలో సుందిళ్ల ధర్మన్న ఒకడు.

“నీ రెక్కల కష్టంతోనే బిర్లలు బిల్లింగులు కట్టిరి

నీ నెత్తుచీ చుక్కలతోనే టాటలు కోట్లకు ఎదిగిరి” అంటూ ధర్మన్న రాసిన పాటను రాజన్న ఎన్నిసార్లు పాడుకుండో లెక్కలేదు. ఈ పాట అప్పట్లో పశ్చిమ బంగాలోలోని ఒక అంగ్ర ప్రతికలో కూడ అచ్చ వేయదం జిరిగింది. సుధ గోండి భాషలో పాటలు పాడిందు, రాసిందు. లిపిలేని భాషను అంత అధ్యాతంగ ప్రజంట్ చేసిన ఘనత ధర్మన్నకే దక్కింది. ఇట్ల కుటుంబ నేపధ్యం తోనే రాజన్నకు చిన్ననాచి నుంచి పాటలతో పాటు, విఘ్వవ స్వభావం అలవడింది. రాజన్న ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసం మొదలు ఇంటర్ మీడియట్ వరకు కాగజ్సనగర్లోనే చదివిందు. ఆర్.ఎన్.యు జిల్లా బాధ్యతలు నిర్వర్తించిందు. ఎల్లయ్య కొడుకులతో పాటు

సుందిళ్ల పిల్లల కూడ రాడికల్ ఉద్యమంలో చేరిందు. కొడుకులు ఎక్కడికిపోయింద్రని పోలీసులు అడిగినప్పుడు వి మాత్రం భయపడకుండ “మీ భయానికి ఇంట్ల ఉంటూ సారు” అనేది. “అయినా తుపాకి బటుకున్న మీ సర్కారుకే ఇనొల్లు నాకు ఇంటారు సారు దండం చెడతా” అని బెదుగుబోటోడు పోలీసుల ఎన్కొంటర్లో ఎల్లయ్య తన ఇద్దరు కొడుకులను కోల్పోయిందు. అయినా దుఃఖాన్ని దిగమింగుకొని, సమాజ మార్పు కోసం కొట్టాడుతున్న కొడుకులని గర్వపడ్డడు. సామాజిక మార్పు కోసం తోచిన రీతిలో ఉద్యమించడం నామర్థ ఎట్లయితడని ఎదురు ప్రశ్నించిందు. ప్రౌఢరీ యజమానులకు, కార్బూక వర్గానికి తరచూ గొడవలు జరుగుతుండేవి. రాజన్న కార్బూక హక్కుల కోసం నినదించిందు. గొంతెత్తి పాడిందు. ఇంద్రవెళ్లి ఘటనకు ప్రత్యుత్త సాక్షిగా నిలిచిందు. ఎదురుకాల్చులాల్లో చనిపోయిన వాళ్ళను తీసుకపోవడం, గాయవడ్డవాళ్ళకు మందులు తీసుకపోయి ఇప్పుడం పంటి పసులు చేసిందు. ఇంద్రవెళ్లి ఘటనకు సంబంధించి సుధ రాసిన “ఖరీదైన బంగ్లలు - కంచెలేని గుడిసెలు పల్లె పల్లెన పోరుబాటలు ఏరులయ్య సాగుదాము / నాడు అక్కడ రగులుకోని నేడు ఇక్కడ మందుతుంది, ఎరతోవల బోదామ పోరుబాటల బోదామ జావయో బంగారి” అంటూ రాసిన సుందిళ్ల ధర్మన్న పదాలనే పోరాట నినాదాలగు మలిచి పల్లెపల్లెని ప్రతిధ్వనింప జేసిందు. పొరకలదొరలంటూ

పాటలుగట్టి పొడింపు. “పొట్టు కూటికై పొగాకు దాల్చిన / పుట్టేడు
దుఃఖం హృబెల్లదాయె” అంటూ పదాలతోనే పెదాలు తడుపుకుంటడు.
కడుపు నింపుకుంటడు.

“ఎంతకాలమో... ఎంత దూరమో / ఈ చీకచి బతుకులు ఈ
కాని మెతుకులు

ఎట్టి జేసి ఎట్టి జేసి రెక్కలిరిగెనా / నీ రెక్కల కష్టమంత ధారబోస్తిమా

తిండి కర్పు పొయి గంజి నీళ్ళ దొరకని బతుకు” కష్టిమిల
కన్నిగా గాఢల్ని తెగడతడు. అం.ఎస్.యు. అదిలాబాద్ జిల్లా అధ్యక్షమిగా,
ప్రధాన కార్బర్ దర్శిగా పని చేసిన సుందిళ్ల రాజన్న జీవితం నిండా
పోలీసుకేసులే తప్ప), ఒక్కాడు నిమ్మలంగ నీడవట్టున జికికంది లేదు.
1986లో ఎలగంగుల మల్లయ్య - వెంకటమ్మ దంపతుల బిడ్డ అమృతను
పెంచి చేసుకున్న సుందిళ్ల రాజన్న - అమృత దంపతులకు బిడ్డ శేత,
అజయ్, అవినాశ అనే ఇద్దరు కొడుకులు ఉన్నారు. ఎన్ని బాధలు
అనుభవించినప్పటికి పిల్లలను మంచిగా చదివించిందు. బిడ్డ పెంచి
జేసిందు. కొడుకులు ఎం.టి.కె, బి.టి.కె చదువులను
కొనసాగిస్తున్నరు. ప్రజాఉద్యమమే జీవితంగా
భావించిన రాజన్న బతుకుదెరువు గురించి ఏనాడు
పెద్దగా పట్టించుకున్నది లేదు. సుందిళ్ల రాజన్న
కాగిణసగర్ ఫ్లౌక్సర్ కార్బుకునిగాను, ఐక్యువైల్
అపరెటర్గా కొంతకాలం పనిచేసిందు. ఇర్మన్,
ఆప్రీకా దేశాల వాళ్ళ కూడ ఆ కంపెన్లో పనిచేసిది.
వాళ్ళకు జీతాలు ఎక్కువు. మనవాళ్ళ ఎక్కువుమంది
రోజు కూలిలే. అట్ల సుందిళ్ల రాజన్న కూడ
వాళ్ళతో “హలో, ఎక్కువ్వాళ్ళమి” అంటూ చిన్నగ మాటమాట కలిపేది.
వాళ్ళ అవసరాలను గుర్తించి సాయం చేసేది. ఎంత అవసరం ఉంటే
అంతే తీసుకునేది. అట్ల నిజాయాతీగ వాళ్ళతో కలిసి ఆంగ్లభాషా
ప్రావీణ్యాన్ని పెంచుకుండ రాజన్న. వివక్షతో కూడిన సమైక్యపాలనతో
అత్యవాత్యు, ఆకలిచాపులు పెరిగిపోయినయ్. కరెంటు కష్టాలతో
రైతుల జీవితం చిన్నాభిస్థమైంది. విషప, ప్రజాసంఘాలు తెలంగాణ
అంచాన్ని లేవెన్తినయ్. జనసభతో తెలంగాణ ఉద్యమ ఆకాంక్షను
రగిలించినయ్. కేనీఅర్ తెలంగాణ రాఘవనమిత ఏర్పాటుతో తెలంగాణ
ఉద్యమం బలపడింది. ఈ సందర్భంలోనే సుందిళ్ల రాజన్న 2006లో
రాసిన

“తెలంగాణ ఆచ్ఛేదాక తెగించి కొట్టాడుడే / జమాంచి జంగు
కురుకుడే లగాంచి లడాయ్ జేసుడే”

ఎడ్డికై గాడికాయె ఎట్లయితే గట్టాయె / ఏరు తెలంగాణ కొరకు
ఎగబడదాం ఎగాదిగా

ధన్ ధనా ధన్ తెలంగాణ ధూం ధాం జేసుడే / దబాయించి
దంచుడే దండటి దగడు జాపుడే”

పాట 2009లో కేనీఅర్ ఆమరణిక్ తర్వాత జేపండుకున్నది.
ఎక్కు ఏ వేదిక మీద జూనిసిన ఈ పాట సమరనాదమై మోగింది.
సమైక్యపాలనకు చెపుటలు పట్టించింది. తెలంగాణ అచ్ఛేదాక తెగించి
కొట్టాడింది. జదే క్రమంలో సుందిళ్ల రాజన్న రాసిన మరో పాట

“భూమి కడుపులున్న బొగ్గును తీస్తుంటే / ఉత్పత్తికి మాల
స్థంభాలైతుంటే”

అధికార పగ్గాలేమో ఆంద్రోళ్ళకు / అప్ప కష్టోలేమో తెలంగాణ
కార్బుకులకు” అస్టపోటతో ఉద్యమకారులు, మేఘవులే కాకుండ, కార్బు
కర్మక లోకం కూడ తెలంగాణ నిందాన్ని అందుకునేలా చేయగలిగింది.
అప్పుడే కాకలీయ యూనివర్సిటీ ప్రోఫెసర్ జినార్థన్, అల్లం నారాయణతో
మంచి అనుబంధం ఏర్పడింది. వాళ్ళ ప్రేరణతో మరిన్ని మంచి పాటలు
రాసిందు.

వలసపాలకులు తెలంగాణ పట్ల చూపిస్తున్న వివక్ష కారణంగానే
ఇక్కడ ఈ కరువు పరిష్ఠితులు దాపురించినయని, ఇంకా వాళ్ళ మాటలు
నమ్మెది లేదని రసమయ బాలకిషన్తో కలిసి ధూం-ధాం జేస్తుడు. “జాన్నే
జగా ప్లాఫరాబాద్ దాన్ని ప్రైజోనమే ఖండ్యోర్” అంటూ ప్రైజోన్ మీద
విరుచుక పడతడు.

తెలంగాణ రాఘ్వ సాధనే ధ్యేయంగా కోదండరాం, దేశపతి
లీనివాన్, మల్లెపల్లి లక్ష్ములతో కలిసి ఎన్నో కార్బుకుమాలు చేసిందు.
ఈ సందర్భంగ ఆయ గ్రామాలకు వెళ్ళిపుడు జనం “రాజున్నసే
మిలింగే” అంటూ వచ్చేది. అప్పుడు వాళ్ళతోని
పాండిలోనే క వితాత్కుంగ మాటల్డాడేది.
“మండుటెండలల్ల కాలి నడకన నడిసిన గుర్తులే
యాదొస్తుయి” అంటూ గతకాల పోరాటాన్ని మననం
చేసుకునేది. ప్రత్యేక తెలంగాణ సాధనలో ఏనాడు
పేరుకోసం పాకులాడలేదు. అసలు వేరే వధ్యసుకున్న
వర్గం నుంచి ప్రస్తావాన్ని మొదలు పెట్టినోడు కాబట్టి
పాటల్ని ప్రజా సంవదగా పడిసిందు.

ఖమ్మంలో వేదకుమార్ సార్ ఆధ్వర్యంలో
కూడా ఇతర రచయితలతో కలిసి పనిచేసిందు.

“ఎట్లిజేసి ఎట్లిజేసి బోక్కలిరిగెనా

మాయాన్న ఓ జీతగాడు” పాటలు బ్యాలేగా తయారుచేసిన వాళ్ళలో
రాజున్న ఒకడు. చెరబండ రాజు రాసిన “కొండలు పగలేసినం- బండలనే
కాల్చినం” పాటకు మంచి ద్వాన్ని ప్రేం చేసిందు.

“నీ కన్నిరు నా కన్నిరు కలిగినోళ్ళకు పన్నీరాయె
బంచీగా ఓ సోకం బెట్టే సిన్నీ తమ్ముయై

నీ జంటగా నేనుంటా రారా సిన్నీ తమ్ముయై” అంటూ ‘సాహు’
రాసిన అద్యమమైన పాటను ఎక్కువు ప్రచారంలోకి తెచ్చింది సుందిళ్ల
రాజున్న. ఉద్యమకాలంలో ఎంత పెద్దోన్నో తెలవదు గాని, ప్రస్తుతం
తాను ఎంతో చిన్నోన్నని మాత్రం తెలిసిందని అంటడు. ఏనాడు ఏదో
ఒక పనిచేసి బతకాలన్న అలోచన కూడ రాని రాజన్న ఇయ్యాల
జీవితంలో మొట్టమొదటి సారా తెలంగాణ సాంస్కృతిక సారథి ద్వార
24,514 రూపాయలు గౌరవంగ తీసుకుంటున్ననని గర్వంగ
చెప్పుకుంటడు. తెలంగాణ రాంగనే అంతా ఏదో అయిపోతడని
అనుకోలేం కాని, మన పాలన మనకొచ్చిండని సంబరపడతడు. కేనీఅర్
ప్రభత్వం అందిస్తున్న సంక్షేమ పథకాలతో పాటు అరవయ్యాండ్యగా
చూడని అభివృద్ధిని చూస్తున్నమని అంటడు.

సుందిళ్ల రాజున్న, సెల్: 9949884319

-అంబి వేకువ,

m: 94927 55448

e: varji.ambati@gmail.com

మధ్యరాత్రియగం నాటి మానవావాసం ఒకప్పటి రాయపురం మన ఏదులాబాద్

ఎదులాబాద్ గ్రామం మేడ్పల్ జిల్లా ఫుట్సెన్ మండలంలో వుంది. మూసినది ఒడ్డున ఉత్తరంగా వున్న ఈ వూరు గొప్ప చారిత్రక ప్రదేశం. ఈ వూరిలో వెతుకుతున్న కొద్ది అనేక కొత్తవిశేషాలు బయట పడుతూనే వున్నాయి. పిట్టల శ్రీశైలంగారు అక్కడాక శాసనం వుంది రండని పిలువడం వల్ల మొదటిసారి నేను, వేముగంటి మురళీకృష్ణ కలిసి ఏదులాబాదుకు 2013 అక్టోబర్లో వెళ్ళాం. అక్కడ తొలిసారి చూసింది ఊరికి దక్షిణాన వున్న తిరుమలా యబండ మీద చెక్కి వున్న “సిరిచాప శాసనం”. చాపంత పెద్దగా బండమీద చెక్కు బడింది. తెలుగు లిపిలో చెక్కిన సంస్కృత శాసనం. ఈ శాసనం 16 శతాబ్దం నాటిది. ఈ శాసనంలో వున్న 23 సంస్కృత శ్లోకాలు ఆ బండమీద వున్న చిన్నగుడిలో ప్రతిష్టించిన (మీసాలున్న) వీరలక్ష్మీనారాయణ దేవస్త్రి కీర్తిస్తూ రాసినవి. ఈ శాసనంలో సిరిచాప శాసనాన్ని పరిషురించి చదవడం జరిగింది. ఇందుపురి వంశస్తుదైన శశిసింహుడనే రాజు, లింగనామాత్యుడనే ప్రధాని వుండేవారని లక్ష్మీనారాయణని విగ్రహప్రతిష్ఠాపన సమయంలో రాసిన ఈ శాసనంలోని శ్లోకాల్లో దైవ ప్రశంస, రాజకీర్తి విశేషాలున్నాయి. మూసినది, గోలకొండల ప్రస్తావనలున్నాయి.

“యాజ్ఞవల్య మహాశాఖా కల్పపాదప కల్పతరు దివ్యజి పండితా జైజీవజ్ఞాది లింగనాం హాయః -7 మోహం సభక్తివాన్ లక్ష్మీనారాయణ సమాఖ్యాయా కృష్ణ గోదావరి మధ్యే గోలకొండ పురామాత్ -17 ఇటువంటిదే మరొక శాసనం గ్రామంలోని అంజనేయుని

గుడిలో నైరుతిమూల బండమీద చెక్కివుంది. అందులో కూడా లక్ష్మీనారాయణని కీర్తనే వుందని పురావస్తుశాఖ నివేదికలో ప్రస్తావించబడింది. గ్రామంలో అక్కడక్కడ శాసనాల జాడలు దొరుకుతూనే వున్నాయి.

ఈ వూరిలో 44 దేవాలయాలున్న వంటారు. ఇక్కడ వున్న ఆండాళ్ రంగనాయకస్వామి దేవాలయం మరక్కడ లేనంత గొప్పగా వుంది. రామాలయం, వీరలక్ష్మీనారాయణని దేవాలయం, వేణుగోపాలాలయం, శివాలయాలు, వేంకటేశ్వరాలయాలు, అంజనేయుని గుళ్ళు, పోచమ్మ గుడి, కట్ట మైసమ్మగుడి, ఇంకెందరివో దేవళ్ళ గుళ్ళు, పెద్ద కోనేరు

, పెద్దదెన చెరువు, దక్షిణ మూసినది ఇవన్నీ ఏదులాబాద్లో తప్పక చూడాల్సిన చారిత్రక క్షేత్రాలే. ఇవిగాక సిరిచాప శాసనం, అంజనేయుని గుడి శాసనం ఈ వూరి చరిత్రను భద్రపరిచిన చరిత్రపుటలు.

మరొక విశేష ప్రదేశమైన బైరవుని గుట్ట. అక్కడ వున్న చిన్నగుట్టకు దక్షిణాభిముఖుడైన హనుమంతుని బొమ్ము, సరిగ్గా అక్కడికి తలమీది పైరాయికి బైరవుని విగ్రహం చెక్కివున్నాయి. ఆష్టవిధ బైరవులలో ఎక్కడా చెప్పబడనిరీతి ఈ బైరవుడు తొమ్మిది తలతో, 16చేతులతో వివిధాయధాలతో శత్రునిరూలనా రూపంలో కాలబైరవుడై వున్నాడు. విశేషమేమిటంతో ఈ రెండు శిల్పాల దగ్గర శాసనాలు చెక్కివున్నాయి. కానీ, చదివే అవకాశంలేని విధంగా వున్నాయి. అంజనేయుని వద్ద శాసనం తెలుగులిపిలో చెక్కివుంది. బైరవునివద్ద శాసనం కాదు గాని రెండు, మూడు భాషల్లో రాతలున్నాయి అస్పష్టంగా.

ఈ వూరిలో కోట ఆసవాళ్ళున్నాయి. ఒకప్పుడున్న పెద్దకూమాను నుండి బస్సులు వెళ్తుందేవట. ఇప్పడక్కడ పడిపోయిన కోటబుర్జు, కూలిన గోడలు, ఆక్రమణలకు గురైన స్థలాలు కనిపిస్తున్నాయిక్కడ. పరిశోధించాల్సిన ప్రదేశమిది.

ఏదులాబాద్ ఒకప్పుడు పెద్ద రాచనగరమయుంటుందని గుళ్ళు, శాసనాలు చెప్పతున్నాయి. ఏదులా బాదుకు ‘రాయపురము’, శ్రీవిశ్వపుత్రారు, లక్ష్మీనారాయణపురం అనే పేర్లున్నాయిని గ్రామస్తులు చెప్పారు.

ఏదులాబాద్ లో రాచరికం ఆసవాళ్ళే కాదు ఆదివానవులు నదయాడిన జాడలు కూడా గ్రామానికి దక్షిణ మూసినది ఒడ్డున విరివిగా లభిస్తున్నాయి. ఒకప్పుడు వందల సంఖ్యలో వుండే మోలిథిక సమాధులు (పెదరాతియగం సమాధులు) ఇప్పుడు కనిపించడంలేదు. ఏదులాబాద్ చుట్టూ వుండే పది గుట్టల్లో ప్రతిఒక్కటి ఏదో ఒక చారిత్రక విశేషం కలిగివున్నాయి. ఈగుట్టలపేర్లు

1. ఊరగుట్ట:
మునుపు ఈ గుట్టకిందనే ఏదులాబాద్ వుండేదని, ష్లేగువ్యాధి

ప్రజలినపుడు ప్రజలు ఊరు వౌదిలి ప్రస్తుత గ్రామం వున్నచోట కట్టుకున్నారని గ్రామస్తుల కథనం. అక్కడొక అంజనేయుని గుడి, మాసీదు వున్నాయి. అక్కడ నాగశిలలు ఎన్నో వుండెవని ఇప్పడవి కనిపించడం లేదంటారు.

- 2. భైరవగుట్ట:** ఈ గుట్టకే ఆంజనేయుడు, 9తలల భైరవుడు చెక్కినున్నారు. కొన్ని లఘు శాసనాలు కూడా వున్నాయి. పక్కనే మల్లన్నగుడి.
- 3. ఓటులేపుని గుట్ట:** కోటగోడల అనవాళ్ళున్నాంఱా. పైన శివాలయముందేదట. శివుడు, అంజనేయుడు, గుర్రంపారాలు, పోతరాజు,
- 4. పాండవులగుట్ట:** దీని మీద విశేషమైనవి కనిపించలేదు.
- 5. పరశురాములగుట్ట:** గుట్ట కింద 6 వీరగల్లులు దొరికాయి.
- 6. వదిసెలగుట్ట:** పేరు వదిసెలగుట్ట కాని, పురామానపుల జాడలు దొరకలేదు.
- 7. దగుట్ట:** కంచె పెద్దమ్మ దేవత
- 8. గరుడాద్రిగుట్ట:** గోదారంగసాయకస్యామి, వేణుగోపాల స్యామి, రామాలయం, శివాలయం, భాల ఆంజనేయుని గుడి, కోసేరు, ధర్మశాల
- 9. కోటగుట్ట**
- 10. తాళ్ళగుట్ట**
- 11. కొలనుగుట్ట**
- 12. చింతగుట్ట**

బండలు:

తిరుమలాయబండ: సిరిచావ శాసనం, లక్ష్మీనారాయణుని గుడి వున్నాయి. కట్టడాల పునాదులు కూడా కనిపిస్తున్నాయి. బండకు తూర్పున గుహలో తిరుమలేశుని శిల్పం, గుడి వున్నాయి. గుహ పక్కనుంచి ఒక సారంగ వుంది. దానినిపుడు మూసివేసారు.

మహాలింగం బండ:

ఇక్కడ పురాతన శివాలయ శిథిలాలలో నంది, శివలింగం కనిపిస్తున్నాయి.

గ్రామంలోని ‘ముల్ల’ వాళ్ళ కంచె (ముల్లోని కంచె)లో శాసనముంటే దానిని భూమిలెక్కలదనుకుని మూసిలో పారవేసినారని గ్రామప్రజలు చెప్పుకుంటున్నారు.

దేవతలబాయి వద్ద సప్తమాతృకల శిల్పాలు, యక్క(కుబేరుడు), యక్కిణుల మిథున విగ్రహం, రెండు గుర్రింపడానికి వీలుపడని

దేవతామూర్తుల శిల్పాలున్నాయి. అక్కడికి కొద్దిదూరంలో 20ఆడుగుల ఎత్తైన రాతిగుండుకు భైరవుని చెక్కుదుబోమ్మ వుంది. మూసినదిలో గంగమ్మ దేవత వుందంటారు గ్రామప్రజలు.

కోట శిథిలాల నదుమ నారాయణమూర్తి గుడివుంది.

కోటగోడ ల్లో వీరభద్రుని శిల్పం కనిపిస్తున్నది. ఒకమ్మటి రాయపురానికి నాలుగువైపుల వుండే రాతి ద్వారాలలో ఇప్పడు ఒకే ద్వారశిథిలం కనిపిస్తున్నది. కోటగోడ శిథిలాలు అక్కడక్కడ ఊరికి తూర్పున కనిపిస్తున్నాయి.

భైరవునిగుట్టలోని ఒక రాతి గుండు మీద డిజైన్స్తు చెక్కుదు బోమ్మలు (పెట్రోగ్రేఫ్స్)ను కనుగొన్నది మా

చలత్రబ్యందం సభ్యుడు ఏదులాబాద్ ఆంజనేయులు. గత ఐదేండ్రగా ఏదులాబాదును అన్నివైపుల సుంచి అన్సేషించి తనపూరు చరిత్రను బయటకు తేపడానికి నిరంతరం కృషిచేస్తున్నాడు. బలిజేగూడెం, భాచారం గ్రామాల చరిత్ర పరిశోధనకు మూలకమైనాడు.

భైరవుని గుట్టమీది చెక్కుదుబోమ్మలు ఇప్పటివరకు తెలిసిన పెట్రోగ్రేఫ్స్ లలో కొత్తవి. సాధారణంగా చెక్కుదు బోమ్మల సుంచి ఏవైనా మనుషుల రూపాలను, జంతువుల బోమ్మలను, పనిమట్లనో కనిపెట్టువచ్చు. ప్రత్యేకమైన డిజైన్స్తు బోమ్మలు ఆతి తక్కువసార్లు పరిశోధకులకు లభించాయి. మా చరిత్రబ్యందానికి ఎడితసూర్యో మట్టిలో కూరుకుని పోయిన పెద్ద రాతిబండ మీద డిజైన్స్తు పెట్రోగ్రేఫ్స్ కనిపించాయి. మళ్ళీ ఇన్నాళ్ళకు ఏదులాబాదులో ఈ అసాధారణవైపు పెట్రోగ్రేఫ్స్ లభించడం విశేషం. మొదట ఈ డిజైన్స్తును చూసినపుడు ఇవి ఏ నిర్మాణాల సక్కలో అనిపించాయి. కాని, వీటి నదుమ మానవరూప(అంతోమార్పిక) విశేషాలున్నవి. వీటిని ఇంకా లోపుగా పరిశోధించవలసివుంది. ఇటువంటి డిజైన్స్తు చెక్కుదు బోమ్మలను పోలినవి హవాయ్ దీవుల్లో, ఉటా దేశంలోని జైల్ హాజ్ శిథిలాలలో ఆంగ్యలర్ పెట్రోగ్రేఫ్స్, ఫిన్లాండ్ నేవాడ, పు ఉ లోవా పీకోపొల్స్ డిజైన్స్తు, భారత దేశంలో కుడోపి పాండవుల బోమ్మల్లో వక్కి డిజైన్స్తు. మెదక్ జిల్లా ఎడిత సూరులలో చూడవచ్చు.

ఏదులాబాదులో బయటవడ్డ ఈ పెట్రోగ్రేఫ్స్ దేశంలోనే ప్రత్యేకం.

డిజైన్స్తున్న రాతిచిత్రాలు కాని, చెక్కుదుబోమ్మలుగాని మధ్యరాతి యగానికి (క్రీ.పూ. 8000-3000సం.) చెందినవై వుంటాయని పురాతత్త్వవేత్తల అభిప్రాయం.

శ్రీరామాజు హరగోపాల్,
9949498698
akshara25@gmail.com

ప్రకృతి మలచిన ఫోటోగ్రాఫర్ డా. జగన్ వెన్నాల

ప్రాకృతిక సౌందర్యాన్ని అభిరుచిగా మలచుకుని తనలో డాగిన అంతర్వ్యాపిని కళాత్మకంగా, ఆలోచనాత్మకంగా స్పృజనలోకానికి అందిస్తున్న విశిష్ట చాయాగ్రాహకులు డా. జగన్ పొన్నాలు. ప్రకృతి అంతా ఒక చోట నిఖీల్వహైందా అన్న అన్న అనివిచనీయమైన భావన ఆయన ఫోటోలను చూస్తే కలుగుతుంది. గొప్ప స్పృహను పెంపాందించే ఫోటోలకు రూపకల్పన చేసిన జగన్ వరంగల్లో వుట్టి పెరిగి అక్కడే విద్యాభ్యాసం చేశారు. చిన్ననాటి నుండి ప్రకృతి ఆరాధకుడిగా ఆయనలో నిత్య నూతన భావాలు ఏర్పడి క్రమంగా ఫోటోగ్రఫీ వైపు ఆయన వెళ్లారు. 1992లో జూలాజీ (జంతు శాస్త్రం)లో కాక్తియ విశ్వవిద్యాలయం నుండి పిహాచ్చి చేసి దాక్టరేట్ పట్టా అందుకున్నారు. నిశితంగా, పరిశోధనాత్మకంగా ఆలోచించి ఘలితాన్ని రాబట్టగలిగిన పరిణతిని పరిశోధ కుడిగా, ఫోటోగ్రాఫర్ జగన్ సాధించారనడానికి ఆయన తీసిన వందలాది ఫోటోలే నిదర్శనంగా నిలుస్తాయి.

ప్రకృతి అంశాలే నేపథ్యంగా ప్రత్యేకమైన దృష్టికోణంతో 2008 నుండి జగన్ ఫోటోలు తీయడం ప్రారంభించారు. ప్రాదురాబాదు ఏపిపివెన్ (పస్తుతం తెలంగాణ ఫోటోగ్రఫీ సౌసైటీ, ప్రాదురాబాదు) ద్వారా అందిన మార్గదర్శనం, ప్రోత్సాహనంతో అద్భుతమైన దృశ్యాలను నిలిచిపోయే ఫోటోలుగా మలిచారు. ఫోటోగ్రఫీ రంగంలో రాంగోపాల్కరావు, సత్యప్రసాద్ యాచేంప్ర, జనార్థన్రావు, రఘుజీవి, ఎన్సివెన్ రావు, కెవిజెర్కె రావు, ఏవెన్ శర్మ, అరవింద్ చెంజి, సాయిబా, ఈశ్వర్ కుమార్లను గురుపరంపరగా భావించి వారి స్మారిని అందుకున్నారు జగన్. ఎక్కువగా పక్కల ఫోటోలు తీయడానికి ఇష్టపడే జగన్ ఆ దిగు ఎన్నో వైఫ్యూలను ఆవిష్కరించి అశ్వర్యపరిచారు. పక్కల ఫోటోలను తీయడాన్ని ఒక ఛాలెంజ్గా

భావించిన జగన్ అమీనాపూర్ జలాశయంతో పాటు ప్రాదురాబాదు పరిసర ప్రాంతాలలో ఫోటోలను వేలాదిగా తీశారు. గండిపేట, పసుమాముల, తుర్మలయాంజాల్ వంటి జలాశయాలలో కూడా పక్కల ఫోటోలను ఆయన తన అభిరుచులను కలగలపి తీసి ఫోటోగ్రఫీ అభిమానులకు ఎంతో సంతృప్తిని చేకూర్చారు. ఎంటమాలజిస్ట్‌గా కూడా పేరు ప్రభ్యాతులు పొందిన జగన్ కీటకాలపై కూడా అశ్వర్యపరిచే ఫోటోలను తీశారు. కీటక శాస్త్రంపై ఆయనకు ఉన్న అవగాహన ఫోటోలు తీసేప్పుడు ఎంతో తోడ్పు దిందనడంలో సందేహం లేదు. సంస్కృతి-సంప్రదాయాలు, చారిత్రక అంశాలపై కూడా మంచి అవగాహన కలిగి ఫోటోలు తీసి ప్రశంసలందకున్నారు.

ఎందరెందరో ప్రముఖులు ఆయన తీసిన ఆలోచనాత్మక ఫోటోలకు అభిమానులుగా మారి అభిసందించారు. జీవన్సైలైలు, వృత్తులు, చారిత్రక కట్టడాలు, పక్కలు, కీటకాలు, విన్యాసాలు, పండుగలు,

అచార సంప్రదాయాలు, ఆనందానుభూతులు, ప్రకృతి... ఇలా ఒకపేమిటి ఎన్నో అంశాలతో డా. జగన్ పరిపూర్వమైన ఫోటోలు తీశారు. ‘చదివింది జూలాజీ... అభిరుచితో చేపట్టింది ఫోటోగ్రఫీ...’ అవి వ్యురించింది పరిపూర్వత్తాన్ని’ అన్న మాటలు ఆయన అభిమానినిచేచారి నుండి విన్నిస్తుంటాయి. ప్రకృతి ప్రేమికుడిగా ఆయన విశాల భావనకు రుజువులుగా ఎన్నో ఫోటోలు నిలుస్తాయి. పలు ఫోటో ప్రదర్శనలలో పాల్గొన్న ఆయన 50కి పైగా అంతర్జాతీయ పురస్కారాలను అందుకున్నారు.

- ఇఐఎఫ్ ఎఫ్, ఎఫ్ ఎఫ్ ఎఫ్ వంటి అంతర్జాతీయ గౌరవాలను ఫోటోగ్రాఫర్గా దక్కించుకున్నారు.
- ప్రాదురాబాదు మాదాపూర్లోని స్టేట్ ఆర్ట్ గ్యాలరీలో నాలుగుసార్లు

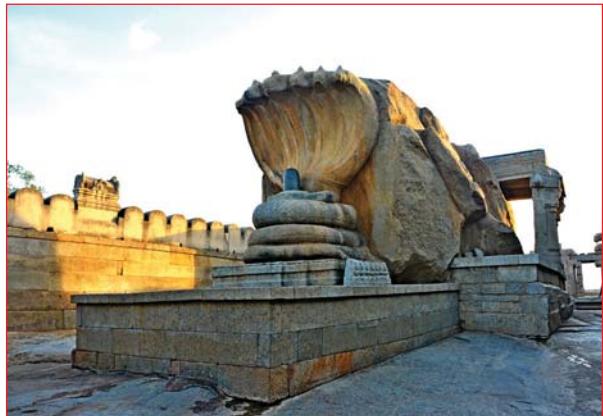
- వరంగల్లలో మూడుసార్లు జగన్ తన ఫోటో ఎగ్గిబిషన్లను నిర్వహించి ప్రశంసలందుకున్నారు.

భవిష్యత్తులో ఎంఎఫ్సిఎపి, ఎఆర్పిఎస్ వంటి గుర్తింపులు సాధించాలన్నది తన లక్ష్యమని జగన్ చెప్పారు. తనను ఎంతగానో ప్రోత్సహిస్తున్న తెలంగాణ ఫోటోగ్రాఫర్ సాసైటీకి కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. ప్రతిభతో కూడిన పనితనానికి నిర్వహనంగా మారిన డా. జగన్ బెత్స్టాపిక ఫోటోగ్రాఫర్లకు మార్గదర్శి.

టీ.ఎస్స్, దక్కన్ స్టోర్స్

m : 9030 6262 88

e: desk.deccan@gmail.com

२०

దక్కన్

సాహజిక రాజకీయ మాసపత్రిక
ల్యాండ్

(పుర్వ - అవుట్ : 16 పేజీలు)

జీతం కోసం వీఅర్నీ - జీవితం కోసం తెలంగాణ

దేవీప్రసాద్, తీవ్సీవో నేతు, బేవరేజెన్ కార్బోరేషన్ చైర్మన్

తెలంగాణ అభివృద్ధిలో ఉద్యోగులు స్వార్థిగా పనిచేస్తూ బంగారు తెలంగాణ సాధించే దిశగా కష్టపడుతున్నారు. స్వరాఘ్రం కోసం ఉద్యమంలోనూ సహాయ నిరాకరణ, సకల జనుల సమ్మేళించి పాల్గొని తమ ఉద్యమ స్వార్థిని చాటి చెప్పారు. జోనల్ వ్యవస్థ రూపకల్వన, తెలంగాణ ఉద్యోగులకు అన్యాయాలు, ఉద్యోగ సంఖాల అభిప్రాయాలు, తదితర అంశాలపై దక్కన్ ల్యాండ్ తో తీవ్సీవో నేతు, బేవరేజెన్ కార్బోరేషన్ చైర్మన్ దేవీప్రసాద్ తన మనోభావాలను పంచుకున్నారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రం మనం పారిశాసి సాధించుకున్నాం... సమ్మేళించి ఉన్నప్పుడు ఉద్యోగుల పరిస్థితులు వేరు... తెలంగాణ వార్షిక తర్వాత ఉద్యోగుల పరిస్థితులు వేరు... అప్పటికి, ఇప్పటికి ఉద్యోగుల నమస్కులపై మీరు ఏమంటారు?

ముందుగా దక్కన్ ల్యాండ్ పారుకలకు, యాజమాన్యానికి అభినందనలు... తెలంగాణ ఉద్యమంలో కీలక పాత్ర పోషించింది ఉద్యోగులు. గత ఆరు దశాబ్దాలుగా తెలంగాణ ఉద్యమం అనేక ఆటు పోటులకు గుర్తించు వంటి ఉద్యమం.. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనమే మా ధైయమని నమ్మి, ఆ దిశలో అడుగులు వేసినటువంటి ఉద్యోగులు... తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధించు కోవడం నిజంగా

గర్వకారణమే. గత ఆరు దశాబ్దాల్లో అనేక ఉద్యమాలు జరిగాయి. తెలంగాణ రావడానికి ప్రధాన భూమిక ఉద్యోగులే. కారణం ఏమిటంటే, ఈ ప్రాంతంలో పుట్టిన బిడ్డలకు ఈ ప్రాంతంలో ఉద్యోగాలు దక్కడంలేదని అనే అక్రోశం చాలా కాలంగా ఉద్యోగుల్లో, యువకుల్లో, నిరుద్యోగుల్లో వేరుకపోయిన మాట వాస్తవం. అందుకే మొట్టమొదట 1969లో పొల్చిన ఒక చిన్న అటెండర్ ఉద్యోగం కోసం, ఆ ఉద్యోగం మాది, ఆ ఉద్యోగం కావాలని అని అడిగితే, ఆ రోజు ఆంధ్ర అధిపత్యానికి సంబంధించిన కొంతమంది అధికారులు మీరు ఏమి చేస్తారో... చేసుకొండని, మా ఆధిపత్యం నడుస్తుండని హూంకరించి నప్పుడు... ఆ హూంకరింపుకు నిరసనగా వారి ఆధిపత్యాన్ని ఎలా తగ్గించాలని తెలంగాణ ఉద్యోగులు.. ఆ రోజు తెలంగాణ ఉద్యమానికి

బాటపట్టినట్టు మంటి విషయం అందరికి తెలుసు. అందుకే పొల్చించలో మొదలైన నిప్పురువు 2014లో తెలంగాణ సాధించుకున్న దాకారగులతునే ఉంది అనే మాట వాస్తవం. ఈ ప్రాంతంలో పుట్టి, ఈ ప్రాంతంలో పెరిగి, మేమే ఈ ప్రాంతంలో రెండో తరగతి పౌరులుగా మారిన నేపథ్యం... ఇక్కడే చదువుకున్నటువంటి వాళ్ళకు, పిల్లలకు సరైనటువంటి ఉద్యోగాలు లేక... వాళ్ళ అందరూ ఇక్కడి నుంచి ముంబాయికో, దుబాయికో, లేక మరివేరే ప్రాంతాలకు వలస పోయి బతకడం తప్ప మచేమి మిగులలేదు. కానీ, ఇటువంటి సందర్భాలను పురుషుంచుకొనే ఇవాళ 2014 తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత ఉద్యోగుల ఏలా ఉన్నారంటే.. ప్రతి ఉద్యోగికి గర్వపడే విధంగా మా పరిపాలనలో మేం ఉన్నాం.. మా ఉద్యోగాలు మాకే దక్కే అవకాశం వచ్చింది. మా బడ్డెట్ మేమే భర్యు పెట్టుకునే అకాశం ఉంది. మా రెమెన్యూ అంతాకూడా

మా అభివృద్ధి కోసమే భర్యు పెట్టుకోవడం గొప్ప అవకాశం వచ్చినటువంటి నమ్మకం, విశ్వాసం, ఇవాళ ఉద్యోగులల్లో, ప్రజల్లో కలగటమనేది నిజంగా తెలంగాణ సాధించిన గొప్ప విజయం. గతంలో ప్రాదరాబాద్ కావచ్చు, ప్రాదరాబాద్ చుట్టూ ఉన్న ప్రాంతాల నుంచి ఎన్ని కోట్లాది రూపాయిలు వచ్చినా కూడా ఎన్నదూ ఈ ప్రాంతానికి భర్యు

చేయలేదు. ఇక్కడ ఉన్న విద్యుత్ అవసరాలను పట్టించుకోలేదు. వైద్య అవసరాలను చూడలేదు, విద్యావసరాలను... ఇలా ఏ అవసరాలను చూడకుండా మొత్తం ఇక్కడ ఉన్నటువంటి వసరులను కొల్గొట్టడం జరిగింది తప్ప.. ఏనాడు ఈ ప్రాంతానికి భర్యు పెట్టాలనే సోయి అనాటి పొలకులకు రాలేదు అనే మాట యదార్థం. అందుకే ఇవాళ ఉద్యోగుల ఇది మా తెలంగాణ గడ్డ అనే టైమ్ మొదలైంది.. బహుశ ఇంకా పది, పన్నేండు ఏళ్ళలో మొత్తం కూడా అంధ్ర ఆధిపత్యాలు తొలిగి, తెలంగాణ బిడ్డలకు అన్ని రంగాల్లో అవకాశాలు దొరికే ఒక గొప్ప యుగం రాబోతుందని నేను చెప్పగలను.

“ఉద్యోగం కోసం పిఅర్నీ- ఉద్యమం కోసం తెలంగాణ” అని ఉద్యోగుల భావించారని, అయితే, పొల్చించ నుంచి ప్రారంభమైన

ఉద్యోగుల తెలంగాణ ఉద్యమం ఎలాంటి దశలకి చేరుకుంది...? ఇందులో ప్రధానమైన ఘటనలను తెలుపండి..??

“జీతం కోసం పీఅర్సీ - జీవితం కోసం తెలంగాణ” తెలంగాణ ఉద్యమ సందర్భంగా మా నినాదం. అందుకే జీవితమంటే కేవలం పీఅర్సీనో, డీవోనో, హెచ్ఎర్సీనో, బిలిదానాలనో కాదు.. జీవితమంటే కోటి ఎకరాల మాగాటికి నీళ్ళ ఇచ్చేటటువంటి ప్రయత్నం. అట్లాగే గతంలో ఉన్నటట్టువంటి పరిపోయే కరంట్ మోటర్లు, పేలిపోయే ట్రాన్స్ఫోరమ్లు, విద్యుత్ లేక అనేక మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నటువంటి తెలంగాణాలోకి 24 గంటలు రావడం మా జీవితం. అలాగే హాస్టల్లో సన్మఖీయుం లేక పురుగుల అన్నం తిని, అటు అనేక సామాజిక వర్గాలను వివక్షకు గురి చేసినారు.. తెలంగాణ హాస్టల్లో చదువు మా హక్కు సన్మఖీయుం దొరకాలి ఇలా అవకాశాలను అందించుటన్నటువంటి జీవితం తెలంగాణ. అలాగే గతంలో నీళ్ల కోసం అనేక మంది 20 ఏళ్లకే 50 ఏళ్ల ముసలితనంగా మారిన నేడ్యుంలో... ప్రతి ఒక్కరికి కూడా స్వచ్ఛమైన నీరు, శుద్ధమైన నీళ్ల కావాలి అందుకు మిషన్ భగీరథను ఏర్పాటుచేసుకుంది మా తెలంగాణ. కాబట్టి మా జీవితమంతా కూడా మిషన్ భగీరథ, మిషన్ కాకతీయ, ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం, 24 గంటల కరంట్, మా ఉద్యోగాలు మాకు దక్కడం, మా నీలి వాటా మాకు పెరగడం, ఇది మా జీవితమంతా.. అట్లాగే జీతం కోసం పీఅర్సీ. ఇక్కడి ఉద్యోగులు అందరూ కూడా ఉద్యోగాల్లో కేవలం ఒక శాతం ఉద్యోగులు అయినా, వీళ్ల అందరికి కూడా సమనంగా రావాలని మేము ఏ కలలు అయితే కన్నామో తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత మొట్టమొదటి సారి గతంలో పాలకులు అనుసరించినటువంటి విధానాలు పక్షపాటి ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ “ఉద్యోగుల్లారా నేను మీకు కడుపునిండా తిండి పెడతాను... చేతి నిండా పని ఇస్తాను” అని చెప్పి మొదటి నినాదాన్ని నిచ్చిన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్. తెలంగాణలో సమాన పనికి సమాన వేతనం ఇస్తామని చెప్పడం మొట్టమొదటి ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉద్యోగుల అందరికి కూడా మేము అనుకున్న 43 శాతం మా జీతం కోసం పీఅర్సీ నినాదం ఇచ్చినామో... తెలంగాణ ఉద్యమంలో మేము ఇచ్చినటువంటి నినాదం జీతం కోసం పీఅర్సీ - జీవితం కోసం పీఅర్సీ - జీవితం కోసం

తెలంగాణ ఈ రెండు సాధ్యమై మేము నిజంగా గర్వపడుతున్నాం.

అరు దశాబ్దాలూగా సమైక్య పాలనలో ఉద్యోగులు ఎదుర్కొన్న అనేక వివక్షలు తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటుతో తొలగాయని మీరు అసుకుంటున్నారా...?

ప్రధానమైన వివక్ష అంటే అధిపత్యం, అవకాశాలు తెలంగాణ వాళ్ళకు రాకపోవడం అంతేకాకుండా భావసు, యానసు ధిక్కరించడం.. ఇలా ఒకటి తర్వాత ఒకటి జిరిగినటువంటి నేపథ్యం. తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత మాకు అధిపత్యం పోయింది.. ఇవాళ తెలంగాణ ప్రభుత్వం పరిపోలిస్తుంది. ఇంకా అక్కడక్కడ అంధ్ర ఉద్యోగులకు సంబంధించినటువంటి చాయలు, అంధ్ర అధికారుల చాయలు ఉంటాయి.. ఎందుకంటే ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో జిరిగినటువంటి నియమాకాలు, కేంద్రప్రభుత్వం పెట్టినటువంటి కొన్ని నిబంధనలు, విభజన చట్టంలో కొన్ని మార్పులు, చేర్పులు ఇవన్ని కూడా కొంత అక్కడ అక్కడ అధిపత్యం చాయలను మిగిలిపోయాయి. అయినా కూడా తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏ నిర్ణయం తీసుకుందో ఆ నిర్ణయాన్ని గొప్ప పనిగా ప్రారంభమైంది. సమగ్ర సర్వే, ప్రాజెక్టులు, ఉద్యోగుల్లో మూడు ప్రిష్టులు చేయడం జిరిగింది. ఇలా కొన్ని మెల్లమెల్లగా తొలిగిపోతూ వివక్షత లేని తెలంగాణ వైపు మనం పయనం చేస్తున్నాం. అలాగే ఉద్యోగులకు సంబంధించి కూడా ఒక లక్ష 7 వేల ఉద్యోగాల ఇస్తామని చెప్పిన ముఖ్యమంత్రి... ఇవాళ లక్ష ఐదు వేల ఉద్యోగాలకు నోఫిఫికేషన్ ఇవ్వడం... 37 వేల ఉద్యోగాలు ఇవ్వడం జిరిగిందని తెలిపింది. అలాగే 45 వేల మంది ఉద్యోగాలకు సంబంధించిన పరీక్షలు రాయడం జిరిగింది... త్వరలో మరికొంత మందికి ఉద్యోగాలు వచ్చే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత ఇంత భారీగా ఉద్యోగాలు రావడం అనేది గొప్ప విషయం. అంతేకాకుండా ఔట్ సోర్పింగ్లో పనిచేస్తున్న 23 వేలమందికి కూడా ఇవాళ పర్మిసెంట్ కావడం భారతదేశ చరిత్రలో నిలిచింది. కాబట్టి 56 వేల ఉద్యోగాలు వాళ్ల కోసమే కేటాయించి, మిగతావి మాత్రమే నియామకం చేయడం జరుగుతుందని ప్రతిపక్షాలు తెలుసుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. **తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాడాక అంద్రుకు తేటాయించిన తెలంగాణ ఉద్యోగులు**

జ్యూందులు పడకుండా వాలని రప్పించేందుకు ప్రయత్నాలు జరిగాయా...? జరుగుతున్నాయా...?

విభజన చట్టంలో కొన్ని లోపాలున్నాయి... ఈ లోపాలు అన్ని తొలగించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చాలా సార్లు తెలపడం జరిగింది. ఎంపీలు కవిత, జితేందర్ రెడ్డి ద్వారా కేంద్రమంత్రులను కలిసి పలుసార్లు డిమాండ్ చేశారు. తెలంగాణ అనేది అనేక ఒప్పండాలతో పచ్చిన రాష్ట్రం.. అనేక పోరాటులతో ఏర్పడినటువంటి తెలంగాణ.. అనేక త్యాగాలతో ఏర్పడినటువంటి తెలంగాణ.. కాబట్టి వీటికి సంబంధించినటువంటి మూల సమస్యలను పరిష్కరించకుండా చత్రిసెగ్ధీ, రూథండకు ఇచ్చినట్లు విభజన చట్టంలో పెడితే మేము నష్టపోతామని అనేక సందర్భాలలో చెప్పడం జరిగింది. ఎవరైతే స్థానికులు ఉంటారో వారే తెలంగాణ ఉద్యోగాల్లో ఉండాలని, స్థానికే తరువాతను పంచించాలని మేము పెట్టిన డిమాండ్ ను కేంద్రప్రభుత్వం అంగీకరించక కేవలం 58 జనాభా నిష్పత్తి ప్రకారం ఉద్యోగాలను పంచడం వల్ల ఇవాళ చాలా నమస్యలు వచ్చాయి. ముఖ్యంగా తెలంగాణ నాలుగవ తరగతి ఉద్యోగులు ఎవరైతే ప్రౌదరాబాద్ లో పనిచేస్తున్నారో, వాళ్ళకు విభజన చట్టంలో పద్ధని చేయడం జరిగింది. అయినప్పటికి కూడా దీనిని కూడా 48ని 58 చేసి దాదాపుగా ఇప్పటికి 15 నుంచి 16 వేలమంది ఉద్యోగులు ఇంకా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్నారు. వీళ్ళ గురించి కూడా నిరంతరంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఈ ప్రయత్నంలో కొన్ని సమస్యలు వచ్చాయి.. హెచ్ఎండీలుగా పనిచేసే ఉద్యోగులు కూడా జిల్లాలో పనిచేయడానికి వీలు లేని పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి దీనిని సపరించాలని ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ జోన్స్ వ్యవస్థను తీసుకుని రావడం జరిగింది. త్వరలోనే వీటికి కూడా పరిష్కారం లభిస్తున్నదని మేము అశిస్తున్నాం.

తెలంగాణలో విధి రకాల జోన్స్ వ్యవస్థను తీసుకొచ్చారు.. టీసిపల్ తెలంగాణ రాష్ట్ర పలపాలన ఎలా ఉంటుంది..??

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి కోసం పది జిల్లాలను 31 జిల్లాలుగా మార్పుకున్నాం. గతంలో జోన్స్ విధానం అనేది తెలంగాణ ప్రాంతానికి తీవ్ర నష్టం చేసింది. కారణమేమిటంబే, ఇవాళ అదిలాబాద్, నిజామాబాద్, ఖమ్మం, వరంగల్, కరీంనగర్ లను కలిసి ఒక జోన్ చేశారు. ఎన్నడూ కూడా అదిలాబాద్ లో ఉండే అదివాసీలకు గానీ, లంబాడీలకు గానీ ఒక్క ఉద్యోగం దక్కలేదు. బలవంతులు, బలహీనులు

మధ్య పోటీ పెడితే.. ఎవ్వుడూ బలవంతులు నెగ్గుతారు అనేది సంప్రదాయం.. వాస్తవం. కాబట్టి ఈ అంతరాలు పోవాలంటే ఆదిలాబాద్ లో పుట్టినటువంటి యివకులకు ఆదిలాబాద్ లో ఉద్యోగాలు దక్కాలి.. ఇదే నిష్పత్తి రాష్ట్రంలో కూడా దక్కాలని చాలాసార్లు జోన్స్ వ్యవస్థపై తెలపడం జరిగింది. ఈ జోన్స్ వ్యవస్థలో మార్పులు తీసుకోవాలని చెప్పడం ద్వారా ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ఉద్యోగ సంఘాలతో కలిసి చర్చించారు. ముఖ్యంగా నాతో మాట్లాడుతూ.. ఉద్యోగ సంఘాలందరితో మాట్లాడి.. దీనిని పరిష్కరం చేస్తే ఎట్లా ఉంటుందే తెలపడం, దీనిపై సమావేశం ఏర్పాటుచేసి ఏ జోన్స్ అయితే బాగుంటుందో రకరకాల అభిప్రాయాలు వచ్చి... మెరుగైనటువంటి అభిప్రాయాన్ని ఏడు జోన్లుగా మార్చాలని నిర్ణయం తీసుకొని, అన్ని జిల్లాలో కూడా ఒక న్యాయమైనటువంటి పద్ధతిలో రావాలని తెలపడం జిరిగింది. గతంలో జిల్లా స్థాయిలో 85 శాతం స్థానికులకు, 15 శాతం ఓపెన్ కోటా ఉండేది. అలాగే జోన్స్ లో 70 శాతం స్థానికులకు, 30 శాతం ఓపెన్ కోటా లో ఉండేది. ఈ రెండు కోటాలను కూడా తగ్గించి, మేము 95 శాతం స్థానికం, 5 శాతం ఓపెన్ కోటా. అంటే స్థానికులకు పెద్దపీట వేయడం ద్వారా ఈ జోన్స్ విధానంలో తప్పక కుండా తెలంగాణాకి బ్రిహత్కొండ వైన అవకాశాలు వస్తాయి.. అదిలాబాద్ లో ఉన్న ఉద్యోగాలు అన్నికూడా జోన్ల ఉద్యోగాలు అంచునా, జిల్లాస్థాయి ఉద్యోగాలు అంచునా ఆ ప్రాంతానికి దక్కుతాయి. ఉమ్మడి అదిలాబాద్ జిల్లా ఉన్నమ్మడు అనిషి పొబాద్, ఉట్టారులో ఉండేటటువంటి వారికి ఒక

ఉద్యోగం కూడా దొరకలేదు. ఇవాళ ఉట్టారులో ఉండి కొమురం భీం జిల్లాలో ఉండేటటువంటి వాళ్ళకు అక్కడ ఉండే ఉద్యోగాలు దక్కడం జరుగుతుంది. అట్లాగే మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో కూడా గతంలో కొన్ని సెంటర్లలకు మాత్రమే ఉద్యోగాలు ఉండేవి.. మెదక్ జిల్లా తీసుకున్న కొన్ని సెంటర్లలల్లో సరైన ఉద్యోగాలు రాలేదు. కాబట్టి మన ఉద్యోగాలు మనకు దక్కాలంటే జోన్ల వ్యవస్థ ద్వారా జరుగుతుంది. తప్పకుండా త్వరలోనే ఈ జోన్ల లకు సంబంధించి చిన్నచిన్న సమస్యలు ఉన్నాయి ముఖ్యమంత్రితో చర్చించి, ఆ సమస్యలను పరిష్కరించడం జరుగుతుంది..

త్రధానంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత తెలంగాణ లక్ష్రాట్మెంట్స్ పోటు పోత్తు కు సంబంధించి, జిల్లాస్థాయి అర్ధీగ్గ పరీక్షలు గానీ ఇలాంచి రకరకాల కార్బూక్షమాలు ఉద్యోగుల కోసం చేశారు.. ఇవి జిల్లాలో ఏ మాత్రం లమలు అవుతున్నాయి..??

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యోగులు మొదటినుంచి డిమాండ్ పెట్టి, మేము ఎట్టి పరిస్థితుల్లో కూడా ప్రైంచరాబాద్ రాష్ట్రంలో అంద్ర ప్రాంతంలో విలీనం చేయవద్దని డిమాండ్ను మొదటి రియర్సెపస్ కమిటీ పెట్టినటువంటి సంఘం తెలంగాణ ఎన్నీవో సంఘం. అట్లాగే ముల్చి గో బ్యాక్ ఉద్యోగులు నీర్చంధించినపుడు.. అప్పుడు అందరూ కూడా తమ తమ రక్కాన్ని నేకరించి, ఆ రక్తంతో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేఖలు రాసినటువంటి గోప్య చరిత్ర తెలంగాణ ఉద్యోగులకు ఉండి. ఇలా పోరాడి సాధించిన తెలంగాణ ఉద్యోగులకు ఆవిర్మావదినోత్సవం రోజే ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ మాట్లాడుతూ.. తెలంగాణ ఉద్యోగులు, విద్యార్థుల పోరాటం వల్లే తెలంగాణ సాధ్యమైంది.. మా ఉద్యోగులకు మేము గర్వంగా ఇంక్రిమెంట్ ఇస్తున్నామని ప్రకటించారు. గతంలో చాలా ఉద్యోగులు జరిగాయి... సామాజిక ఉద్యోగులు జరిగాయి.. దీనివల్ల కొందరూ ముఖ్యమంత్రులు అయ్యారు.. ప్రధానమంత్రులు అయ్యారు... కానీ, పోరాటంలో పాల్గొన్నటువంటి వాళ్ళకి ఏమీ దక్కలేదు.. కానీ, మొటమొదటిసారిగా తెలంగాణ ఉద్యోగులంలో పాల్గొన్నటువంటి ఉద్యోగులకు ఇంక్రిమెంట్ ఇప్పడం అనేది ఒక గౌరవం.. ఒక గుర్తింపు. అలాగే ఉద్యోగుల్లో అమరపీరులు అయిన దాదాపు 5 వంటల కుటుంబాలకు కూడా ఉద్యోగాలు ఇచ్చే ప్రక్రియ జరిగింది. అయితే, ప్రతిపక్షాలు ఉద్యోగుల సంఘాలపై లేనిపోనిని మాట్లాడుతూ ప్రచారం చేయడం బాధాకరం. అమరపీరుల కోసం మేము అది చేశాము.. ఇది చేస్తాము అంటూ ప్రచారం చేస్తున్నాము. కానీ ఉద్యోగ సంఘాలు ఎవరికి బానిస కాదు.. ముఖ్యమంత్రి ఉద్యోగులకు న్యాయం చేస్తున్నారు కాబట్టి.. ఇంకా ఉద్యోగులకు కావాల్సిన అవసరాలను పరిపూరించి వారికి అందించే బాధ్యత మారై ఉంది కాబట్టి.. మేము ఆ దిశగా నడుస్తున్నాం.. గతంలో కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కూడా తెలంగాణ ఇస్తే చీకటి అవుతాది.. తాగునీరుకి కష్టం అవుతాది అని చెప్పడం జరిగింది. చాలా మంది తెలంగాణ వస్తే ఇది నక్కలైట్ పర్యం అవుతుందని, ఇక్కడ శాంతి భద్రతలు ఉండవు... అనేటటువంటి మాటలు మాట్లాడారు.. అసలు వీళకు పరిపాలన చేతకాదు.. రోజు జై తెలంగాణ.. జై తెలంగాణ తప్ప మారేపనిలేదు అని అన్నారు. ఇలాంటి వాళ్ళ అందరికి కూడా ఎదురుగా నిలబడి ఇవాళ పరిపాలన బంగారు తెలంగాణగా కొనసాగుతుంది. ఇది మేము అంటుంది కాదు.. పార్ట్మెంట్లో ప్రధాని వెంటి ప్రవాసి కోసం తెలంగాణ ఇవాళ అభివృద్ధిలో దూసుకుపోతుందని, కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన కొందరూ పెద్దలు కూడా తెలంగాణ అభివృద్ధిలో దూసుకుపోతుందని, పంజాబ్ కు చెందిన ఉ పముఖ్యమంత్రి వచ్చి ఇక్కడ జరుగుతున్న పనులను చూసి ఆశ్చర్యపోయారు. ఇలా వివిధ రాష్ట్రాల ప్రజాప్రతినిధులు వచ్చి

గతంలో మనకు రావాల్సినటువంటి ప్రాజెక్టులను ఎక్కుడా కట్టిన దాఖలాలు లేవు. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ మొదటి లక్ష్యం కోటి ఎకరాల మాగాటికి నీటిని ఇస్తామని ప్రకటించడం జరిగింది. అంటే రైతాంగాన్ని ఎట్లా ఆదుకోవాలని, గోదావరి, కృష్ణా నదీజలాల్లో మనకు వచ్చే వాటాను తీసుకోవాలి. దీనికి అవసరమైన సమస్యలను తొలగించి మంత్రి హరీష్ రావు 24 గంటలు సమీక్షించి ప్రాజెక్టులను ఒక అధ్యాత్మంగా రూపొందించి తాగునీటి, సాగునీటి సమస్యలను పరిపూరించడం జరుగుతుంది. అలాగే గత ప్రభుత్వాలు చెరువులను పట్టించుకోలేదు. తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత చెరువులు పునర్నిర్మాణం జరగడంతో రైతులు రెండు పంటలను పండిస్తున్న రాష్ట్రం తెలంగాణ.

తెలంగాణ రాష్ట్ర పుస్తకాలయాండ్ ఉద్యోగుల పోత ఎలా ఉంది...?

ప్రాఫెనర్ జయశంకర్ సార్ చెప్పిన మాటలు మళ్ళీ మనం ఒకసారి గుర్తుచేసుకోవాలి.. రాష్ట్రం విడిపోతే కేవలం 10 శాతం వచ్చినట్లు, ఇంకా 90 శాతం విడగొట్టాలి అంటే అనేక అడ్డంకులు దాటాలి. ఇప్పుడు ఆ 90 శాతం పయనంలో ఉన్నాం. అంటే బంగారు తెలంగాణ సాధించాలి అంటే ఇంకా 15 ఏక్ల పడుతుంది... ఆటు షైపుగా మనం పయనం చేస్తున్నాం... అవసరమైనటువంటి మాలిక సొకర్యాలను తీర్చుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.. అట్లాగే కేటి టు పీటు విద్యను తీసుకోవాలి.. దళితులకు మూడు ఎకరాలు ఇవ్వాలి.. డబుల్ బెడీరూం ఇండ్ల నిర్మాణం జరగాలి, ఈ అన్నింటికి అవసరమైనటువంటి ప్రణాళికలను చేసే ప్రయత్నంలో మేము ఉన్నాం.. కాబట్టి ఉద్యోగుల

అందరూ కూడా ఈ రాష్ట్రం బంగారు తెలంగాణ కావాలంబే బాధ్యతగా వ్యవహరించి పని చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈదిశగానే ఉద్దేశ్యగులు అందరూ కూడా 24 గంటలు పనిచేయడం జరుగుతుంది. ప్రజల దగ్గరే ఉండి ప్రజలకు కావాల్సిన విద్యుత్తీ గానీ, నీళ్ళగానీ, ప్రజలకు చెందాల్సిన పథకాలు గానీ ఉద్దేశ్యగులు దగ్గర ఉండి పనిచేస్తున్న రాష్ట్రం తెలంగాణ. అందరూ కూడా సమాజ అభివృద్ధికి పనిచేయాలని, ప్రజల కష్టార్థితం మనకు వేతన రూపంలో వస్తేంది కాబట్టి... మనం ప్రజల పక్కం ఉండాలి, ప్రజల కోసం ఉండాలి, ప్రజల కోసం పనిచేయాలని ఆ దిశగా ఉద్దేశ్యగులు ఇంకా ఉద్దేశ్య సంఘాలు పనిచేయాలని నేను కోరుకుంటున్నా..

కొత్త జిల్లాలు ఏర్పడిన తర్వాత ఉద్దేశ్యగులు ఎక్కువగా తుమ్మిస్తున్నారు. అయితే ఉద్దేశ్యగుల కొరత ఉంది. వీళ్ళకు అదనంగా ఎలాంటి మార్పులు చేస్తున్నారు..?

ఇవాళ పది జిల్లాలు 31 జిల్లాలు అయ్యాయి. ఆ 31 జిల్లాల్లో కూడా ప్రజలకు సంక్లేషు పథకాలను అందించాలంబే ఉద్దేశ్యగులు ఉండాలి. కాబట్టి, రెవెన్యూ కార్యాలయాలు గానీ, మండల కార్యాలయాలు గానీ, అన్ని కార్యాలయాల్లో ఉద్దేశ్యగులు పెరగాలని ముఖ్యమంత్రికి చెప్పాం. బహుశా ఆ వర్క్ కూడా జరుగుతుంది. ఎందుకంబే కొన్ని ఇబ్బందులు ల్లల మనం ప్రాజెక్టులు, మిషన్ భీరథ, విద్యుత్ మీద ఖర్చు పెట్టే పరిస్థితి వచ్చింది. అందుకే బంగారు తెలంగాణ సాధించాలంబే దశలు దశలుగా పనిచేయాల్సిన అవసరం ఉంది. తప్పకుండా బంగారు తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి నాయకత్వంలో నిరంతర కృషితో సాగుతోందని మేము అనుకుంటున్నాం. ఉద్దేశ్యగులు కూడా పునర్నిర్మాణంలో ఇటువంటి పాత్రమను ఎంచోవాలని మేము విజ్ఞాపించేస్తున్నాం. అట్లాగే తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణంలో ప్రజలు కూడా తమ వంతు కృషితో పనిచేస్తున్నారు. వాళ్ళ కూడా అనేక రంగాల్లో పోటి పడుతున్నారు. తప్పకుండా మంతుకులు బాగుపడుతాయి.. ఆ బంతుకులు బాగుపడాలంబే అవసరమైనటువంటి విధివిధానాలు ప్రభుత్వం ముందుకు తీసుకోనిపోతుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వానికి

తోడునీడగా ఉండాలి. అలాగే ఎక్కడైన ప్రభుత్వం తప్పులు చేసిన, తప్పుదారిపోయిన తప్పకుండా వాటిని ప్రజలందరూ కూడా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొచ్చి, అందరం కూడా బంగారు తెలంగాణ దిశగా అడుగులు వేయాలని నేను కోరుకుంటున్నా:

తెలంగాణలో ఎటీ రంగం పలస్తితి ఏమిలీ...?

ఆ రంగం ఎలాంటి అభివృద్ధి సాభించింది..??

గతంలో అన్ని రంగాలు తరలిపోతాయి అని చెప్పినట్టు ఐటీ రంగం కూడా తరలిపోతుందని అన్నారు. కానీ, మంత్రి కేటీఆర్ ఐటీ రంగానికి చేస్తునటువంటి కృషి అంతా ఇంతా కాదు. కేటీఆర్ కు ఉన్న అనుభవాలు కావచ్చు, అయినకు విదేశాల్లో ఉన్న సంబంధాలు కావచ్చు, తెలంగాణ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నట్లువంటి ఆకాంక్షలు కావచ్చు ఇవన్ని కూడా ఐటీ రంగం నుంచి కేటీఆర్ ఒక అధ్యాత్మమైన పనితోనే సాధ్యమైది. రెండోవది ప్రభుత్వ విధానాలు. నూతన టీఎస్ ఐపస్ తీసుకురావడం. గతంలో ఇక్కడ ఫ్యాక్టరీలు పెట్టాలన్నా, ఐటీ పెట్టటించులు పెట్టాలన్నా విపరీతమైన ఒత్తిడితో నిరాశగా వెనుకకు వెళ్లిన అనేక సందర్భాలు చూశాం. కాబట్టి అలా లేకుండా ఇప్పుడు సింగర్ విండో ద్వారా అవకాశం కల్పించి, నూతన టీఎస్ ఐపస్ తీసుకురావడం ద్వారా ఈ ప్రాంతంలో అనేక పరిశ్రమలు వచ్చేలా అవకాశాలు కల్పిస్తున్నాం. అంతేకాకుండా పరిశ్రమలకు కావాల్సిన అన్ని మాశిక సొకర్యాలు ఇహా కల్పిస్తున్న రాష్ట్రం తెలంగాణం. అందుకే ఐటీ రంగంలో దేశంలోనే నెంబం వచ్చే ఉంది. అమెరికా ఇద్దక్కడు ట్రంప్ కుమారై ఇక్కడ వచ్చి తెలంగాణ ఐటీ రంగాన్ని గురించి చెప్పడం మనం విన్నాం.. కాబట్టి ఒక ఐటీ రంగామే కాదు ఏ రంగం తీసుకున్న తెలంగాణ ఒక పర్స్ హాబ్గా మారబోతుంది.

నాల్డ్ర్ సోనైటీగా తెలంగాణ అభివృద్ధి చెందినట్లు తెలుస్తుంది...?

చిన్నపై మీ అభిప్రాయం?

నాల్డ్ర్ సోనైటీగా రూపొందాలని ముఖ్యమంత్రి కేటీఆర్ ఆలోచన కూడా.. అయితే చాలా ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు ఇతర కాలేజీలు

ఆవసరం ఉన్నా, అవసరం లేకపోయినా కాలేజీలు వెట్టారు. వీటి నుంచి లక్షల మంది విద్యార్థులు బయటకు వస్తున్నారు.. కానీ, తెలంగాణ బిడ్డలు ఈ పోటీని తట్టుకోగలరా అనే భావన చాలామందికి కలిగింది.. అంటే, లక్ష మంది బయటకు వస్తే, అత్యంత సాముద్రం కలిగిన 10 నుంచి 15 వేలమందికి జాబ్లు దొరుకుతున్నాయి. మిగితా 90 వేల మందికి కూడా చిన్న పోస్టులైనా ఉండాలన్న ఆలోచన ఉండేది. కాబట్టి వీటిన్నంటి పెంచాలంటే వీళలందరికి నాల్స్ట్రెస్ సెంటర్లు పెట్టి వాటి ద్వారా శిక్షణ ఇస్తున్నాం. అలాగే మ్యాప్ ద్వారా శిక్షణ ఇస్తున్నాం.. ఎందుకంటే ఆకాడమీ చఢవు ఒక్కపోతాడు.. ఆ ఆకాడమీ సర్ఱన రితిలో ఆచరించేటటువంటి ప్రాజెక్టులకు పనిచేయాలి... అంటే దానికి సంబంధించిన విజ్ఞానం కావాలి, ఆ విజ్ఞానాన్ని ప్రభుత్వమే ఇవ్వాలని భావించి, వాళ్ళకు మంచి భవిష్యత్ ఇవ్వాలని మేము భావిస్తున్నాం.

ప్రింటీ గవర్న్‌మెంట్‌లో ఉద్యోగుల సమస్యల పరిష్కారం బాగా జలగించని అంటున్నారు.. ఏనిపై మీ అభిప్రాయం ..?

ఉద్యోగులు ఉన్నంతకాలం... ప్రభుత్వాలు ఉన్నంతకాలం ఈ సమస్యలు నిరంతరం ఉంటాయి.. అవి సోపర్ లిష్ట్ గవర్న్‌మెంట్‌లో ఉంటాయి. లేకపోతే ఇంకొక్కు నాయకత్వ ఉద్యోగమంలో వచ్చినటువంటి వాటిలో ఉంటాయి.. ఎక్కడైన ఉంటాయి. కాబట్టి ఈ సమస్యలు అన్ని ఒకేసారి పరిష్కారం అయ్యాయి అనుకో, రోజు రోజుకు భవిష్యత్ లో సమస్యలు ఉప్పు ఉంటాయి. కానీ ఈ సమస్యలను పరిషురించే విధానం ప్రభుత్వం ఎట్లా చూస్తున్నటువంటి విషయంలోనే ఆక్కడే ఫైండీ గవర్న్‌మెంట్ అనేది మేమంతా నిర్వచించిందే. ఉదాహరణకు గతంలో పీఅర్సన్ ఉద్యోగుల అవసరాల కంటే ఎక్కువ కూడా ఆర్థిక పరమైనటువంటి లావాదేవీలుగా చూసేటటువంటి స్థితి నుంచి ఉద్యోగులకు ఎంత కావాలో అంతఐదాం.. అనేటటువంటి విషయాన్ని ఆలోచించి ముఖ్యమంత్రి ఉద్యోగుల మనోభావాలకు అనుగుణంగా 43 శాతం ప్రకటించడమే స్నేహ హర్షకమైనటువంటి ప్రభుత్వం. పీఅర్సన్ విషయానికి వస్తే, జూలైలో రావాలినటువంటి పీఅర్సన్ గదువు, పీఅర్సన్ కమిషన్‌ను ఉద్యోగ సంఘాల అభిప్రాయాలకు అనుగుణంగా ముఖ్యమంత్రి ముందుగానే ప్రకటించడం పట్ల ఉద్యోగుల అందరూ కూడా చాలా సంతోష పడ్డారు. కానీ, అనుకోని పరిణామాల వల్ల శాసనసభ రద్దు చేయడం, కొన్ని రాజకీయ పరిణామాల జరగాయి. అంటే ముఖ్యమంత్రి ఆలోచన ఏమిటటే, ఆపద్దర్థ ముఖ్యమంత్రి అయినా తర్వాత ప్రతిపక్షాలు కంటివెలుగు వద్దు అంటున్నారు.. బతుకమ్మ వీరలు వద్దు అంటున్నారు. ఇలా అన్ని వద్దు అంటూ కేసులు పెడుతున్నారు. కాబట్టి ముఖ్యమంత్రి ఆలోచించి ఉద్యోగులకు మెర్గెన పీఅర్సన్ ఇవ్వాలి, ఐతర్ ఇవ్వాలి.. ఒకవేళ ఇన్నే ఈ సంక్లేష పథకాలకు ఎక్కడతే ఇచ్చాలు కలిగినాయా.. వీటికి కూడా ఈ రెండు, మూడు నెలలు ఇచ్చాలు కలుగుతాయో అనే ఆలోచనతోనే ఉండటం జరిగింది. తప్పకుండా ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాగానే ఉద్యోగ సంఘాలతో సంప్రదించి మెర్గెన పీఅర్సన్, ఐతర్ ఇచ్చేటటువంటి ప్రయత్నాలను ముఖ్యమంత్రి ముందుకు తీసుకోపోతారు. ఉద్యోగుల

అందరికి నేను చేసే విజ్ఞాప్తి ఏమిటంటే, మనం అందోళన చెందనవసరంలేదు. కేవలం మన ఐతర్ గురించే మన ఆలోచన కేంద్రిక్యతమై చేసుకోవాల్సిన అవసరమైతే ఉంది. మనం అనేక విజయాలు సాధించుకున్నాం, మెర్గెన పీఅర్సన్ తెచ్చుకున్నాం.. ఇంకా భవిష్యత్లో కూడా మెర్గెన పీఅర్సన్ తెచ్చుకుంటామనే ఆలోచన రావాలే తప్పు.. ఒక ఐతర్తో ఈ ప్రభుత్వంతో సంబంధాలు తెగపోయనవి అని కొందరు సామాజిక మాధ్యమాలలో వస్తున్న వార్తలు చూస్తే.. ఒక్కాక్షాపారి బాధ కలుగుతోంది. టీఆర్ఎస్ పార్టీతో గానీ, ప్రభుత్వంతో గానీ మన బంధం ఉద్యమం సంబంధం. ఉద్యమ నేపథ్యం, అనేక పోరాటాలల్లో కలిసిమెలిసిన నేపథ్యం కాబట్టి కేవలం ఒక ఐతర్ ప్రమాణంగా ఈ ప్రభుత్వాన్ని చూడవచ్చని, తప్పకుండా గత నాలుగున్నర విషటలో మనం ఏమిఎమి కావాలో కోరుకున్నామో.. అన్నికూడా సాధ్యమైన నేపథ్యంలో.. ఈ చిన్న ఐతర్ కూడా సాధించుకుంటామని మేము కోరుకుంటున్నాం. సోపల్ మీడియాలో, ప్రతిపక్షాలు చేస్తున్న ఆరోపణలను నమ్మకుండా అందరూ బంగారు తెలంగాణ సాధనలో నడుధామని మేము విజ్ఞాప్తి చేస్తున్నాం.

-దక్షన్ స్యాన్

**కొత్త జీవోల్ వ్యవస్థపై
తెలంగాణ స్టేట్
పజ్మక్ సర్పిన్
కమిషన్
పుర్వ సభ్యులు
టి.వివేక్ స్వందన**

కొత్త జీవోల్ వ్యవస్థ... ఇప్పటి వరకు జరిగిన చారిత్రక తప్పును సరిచేసింది. వెనుకబాటుతనం, జూళా పరిమాణం, విడ్యు-ఉపాధి విషయాల్లో అందరికి సమానవైన అవకాశాలు కల్పించాలన్న లక్ష్యం ఆధారంగా జోస్లను విభజించడం జరిగింది. అయితే పైదరూబాద్ కేంద్రంగా ఉన్న చార్యానార్ జోన్ పల్ స్టోనిక యువతకు అనేక అవకాశాలు జరిగింది. ఇక్కడ పుట్టినవారికి స్టోనికతను ఆపాదించకుండా, ఇక్కడ చదువుకున్న వారికి స్టోనికతను ఇప్పుడం వల్ల యువత అనేక అవకాశాలు కోల్పేతుంది. అందుకే ఈ జీవోల్ ఉన్న యువతకు స్టోనికత అంశం ప్రతికూలంగా మారుతోంది. ఇక్కడ చదువుకున్న వారికి స్టోనికతను ఇప్పుడం వల్ల యువతకు అనుకూలంగా ఉండేలా మరిన్ని ప్రమాణాలు అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నించాలి.

నాలుగున్నర ఏండ్రు పాలన - తెలంగాణ ఉద్యోగులు

కారం రవీందర్ రెడ్డి, టీఎస్ఎస్ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు

ఇటీవల కాలంలో ముఖ్యంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర తొలి ముఖ్యమంత్రి, అనాటి తెలంగాణ ఉద్యమ రథసారథి కల్పకుంట్ల చంద్రశేఖర్ రావు తన ప్రభుత్వాన్ని రద్దు చేసుకొని, ముందుస్తు ఎన్నికలకు వెళుతున్నట్లు గౌరవ గవర్నర్కు విజ్ఞాపి చేసిన మరుక్షణం నుండి ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు, పెస్టసర్లు నుండి సామాజిక మాధ్యమాల్లో వెళువుడుతున్న ఊహాగానాలు గమనించిన తరువాత ఈ వ్యాసం రాయాల్చి వస్తున్నది.

నిజంగా ప్రభుత్వం ఉద్యోగుల ఆకాంక్షల మేరకు ఐఅర్ ప్రకటిస్తుందని అందరం భావించాం కానీ, ఇటీవల వేగంగా రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న పరిణామాల వల్ల అది సాధ్యపడలేదని భావిస్తున్నం. అయినప్పటికీ ఉద్యోగ సంఘాల జేపిసి షైర్ప్స్‌గా గత నాలుగున్నర సంవత్సరాల ఉద్యోగుల ఫ్రెండ్లీ ప్రభుత్వంలో అనేక సమస్యలను సాధించుకున్న సంగతులను ఒకసారి మనసంలోకి తీసుకు రావాలని అనుకుంటున్నాం.

తెలంగాణ రాష్ట్ర అవిర్మించి - కోటి అశలతో మూడున్నర కోట్ల ప్రజల బలమైన ఆకాంక్షలతో పోరాటాలతో అనేక త్వాగాలతో సాధించుకోవడం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన ఉద్యమంలో సఖ్యంద వర్గాలు తమ సమస్యల న్యించికి పరిష్కారం ఒక తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనతోనే తీరిపోతాయి అని అనుకోలేదు కానీ, అన్ని సమస్యలకు ఒక పరిష్కారం వెతుక్కునే క్రమంలో తెలంగాణ రాష్ట్రం అంతిమంగా దిక్కుచీగా మిగులుతుందని గమనించారు. కనుకే ఉద్యమం సఫలమైంది. అందులో ఉద్యోగులుగా గత ఆరు దశాబ్దాలుగా ఎదుర్కొన్న అనేక వివక్షలకు పరిష్కారం తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటే మార్గమని బలంగా నమ్మించి గనుకొనే 1947 నుండి 2014 వరకు అలుపెరుగని పోరాటాలు చేసింది. అంతేకండా ఉద్యమంలో అగ్రభాగాన నిలబడ్డది - సకల జనుల సమైను అవిష్కరించి సమైక్య రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రికి జీతాలు రాకుండా చేసి తెలంగాణను సాధించుకున్న చరిత్ర - తెలంగాణ ఉద్యోగ సంఘాలదన్నది గుర్తు చేయదల్చుకున్నాను. అంతటి మహత్తరమైన ఉద్యమంలో కూడా “జీతం కోసం - పిఅర్సీ, జీవితం కోసం-తెలంగాణ” అనే ఉద్యోగుల హక్కులను సాధించుకున్నది టీఎస్ఎస్ సంఘం, టీఇపెసి.

మరి తెలంగాణ రాష్ట్ర తొలి ముఖ్య మంత్రిగా కల్పకుంట్ల చంద్రశేఖర్ రావు భాధ్యతలు తీసుకొని గత నాలుగున్నర సంవత్సరాల కాలంలో ఫ్రెండ్లీ ప్రభుత్వంగా ప్రకటించుకొని పనిచేసిన విధానాన్ని గమనసంలోకి తీసుకొని మరి కొత్తగా ఏర్పడ్డ రాష్ట్రంలో

ఉద్యోగుల ఆకాంక్షలు క్రమంగా నెరవేరుతాయని, బంగారు తెలంగాణ నిర్వాం కోసం పనిగంటలతో సంబంధం లేకుండా పనిచేస్తూ ప్రభుత్వాన్నికి సహకరించడం.. అందుకు ప్రభుత్వం కూడా ఉద్యోగులను దూరం చేసుకోకుండా ఆవిర్మించం కంటే ముందు కెసిఆర్ యిచ్చిన హామీమేరకు తెలంగాణ ఇంక్రిమెంట్ యివ్వడం, గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా 43% ఫిట్మెంట్లో పిఅర్సిని సాధించుకోవడం ఉద్యోగుల పోరాటాల చరిత్రలో మైలు రాయానే ఉంటాయి. అట్లనే అన్ని జిల్లా కేంద్రాల్లో వెర్నెన్ సెంటర్లు ఏర్పాటు చేసుకొని, ఉచిత అరోగ్య కార్దాల మంజూరు చేసి ఉద్యోగులకు మెరుగైన వైద్య సదుపాయాన్ని కల్పించడం గమనించాల్చి ఉంది. అయితే ఆచరణలో పోత్తొర్రులను మరింత విస్థృత పరచాల్చి ఉన్నది. అదే కాకుండా ఉద్యోగుల ఎవ్వటికపుడు డి.ఎలు సాధించుకున్నారు.

ప్రధానంగా సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ఉద్యోగులు అనేక రకాలుగా దోషిడికి గురి అయ్యారు. 1956లో ప్రాందరా బాద్ స్టేట్సు అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో కలిపేదానికంటే ముందు తెలంగాణ ఉద్యోగుల జీతాలు ఎక్కువగా ఉన్నప్పటికీ తగ్గించి అంధ్రప్రదేశ్ ఉద్యోగుల జీతాన్నే తెలంగాణ ఉద్యోగులకు

యివ్వడం వల్ల ఆర్థికంగా సప్టోయింది తెలంగాణ ఉద్యోగులే. కనుక, గత 9 పి.అర్.సి.లలో జరిగిన సప్టోన్ని సవిపరంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి దృష్టికి తీసుకొని రావడం వల్ల కెసిఆర్ 43% ఫిట్మెంట్సు ఉద్యోగులకు ప్రకటించడం ఒక గొప్ప సంఘటన. అదే కాకుండా జూన్ 2, 2014 నుండి ఫిబ్రవరి 2015 వరకు బకాయిపడ్డ 9ినెల పిఅర్సి ఏరియర్సు ప్రక్కురాష్టుమైన అంధ్రప్రదేశ్లో యిప్పటికీ దిక్కులేని పరిస్థితి ఉన్నప్పటికీ ఫ్రెండ్లీ ప్రభుత్వంలో కేసిఆర్ చూరపాత్ర సాధించుకున్న సంగతి గమనించాల్చి ఉన్నది. ఫ్రెండ్లీ ప్రభుత్వంలో కూడా ఉద్యోగులు ఎదుర్కొంటున్న అనేక సమస్యలై టీఎస్ఎస్ సంఘంగా, ఉద్యోగుల జీఎస్సిగా అనేక సార్లు ప్రభుత్వాన్నికి విజ్ఞాపి చేసాం - సి.పి.ఎస్ లాంటి సమస్యలను పరిష్కారించాలని ధర్మాలు చేపట్టాం. ధిలీ స్టాయలో “అభిలభారత రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సమాఖ్య” అధ్వర్యంలో ధర్మాను చేయడం ఆ ధర్మా కార్బూకమంలో అధికార పార్లీ పార్లమెంట్ సభ్యులు పార్లిసడం ముఖ్యంగా గౌరవ పార్లమెంటు సభ్యురాలు కల్పకుంట్ల కవిత పార్లిని సిపిఎస్ రద్దుకోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వంటై ఒత్తిడి తెస్తామని, ఉద్యోగుల అదాయపు పన్ను పరిమితిని పెంచుటకు తనవంతు కృషి చేస్తాననే హామీ ఇప్పించడం వంటి చర్యలు తీసుకొన్నాం.

ఫలితంగానే సి.పి.ఎన్ ఉద్యోగులకు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం (డి.సి.ఆర్.జి) గ్రాహ్యాంశులు విడుదల చేస్తూ ఉత్తర్వులు ఇప్పించుకోగలిగాం.

ఇంకా చనిపోయిన ఉద్యోగుల కుటుంబాలకు ఫ్యామిలీ పెస్సన్ ఉత్తర్వులు ఇప్పించుకోవాల్సి ఉన్నది. ఇప్పటికే కేంద్ర ప్రభుత్వం, ప్రక్క రాష్ట్రంలో సి.పి.ఎన్. ఉద్యోగులకు ఫ్యామిలీ ఫెస్సన్ అమలు చేస్తున్నందున త్వరలోనే తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కూడా ఫ్యామిలీ పెస్సన్ను సాధించుకుంటాం. ఇవే కాకుండా వంచాయితీ కార్బడర్చుల క్యాడర్స్ రెగ్యులరైషన్ చేయించుకోవడం, అంగంవాడి టీచర్లు, ఆశావర్ష్యులు, గోపాల మిత్ర, పెఱాం గార్డ్), కాంట్రాక్ట్, బెట్సోర్పింగ్ ఉద్యోగులు జీతాలు పెంచుకోవడం లాంటి అంశాల్లో ఉద్యోగుల ప్రెంట్లీ ప్రభుత్వం ముందడుగులోనే ఉన్నది. అట్లనే దశాలవారీగా ఉద్యోగ నియమకాలకు నోటిఫికేషన్లు ఇస్తూ ఉన్నది కనుక రానున్న ఒకబి, రెండుసంవత్సరాల్లో ప్రభుత్వ శాఖల్లోని పూర్తి భాశీలు భర్త అవుతాయని ఆశిస్తున్నాం.

అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం విడిపోయాన తరువాత ఇరు రాష్ట్రాల్లో జిల్లా, జోనల్, మట్టిజోనల్ స్టోయిల్లో పనిచేసున్న స్టోనికేంటర ఉద్యోగుల బదిలీలకోసం తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పుంచి అంతరాష్ట్ర బదిలీ ఉత్తర్వులను ఇప్పించగలిగాం. కమల్నాథన్ కమిటీ రాష్ట్ర స్టోయిల్లో ఉద్యోగుల విభజన చేసున్నప్పుడు తెలంగాణ ఉద్యోగులుగా అనేక లోపాలు ఎత్తి చూపి సరిచేయాంచాం. ముఖ్యంగా 02.06.2014 తర్వాత తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఏర్పడ్డ భాశీలలో అంధ్రాకు కేటాయించ బడ్డ తెలంగాణ ఉద్యోగులను

తెలంగాణలో సర్టిఫిక్యూటు చేయాంచాం. యిప్పబోకే నువ్వారు 72 మంది ఉద్యోగులకు తెలంగాణకు రప్పించడం జరిగింది. ఆతి త్వరలో అంధ్రప్రదేశ్ కేటాయించబడ్డ తెలంగాణ ఉద్యోగుల లందరినీ తెలంగాణకు తీసుకు వస్తూంవారు ఇఖ్యంలు పడుతున్న విషయం పదే పదే రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలియ

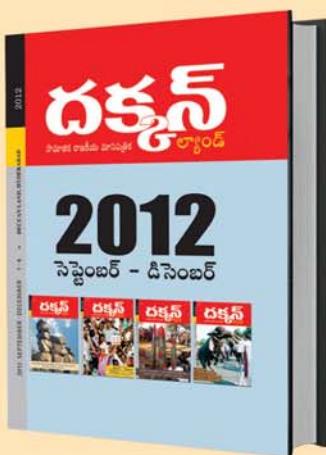

జేశాం, కొంత అలస్యమైన కూడా ఉద్యోగుల జేపీసి ఈ సమస్యకు పరిపూర్ణ చూపిస్తుంది.

ఇంకొక ముఖ్య విషయమేమింటే, ఇంత ప్రైంటీ ప్రభుత్వంలో కూడా టీఎస్సీవో ఒక ఉద్యోగ సంఘంగానే కాకుండా అన్ని ఉద్యోగ సంఘాల జేపీసి నేతృత్వంలో మార్చి, 25-2018న సరూర్నాగర్ స్టేడియంలో సకల ఉద్యోగుల మహాసభ నిర్మిపొంచి 18 సమస్యలతో కూడిన డిమాండ్ పత్రాన్ని సమర్పించి 15 రోజుల్లో సమస్యలు పరిపూర్ణించుకుంటే భవిత్వత్తు కార్బాచరణను ప్రకటిస్తాం అని ప్రభుత్వానికి తెలియజేశాం. తద్వారా ఏదు ఏట్లుగా లేని బదిలీలు చేయించుకున్నాం. ముందుగానే పిఆర్ఎసి కమిటీని నియమించుకున్నాం. సి.పి.ఎన్. ఉద్యోగులకు డి.సి.ఆర్.జి.ని సాధించుకున్నాం. మహిళా ఉద్యోగులకు 5 రోజుల ప్రత్యేక సెలవులను మంజారు చేసుకోవడం, పదోన్నతులకు 3 సంాల స్టోనంలో 2 సంాల సర్వీసు సాధించుకుని 31.08.2018 నాటికి అన్ని శాఖల్లో పదోన్నతులను పొందడం జరిగింది. బకాయివడ్డ డి.ఎలను పొందాం. ఉద్యోగుల జేపీసి ప్రభుత్వం ముందుంచిన అనేక డిమాండ్లను ముఖ్యమంత్రి కల్పకుంట్ల చంద్రశేఖరరావు చౌరవ వల్లనే పరిపూర్ణించబడ్డాయి.

తెలంగాణ రాష్ట్ర అవిరాధం ఒక చరిత్ర అయితే తదుపరి, కొత్త జిల్లలు, రెవెన్యూ డివిజన్లు, రెవెన్యూ గ్రామాలు ఏర్పాటు చేయడం, కేసిఆర్ దూరధ్వష్టికి నిదర్శనంగా ఉన్నాయి. పరిపాలన వికేంద్రికరణకు

ప్రజల చెంతకు కల్పక్కరెటలను తీసుకెళ్లిన చరిత్ర సీఎం కెసిఆర్కే దక్కుతుంది. నూతన జిల్లలకు అనుగుణంగా క్యేడర్ స్టోనికే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి మీద ఉన్న అభిమానంతో తెలంగాణ ఉద్యోగులు 2 నంవత్స రాలుగా నూతన జిల్లాల్లో పనిచేస్తూ ప్రభుత్వానికి

దక්ශන

ప్రాంతిక వాయిద

ఆరు సంపత్తులూ ప్రస్తావం...

తెలంగాణ ఉద్యమ కాలంలో

ఆవిర్భూతించిన దక්ශన్ ల్యాండ్ మానసవత్తిక

2018 ఆగస్టు సంచికలో 72 నెలలు

పూర్తివేసుకుంచి. ఈ ఆరు సంపత్తులూ

కాలంలో తెలంగాణ భావజాలాన్ని

వ్యాప్తిచేసి, పునర్న్యుద్ధరించి ఆవసరాన్ని చాల్చి

చెప్పేందుకు దక්ශన్ ల్యాండ్ ఇప్పటి పరచు

వెలువడిన సంచికలను (2012, 2013,

2014, 2015, 2016, 2017, 2018)

సంకలనాలుగా (12 నెలలకు ఒక

సంకలనంగా) రూపొందించి పొరకుల

కోటిక మేరకు అందించున్నాం. భింబించుతున్ని

కూడా వ్యౌషించిన సంచికలను సంకలనాలుగా

తీసుకువస్తామని తెలియ జేస్సున్నాం.

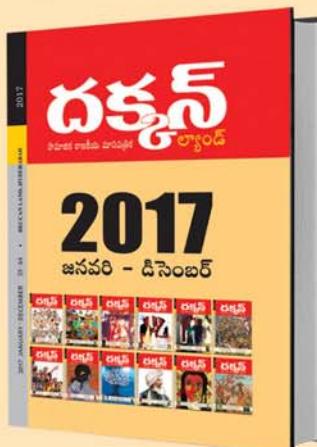
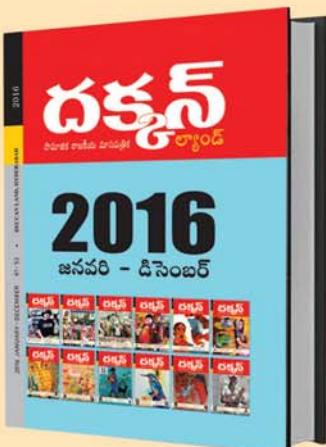
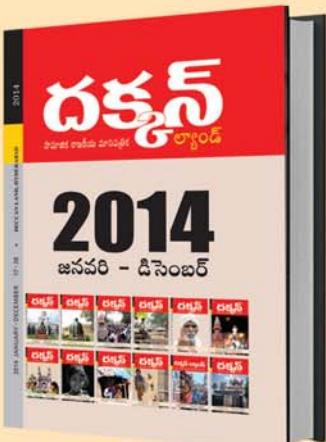
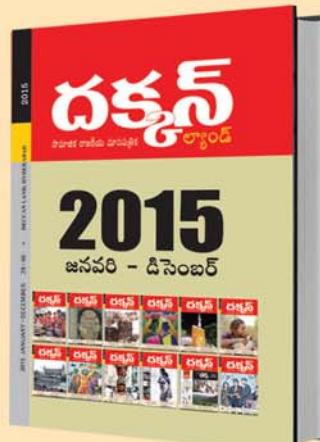
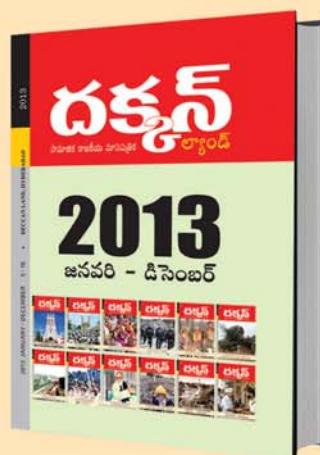
ఆస్త్రి కలవారు ఒక్కిసంకలనాన్ని రూపొందించున్నాం (చాల్చిలు

అదనం).

ISSN అమోదం పొందిన దక්ශన్ ల్యాండ్.

మానసవత్తిక పట్ల చూపుతున్న ఆదరణకు

ధన్యవాదాలు.

సంకలనాలు పొందేందుకు మా బిరుదులు:

ఎదిటర్, 'దక්ශన్ ల్యాండ్'

3-6-712/2, స్ట్రీట్ నెం.12,

శీమాయితీనర్,

హైదరాబాదు-500029, తెలంగాణ

ఫోన్: 9030626288

Email: desk.deccan@gmail.com

Website: www.deccanland.com

ఆన్‌లైన్ ద్వారా చెఱింపుకేసం:

NAME : DECCAN LAND

BANK : KOTAKMAHINDRABANK

ACCOUNT NO : 7111218829

IFSC CODE : KKBK0000555

BANK CODE : 000555

MICR CODE : 500485007

పొరకులు, రచయితలకు సుభవార్త దక්ශన్ ల్యాండ్కు ISSN అమోదం

దక්ශన్ ల్యాండ్ మానసవత్తిక ISSN (International Standard Serial Number) అమోదం పొందినదని తెలియజేయడానికి సంతోషించున్నాం. మా ISSN 2581-3188. ప్రముఖ, చీత్తాపాక, వధ్యమాన రచయితలు, పరాశిథకులు తమ పరిశీలనాత్మక, విశ్లేషణాత్మక రచనలను ప్రచురింపజేసి వినియోగించుకోవడం ద్వారా ప్రాచుర్యం చేసుకోవడానికి ఈ సదవకాశాన్ని సభ్యోద్యమగా ప్రచురించుకోవాలని కోరుతున్నాం.

రచయితలు తమ రచనలను పంపవలసిన చిలునామా : 3-6-712/2, Street.No:12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029 Telangana.

సంప్రాంతిక అధికారి ఫోన్ : 9030626288 E-mail: desk.deccan@gmail.com website: www.deccanland.com

- ఎడిటర్

ఉద్యోగుల ఫైండ్‌ల్ ప్రభుత్వం

నరేందర్ రావు, తెలంగాణ సచివాలయ ఉద్యోగుల సంఘం అధ్యక్షులు

తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఉద్యోగ సంఘాల పాత్రము విడదిని చూడలేం. నకల జనుల సమ్ములో ఉద్యోగ సంఘాల నేతలు ఎంతో కృషి చేశారు. తెలంగాణ వస్తే నిరుద్యోగ యువతకు ఉద్యోగాలు వచ్చి, బంగారు తెలంగాణ సాధన కృషి చేయవచ్చు అనే భావనతో తెలంగాణ ఉద్యోగ సంఘాల నేతలు ఆలోచించి.. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం అహార్యశలు కష్టపడ్డారు. తెలంగాణ వస్తే లక్ష మందికి ఉద్యోగాలు ఇస్తామని ఉద్యమ నేత కేసీఆర్ ప్రకటించడంతో తెలంగాణ ఉద్యోగ సంఘాల నేతల్లో నూతన ఉత్సాహం కనిపించింది. సమైక్య పాలనలో తెలంగాణ ఉద్యోగులకు తీవ్ర అన్యాయం జరిగింది.. మన ఉద్యోగాలు మనం సాధించు కోవచ్చు అని ఉద్యమ బాట పట్టింది తెలంగాణ ఉద్యోగ సంఘం.. అను కున్టల్లో తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధించు కున్నాం.. అభివృద్ధి బాటలో నడుస్తున్నాం.. కేంద్రంతో పోరాడి సాధించుకున్న కొత్త జోస్చు ఏర్పాటు కావడంతో మన ఉద్యోగాలు పెరిగి మనకు దక్కున్నన్నాయి. అయితే, కొత్త జోస్చు ఏర్పాటు, దీనితో పాటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత, రాక ముందు ఉద్యోగులు ఎలాంటి పరిస్థితులను ఎదుర్కొన్నారు.. ఉద్యోగుల డిమాండ్లు నెరవేరాయా..? తదితర అంశాలపై తెలంగాణ సచివాలయ ఉద్యోగుల సంఘం అధ్యక్షుడు నరేందర్ రావు తన అభిప్రాయాలను దక్కన్ ల్యాండ్తో పంచకోపడం జరిగింది.

కొత్త జోస్చు వ్యవస్థను కేంద్రంతో పోరాడి సాధించుకున్నాం.. దీనివల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి..?

కొత్త జోస్చు ఏర్పడడంతో తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రయోజనాలు తప్పకుండా ఉంటాయి. గతంలో ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలంటే కొన్ని వర్ధాలకు, కొన్ని ప్రాంతాల పరకే ఉండేది.. అయితే, రాష్ట్రం విడిపోయిన తర్వాత అదే విధానాన్ని పట్టించుకోయి ఉంటే పక్క రాష్ట్రం వాళ్ళకు కూడా ఉండే అవకాశం ఉండేది. వాళ్ళ పెద్దవెత్తున ఉద్యోగాలు కొళ్ళగొట్టే ప్రమాదం ఉండేది.. అయితే సీఎం కేసీఆర్ అన్ని ఉద్యోగ సంఘాలతో చర్చించి కొత్త జోస్చులో నూతన విధానాన్ని తీసుకురావడం తెలంగాణ ప్రభుత్వం యొక్క ఘనవిజయం.

కొత్త జోస్చు వ్యవస్థతో ఇప్పటికేనా స్థానికులకు న్యాయం జరుగుతుందని అనుకుంటున్నారా..?

తప్పకుండా జరుగుతుంది.. ఎందుకంటే గతంలో మూడు

వర్ధాలగా ఉండేది.. 60,70,80 శాతం లోకల్ రిజర్వ్స్ స్టుట్స్ ఉండేవి.. అక్కడ నుంచి ఏకంగా 95 శాతం పెంచడం, స్టేట్ క్యాడర్కు 1,2 నుంచి పూర్తిగా తీసివేయడం, ములి జోస్చులో పోస్టులు ఎక్కువుగా ఉన్నాయి కాబట్టి, పూర్తిగా ఏ ప్రాంతానికి సంబంధించిన వారికి, న్యాయంగా దక్కుల్ని ఉద్యోగాలు ఈ కొత్త జోస్చులో పూర్తిస్థాయి అవకాశం ఉంటుందని నా అభిప్రాయం.

ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సమస్యలు తీర్చడంతో తెలంగాణ ప్రభుత్వం వారితో ఫైండ్ వాతావరణంలో ఉందా..?

సహజంగానే ఉంటుంది ఎందుకంటే, ముఖ్యమంత్రి కేనీ ఆర్టో దాదామ 12 సంవత్సరాల నుంచి ఉద్యమాన్ని కలిసి చేసినటువంటి నాయ కత్తుం... ఉద్యమ సమయంలో ఏ పిలుపునిచ్చినా అందులో కలిసి పనిచేయడం, తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం మందుండి పోరాడటం జరిగింది. ఎందుకంటే ఈ రోజు తెలంగాణలో కొత్త ఉద్యోగాలు వచ్చాయంటే రాజకీయాలు కారణం కాదు. కానీ, ఉద్యోగస్టులకు కొత్తగా ఉద్యోగాలు వచ్చాయంటే తెలంగాణ ఉద్యమంలో పాల్గొనడం వల్ల అని నా అభిప్రాయం. కేవలం ఈ మళ్ళీ మీద ప్రేమతో, తెలంగాణ ఏర్పడితే మాకు కానీ, భవిష్యత్త తరాలకు కానీ, ఉద్యోగాలు వస్తాయనే ఏకైక లక్ష్మంతో ఉద్యోగ సంఘాలు ముందుండి ఉద్యమం చేపట్టడం జరిగింది. ఈ తెలంగాణ ఉద్యమం సీఎం కేసీఆర్ నాయకత్వంలోనే జరిగింది. కాబట్టి సహజంగానే ఉద్యోగ సంఘాలకు తగినట్టు చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. కాకపోతే గతంలో అప్పటికి, ఇప్పటికి తేడా ఏమిటంటే కొండరు ఉన్నతాధికారులు ఉద్యోగుల వట్ల ఉద్యమ కాలంలో జరిగినటువంటి సంఘటన కారణం గాను, మిగతాపి కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని కొంత కక్షసాధింపు జరిగింది. తదుపరి ముఖ్యమంత్రి ఈ విషయంలో కూడా దృష్టి సారించారు. ప్రభుత్వం నుంచి కానీ, రాజకీయ నాయకుల నుంచి కానీ ఉద్యోగ సంఘాలకు పెద్ద ఇబ్బందులు లేవని నా అభిప్రాయం.

ఒఱర్ ఇప్పుకపోవడంతై ఉద్యోగుల అసంతృప్తితో ఉన్నారా..? ఒఱర్ ఇప్పుకపోవడానికి కారణాలు ఏమిది..?

సహజంగానే ఎవరిడ్కొనా ఆశ ఉంటుంది. ఒఱర్ వస్తుందని జూన్ 2 వ తేదీన ఇస్తారని, అగష్ట 15 న కొత్త పీఅర్సీ అమలు చేస్తారని,

కాకపోతే పీఆర్సీ చేసిన తర్వాత మే నెలల్లో వచ్చిన వార్త.. కానీ, మే 31నాటే ముఖ్యమంత్రి రివ్యూ చేసి జాన్ 2న పాల్ ఇవ్వాలంటే, అధికారులను, మిగతా పీఆర్సీ వాళ్ళను అడిగితే, ఈ రోజు పీఆర్సీ కమీషన్ వేసిన తర్వాత కనీసం మధ్యంతరం నివేదిక లేకుండా మధ్యంతర భృతి ఇవ్వడం అనేది అంతగా ఆశ్చర్యం కాదు. కాబట్టి మధ్యంతర నివేదిక రాగానే మనం మధ్యంతర ప్రకటించడం బాగుంటుందని చెప్పడం, దీనికి ముఖ్యమంత్రి ఒప్పుకొని ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం మే 31న ప్రకటన ఇవ్వడం, ఇది జాన్ 1న అన్ని పేర్లలో రావడం జరిగింది. కాకపోతే ఒక్కసారి చెప్పేరు కాబట్టి ఇస్తే బాగుంటుందని ఉద్యోగులల్లో అభిప్రాయం ఉండనే మాట మాత్రం వాస్తవం.

ఎన్నికలఔ పాల్ ప్రభావం ఉంటుందని మీరు

అనుకుంటున్నారా...?

ఉద్యోగుల అంటే సమాజంలో భాగం.. అందులో రకరకాలుగా ఉంటారు. అయితే సమాజంలో ప్రభుత్వం చేపట్టిన సాగునీటి వ్యవస్థ కానీ, తాగునీటి వ్యవస్థ కానీ, కరంట ఇవ్వడం కానీ, దైతు పెట్టబడి పథకం ఇలాంటి సంక్షేప పథకాలు అని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని జరుగుతుంది. ఇవే కాకుండా మిగతా అన్ని అంశాలల్లో కూడా ఉద్యోగుల యొక్క ఓటు విషయంలో ప్రతిస్పందనలో ప్రభావితం చేస్తాయి.

తెలంగాణ ఏర్పడ్డాక సెక్రెటేరియట్ ఉద్యోగుల సమస్యలు ఏ మేరకు తీరాయి..?

తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత దాదాపుగా ఉద్యోగుల సమస్యలు తీరాయని చెప్పుకొచ్చు.. ఈ మధ్య కాలంలో కూడా కొత్తగా

50 పోస్టులు కావాలంటే, వెంటనే సీఎం కేసీఆర్ స్పందించి ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే, సచివాలయానికి సంబంధించిన ఉద్యోగులు ఆంధ్ర సచివాలయంలో చాలా ఇబ్బందులు ఎదురొచ్చటున్నారు. వాళ్ళను వెనుక్కు తీసుకుని రావాల్చిన అవసరం ఉంది. ఇది నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి అడుగుతున్నా.. ముఖ్యమంత్రి ఒప్పుకున్న కూడా మిగతా అంశాలతో, పక్క రాష్ట్రంతో ఉన్న సమస్యలతో కొంత సమయం తీసుకుంటుందని చెప్పడం కూడా జరిగింది. ఈ విషయంలో మాత్రం మాకు కొంచెం ఇబ్బందిగానే ఉంది.

**తెలంగాణ రాక ముందు ఉద్యోగుల పరిస్థితి ఎలా ఉండేది...
రాష్ట్రాన్ని సాధించుకున్న తర్వాత ప్రభుత్వంపై ఎలాంటి డిమాండ్లు చేశారు.. ఏమి పొందారు...?**

అప్పటి, ఇప్పటికి వచ్చేసరికి ఆ రోజు రాజకీయ నాయకత్వం కాదు, ఉద్యోగుల నాయకత్వం కూడా. తెలంగాణ ప్రజలకు ఎన్నో అశలు కల్పించడం, ఆ ప్రజల్లో నిరుద్యోగులు ఉన్నారు.. యువత ఉంది. విద్యార్థులు ఉన్నారు.. మరీళలు ఉన్నారు.. ఇందులో భాగంగానే మొదటిసారి ఉద్యమం చేశాం. దీనతో వెంటనే 43 శాతం పీఆర్సీ ఇవ్వడం జరిగింది. దీనిని ఉద్యోగులు మర్చిపోని సంఘటన. ఆ తర్వాత 31 జిల్లాలు చేయడం, మండలాలు పెంపడం, దీనికి అనుగుణంగా పోస్టులను పెంపడం, దీనతో ఎక్కువమందికి ప్రమోషన్లు రావడం, కిందస్థాయి ఏర్పడిన నిరుద్యోగ యువతకు ఉద్యోగ అవకాశాలు రావడం, ఇలాంటిచెప్పి తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధించుకున్న తర్వాత పాజిటివ్ అంశాలే.

-దక్కువ్ మ్యాన్ గ్రంథి

(35వ వేళ తరువాయి)

జోనల్, మట్టి జోనల్ పోస్టులుగా చేసిన వర్గీకరణ వాణిజ్య పన్నుల శాఖకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నట్టుగా కనిపిస్తోంది. కేవలం రాజధానిలోని చార్పింగార్ జోన్స్ వాళ్ళకు ప్రయోజనకరంగా ఉండి, మిగతా జోనలకు అన్యాయం జరిగి సరైన ప్రాతినిధ్యం లోపిస్తోంది. కనుక వివిధ కేటగిరి పోస్టులను డిపార్ట్మెంట్లకు అనుగుణంగా ప్రభుత్వ గెజిట్ ప్రకారం పునర్వర్గీకరణ చేయాలి.

ఒక్కిపోస్టుపరంగా చూస్తే....

ఆఫీస్ సబార్డినేట్, టైపిస్ట్, పోర్ట్‌హోండ్ రైటర్, రికార్డ్ అసిస్టెంట్,

జూనియర్ అసిస్టెంట్, సీనియర్ అసిస్టెంట్, ఏసీటీఎం పోస్టులను జిల్లాస్థాయి పోస్టులుగా వర్గీకరించారు. కనుక శాఖలోని జూనియర్ అసిస్టెంట్ పోస్టు పరక ఉన్న జిల్లాస్థాయి కేటగిరి ఉద్యోగాలను జోనల్ కేటగిరి పోస్టులుగా పునర్వర్గీకరణ చేయాలి ఉంటుంది. అలాగే సీనియర్ అసిస్టెంట్, ఏసీటీఎం/డిఎసీటీఎం, డీసీటీఎం/ఎసీటీఎం, సీటీఎం/అసిస్టెంట్ కమీషన్ వంటి అన్ని జిల్లాలలో జోనల్ కేటగిరి పోస్టులుగా పునర్వర్గీకరణ చేయాలి. కనుక మిగతా డిపార్ట్మెంట్లకు పూర్తి వ్యతిరేకంగా వాణిజ్యపన్నుల విభాగంలో శాఖలకు అనుగుణంగా రీ-క్లాసిఫికేసన్ చేయాలి. వస్తుంది.

-దక్కువ్ మ్యాన్ గ్రంథి

కొత్త జోనల్ వ్యవస్థలో సుపరిపాలన

సి.విరల్, రాష్ట్ర ఉద్యోగ సంఘాల నేత, తెలంగాణ రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ సభ్యులు

కొత్త జోనల్ ఆమోదం కేసం ఇటీవల తెలంగాణ సీఎం కేసీఆర్ డిలీ వెళ్లి ప్రధాని నేరంద్రమాదీని కలిసిన విషయం తెలిసిందే. ఈ సందర్భంగా రాష్ట్రంలో జోనల్ వ్యవస్థ ఆవశ్యకతను వివరించారు. జోనల్ వ్యవస్థను ఆమోదిస్తేనే తదుపరి ఉద్యోగ నియమకాలు చేపట్టే వీలు ఉంటుందని మోదికి వివరించారు. దీంతో ఎన్నాళ్లనుంచో ఆపరిష్యుతంగా ఉన్న సూతన జోనల్ వ్యవస్థకు ప్రధాని మోది ఆమోద ముద్ర వేశారు.

తెలంగాణలో ప్రస్తుతమున్న రెండు జోనల్ స్థానంలో ఇక ఏడు కొత్త జోనల్ వ్యవస్థతాయి. అందులో మొదటి నాలుగు జోనల్ను ఒక మర్మీ జోన్ గా ఏమిగిలిన మూడు జోనల్ను రెండో మర్మీజోన్ గా పరిగణిస్తారు. మరోవైపు ఒకటో తరగతి నుంచి 7 వ తరగతి వరకు చదువులో వరుసగా నాలుగేళ్లు ఎక్కడ చదివితే అక్కడే స్థానికులు అవుతారు. కాగా, తాజాగా రూపొం దించిన జోనల్ వ్యవస్థలో జిల్లా, జోనల్, మర్మీ జోనల్ ఉద్యోగాల్లో 95 శాతం స్థానిక రిజర్వేషన్ కల్పించారు. 5 శాతం మాత్రమే ఓపెన్ కేటగిరి ఉంటుంది.

తెలంగాణ ఉద్యోగులకు ఆరు దశాబ్దాలుగా జరిగిన అన్యాయాలు, ఉణ్ణింపులుగా గమనంలోకి తీసుకొని, ఒక కొత్త వ్యవస్థకు సీఎం ఆదేశాల మేరకు ప్రతిపాదనలు రూపొందించామని, తెలంగాణ స్థానికతకు పట్టం కట్టాలనేది సీఎం ప్రయత్నమని, తెలంగాణ ఏర్పాటు తర్వాత సాధించిన అనేక విజయాలలో రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వుల సవరణల ప్రతిపాదనలు ఒక గొప్ప మలుపు అని, ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన సవరణలన్నీ న్యాయమైనవి, ఈ సవరణల ప్రతిపాదనల్లో చాలా బాధ్యతలను నిర్వర్తించామని, సీఎం కేసీఆర్ చేసిన సూచనలన్నీ తీసుకొని ఉద్యోగ సంఘాల నాయకులతో కలిసి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కావాల్సిన నివేదికలు అందించామని, తెలంగాణ ఆకాంక్షలకు నవోదయం వస్తుందని, తెలంగాణ నిరుద్యోగులందరికి ఉద్యోగావ కాశాలు మౌర్యగవతాయాని, లక్ష ఉద్యోగాల కల్పన జరిగి తీరుతుండంటూ ‘డక్షన్ ల్యాండ్’ తో రాష్ట్ర ఉద్యోగ సంఘాల నేత, రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ సభ్యుడు సి.విరల్ తన మనోభావాలను పంచుకోవడం జరిగింది.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డక కొత్త జోనల్ వ్యవస్థను సాధించుకున్నాం.. దీనినై మి అభిప్రాయం ఏమిలి..?

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో సూతన జోనల్ వ్యవస్థను తీసుకురావడం ఒక గొప్ప విజయం. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఎలా ఉండాలన్నది ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ కు తెలిసినంతగా.. ఈ రాష్ట్రంలో, దేశంలో ఇంక ఎవరికి తెలవదు. తెలంగాణ రాష్ట్రానికి, తెలంగాణ ప్రజలకు, తెలంగాణ నిరుద్యోగులకు, తెలంగాణ ఉద్యోగులకు ఏమి కావాలో కేసీఆర్ కు బాగా తెలుసు కాబట్టి. తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించుకున్న తర్వాత పది జిల్లాలు ఉంటే రాష్ట్రాన్ని 31 జిల్లాలుగా చేసి, పరిపాలన వికేంద్రికరణ చేసి, ఇవాళ ప్రజల వద్దకు పాలనను తీసుకెళ్లి, గ్రామగ్రామానా జరుగుతున్న అభివృద్ధి ఫలితాలను మనం చూస్తూనే ఉన్నాం.. 1975లో ఎప్పుడో ఆరు సూత్రాలు ప్రకారం వచ్చిన ఈ జోనల్ వ్యవస్థను పునర్ నిర్వచిస్తా మార్కెటు తీసుకొచ్చి, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కన్సిన్స్ చేసి దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో లేని విధంగా 95

శాతం స్థానికులకే ఉద్యోగ అవకాశాలు రావడమంటే ఇది నిజంగా చాలా గొప్ప విజయం. ఏ రాష్ట్రంలో ఇట్లాంటి పరిస్థితులు లేవు.. ఎవరు కూడా ఉపాంచలే, స్థానికులే 95 శాతం ఉద్యోగాలు దక్కాలనే పట్టుదలతో ముఖ్యమంత్రి కొత్త జోనల్ వ్యవస్థను తీసుకురావడం జరిగింది. కొత్తగా ఏడు జోనలతో పాటు రెండు మర్మీ జోనల్ను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ ఏడు జోనలకు కూడా యాద్రాది జోన్ అని, భద్రాది జోన్ అని, కాళేశ్వరం జోన్ అని ఇట్లా వేర్చును పెట్టడం కూడా ఒక సూతన ఒరవడి. ఈ కొత్త జోనల్ వ్యవస్థతో తప్పకుండా భవిష్యత్తులో అధ్యుత్తుమైన ఫలితాలు వస్తాయి. నిరుద్యోగులకు కూడా సంపూర్ణమైన న్యాయం జరుగుతుంది. ఎక్కడ వాళ్లకు అక్కడే ఉద్యోగావకాశాలు వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. అంతేకాకుండా ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి అక్రమంగా వచ్చే ఉద్యోగుల వ్యవస్థ పూర్తిస్థాయిలో నిర్మాలన జరుగుతుంది. ఇవాళ స్థానికులకే 95% రిజర్వేషన్ ఉండి కాబట్టి, వారికి సంపూర్ణమైన న్యాయం జరుగుతుంది.

కొత్త జోనల్ వ్యవస్థ రాకముండు ఉద్యోగుల పరిస్థితి ఏలా ఉండేది?

తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనమే ఉద్యోగుల చుట్టూ తిరిగింది. 1952 మర్మీ ఉద్యోగం కావచ్చు, 1969 జై తెలంగాణ ఉద్యోగం కావచ్చు,

సుప్రీంకోర్ట్ జడ్జిమెంట్ కావచ్చు, ఇతర ప్రాంతాల వాళ్ళ ఇక్కడ ఉద్యోగాలను పొందారు, వాళ్ళను బయటకు పంపించి, తెలంగాణ వాళ్ళకు ఉద్యోగాలు కావాలనే ఉద్యమం కావచ్చు), అరు సూత్రాలు కావచ్చు, జై అంధ్ర ఉద్యమం, రాష్ట్ర ఉత్తర్వులు కావచ్చు, వాటి అమలు తీరుని, అమలు కాకబోవడం ద్వారా తెలంగాణకు తీవ్ర నష్టం జరిగింది.. 610వ జీవో అమలు కోసం దాడాపు రెండు దశాబ్దాల నుంచి ఉద్యోగ సంఘాలుగా మేం పనిచేయడం జరిగింది. మొత్తం ఉద్యమం ఉద్యోగుల చుట్టే జరిగింది. ఉద్యోగ రంగాల్లో అంధ్ర ప్రాంతం వాళ్ళ ఇక్కడ నియమించబడ్డారు... వాళ్ళను తొలగించి వారి వారి ప్రాంతాలకు బదిలీ చేయాలన్న ఉద్యముమే ఒక బలమైన ఉద్యమం. ఇందులో భాగంగా ప్రీ జోన్ కావచ్చు, సహాయ నిరాకరణ కావచ్చు, తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం సకల జనుల సమ్ము కావచ్చు, మొత్తం కేంద్రం ఖిందువుగా ఉద్యోగులు అంటే స్థానిక ఉద్యోగులు ఉండేటటువంటి తెలంగాణ ఉద్యమం జరిగింది. అనాడు రెండు జోనులు ఉన్నాయి. 20,30,40 శాతం నాన్ లోకల కోట్లా రాజ్యాంగం చేసినప్పటికి ఆ రోజుల్లో అమలు చేశారు. ఇలాంటివస్తి చూస్తే అరోజుల్లో తెలంగాణ ప్రాంత ఉద్యోగులకు తీవ్రమైన నష్టం జరిగింది కాబట్టి... ప్రత్యేక సాధన ఉద్యమం అంత బలంగా జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్తో కలిసి పనిచేశాం కాబట్టి, తెలంగాణ ప్రాంత ఉద్యోగులకు తీవ్ర నష్టం జరుగుతోందని తెలిసే ఇవాళ కొత్త జోనల్ వ్యవస్థను తీసుకొచ్చారు. భవిష్యత్తులో అద్భుతంగా ఇది అమలు ఒరుగుతుందని నా విశ్లేషణ.

తెలంగాణ వచ్చాడి... ఉద్యోగ సంఘాలు సాధించిన విజయాలు గురించి మీరు ఏమంటారు.?

తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం ఆరోజుల్లో ఉద్యోగ సంఘాలు కీలక పాత్ర పోషించాయి. స్యామిగాడ్ నాయకత్వంలో శ్రీనివాస్ గాడ్, దేవి ప్రసాద్, ఉద్యోగుల జాయింట్ కమిషన్ తో మేము కేసీఆర్ తో కలిసి పనిచేశాం. ఆ రోజు మేము ఏమి డిమాండ్ చేసినామో.. అవి అన్ని నెరవేర్పారు. ఇవాళ కూడా మా నలుగురు నాయకులతో పాటు మా తదనంతరం వచ్చే నాయకులతో కూడా ముఖ్యమంత్రి ఎప్పటిప్పుడు సంప్రదిస్తూ డిమాండ్, సమస్యలను నెరవేర్పుతున్నారు. అయితే ఇప్పటికీ చిన్నచిన్న సమస్యలు ఉన్నాయి.. కానీ, ఒకటి తర్వాత ఒకటి నెరవేర్పుతారిని నా అభిప్రాయం.

ఇప్పటివరకు తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత ఎన్న ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు? .. లక్ష ఉద్యోగాల లక్షం నెరవేరిందా?

నిజానికి తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనమే మా ఉద్యోగాలు మాకేనని... ఆ రోజు తెలంగాణ ఉద్యమంలో నీళ్ళు, నిధులు, నియామకాలు అనే నినాదంతో ప్రాఫెనర్ జయశంకర్, కేసీఆర్ నాయకత్వంలో ఉద్యమం చేయడం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడితే తెలంగాణలో ఉద్యోగాలు తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలకు దక్కాలని, అంతేకాకుండా తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత అనేక సంక్షేమ పథకాలతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బంగారు తెలంగాణ రాష్ట్రం కోసం కృషి చేస్తోంది. మన నీళ్ళు మనం వాడుకోవాలని.... కాశేశ్వరం లాంటి ప్రాజెక్టులు కావచ్చు, పాలమారు ఎత్తిపోతల పథకం కావచ్చు, మిషన్ కాకతీయ, ఇలాంటివి ఎన్నో అద్యాత్మమైన ప్రాజెక్టులను ఇవాళ తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. నిజానికి రాబోయే రోజుల్లో పచ్చని తెలంగాణ రావడం భాయమని నా అభిప్రాయం. అలాగే లక్ష ఉద్యోగాల గురించి ఉద్యమ కాలంలో కేసీఆర్ చేస్తుడం, మొదటి శాసనసభలో కూడా కేసీఆర్ లక్ష ఉద్యోగాలు ఇద్దామని చెప్పడం, దీనికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక శాఖ కూడా అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే లక్ష ఉద్యోగాలు చేపట్టాలి అంటే కొంచెం సమయం పడుతుంది. ఇందులో దాడాపు పదు, అరు నియమాకాల సంస్థలు ఉంటాయి. అందులో మొదటిది తెలంగాణ పట్టిక సరీస్ కమిషన్, రెండవది పోలీసు రిక్రూట్‌మెంట్ బోర్డు, మూడవది ఎలక్షీసిటీ బోర్డు, నాలుగవది సింగరేషి, ఒడవది మెడికల్ రిక్రూట్‌మెంట్ బోర్డు, పంచాయతీ రాజ్ బోర్డు ఇలా పదు, అరు విభాగాలుగా రిక్రూట్‌మెంట్ జరుగుతుంది. దీంతో కొంత సమయం పడుతుంది. ఇప్పటికే దాడాపు 46 వేల కొత్త ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు. మిగతా ఉద్యోగాలు కూడా త్వరలో పూర్తి చేయడం జరుగుతుందని నా అభిప్రాయం. అయితే సోషల్ మీడియా ద్వారా అపోహాలు పెరుగుతున్నాయి.... అలాంటి వారిపై చర్చలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది.. ఇలాంటి వార్తలను ఎవరు నమ్మువడ్డు.. త్వరలోనే లక్ష ఉద్యోగాల లక్షం నెరవేరుతుందని నేను అనుకుంటున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్రం భవిష్యత్తు తరాల కోసం.. ఆ భవిష్యత్తు తరాల కోసం ఉద్యోగుల నియమాకాల జరుగుతున్నాయి.

- దక్కున్నమ్మెన్

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాక జోనల్ వ్యవస్థను సాధించుకున్నాం

ఏ పద్ధతిచాలి తెలంగాణ ఉద్యోగుల సంఘం అడ్డక్కులు

తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనలో సామాన్య ప్రజలతో పాటు ఉద్యమ సంఘాలు కూడా కీలక పాత్ర పోషించాయి.. కొట్టాడి సాధించిన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఎన్నో ఒడిదుడుకులు, ఎన్నో సమస్యలతో ఇబ్బందులు పడి అభివృద్ధిచేపు అడుగులు వేస్తున్నాం... అయితే సాధించిన తెలంగాణలో కొత్త జోన్లుల ఏర్పాటు... దీంతో పాటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉద్యోగులు ఎలాంటి పరిస్థితులు ఎదుర్కొంటున్నారు. వారి డిమాండ్లు ఏమిటి... తదితర అంశాలపై 'దక్షిణ ల్యాండ్'తో తెలంగాణ ఉద్యోగుల సంఘం అధ్యక్షులు ఏ పద్మాచారి తన మనోభావాలు పంచుకున్నారు.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డాక జోనల్ వ్యవస్థను సాధించుకున్నాం... బీసివల్ ప్రయోజనాలు ఏమిటి?..

తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత జోనల్ వ్యవస్థను సాధించుకున్నాం అనే దాని కంటే ముందు 1969

లో ఆంధ్రా గో బ్యాక్ అంటూ మనకు తెలంగాణ రాష్ట్రం కావాలని ఉద్యమం చేయడం జరిగింది. ఈ ఉద్యమం తర్వాత 1972లో జై ఆంధ్రా ఉద్యమం అంటూ వాళ్ళ తీసుకొనిరావడం జరిగింది. దీంతో అప్పటి ప్రభుత్వాలు తెలంగాణ రాష్ట్రం

చేయవద్దుంటూ ఈ జోనల్ వ్యవస్థ, ఆర్టికల్ 371కి, తెలంగాణ స్పెషల్ ఫోటోఫ్స్ లాంచివి చేయడం జరిగింది. దీనికి అనుగుణంగానే 6 పాయింట్ ఫార్ములా వచ్చింది. దీంతో గత ప్రభుత్వాలు అరు జోనులను చేయడం, మన తెలంగాణకు రెండు జోనులు, ఒక మళ్ళీ జోను వచ్చాయి. అయితే, రిక్రూట్‌మెంట్ వ్యవస్థ ఎలాంండంటే జిల్లా క్యాడర్, జోనల్ క్యాడర్, మళ్ళీజోనల్ క్యాడర్, స్టేట్ క్యాడర్ అని ఉండేవి. జిల్లా క్యాడర్లో 80 శాతం లోకల్, 20 శాతం మెరిట్ కింద, అదేవిధంగా జోనల్ క్యాడర్లో 70 శాతం లోకల్, 30 శాతం ఆర్టికల్ మెరిట్ కింద, అయితే, గత ప్రభుత్వాలు రిక్రూట్‌మెంట్ను 20 శాతం నాన్ లోకల్, 30 శాతం నాన్ లోకల్, 60 శాతం నాన్లోకల్ అని ఆంధ్ర అధికారులు ఉద్యోగులను ఇక్కడికి పంపడం జరిగింది. దీంతో మాకు అన్నాయం జరిగింది అంటూ కేసీఆర్ టీఆర్‌ఎవ్ ఏర్పాటు చేసి, తెలంగాణలో జరిగే విధ్యుత్ సమస్య కానీ, ఉద్యోగుల సమస్యలు కానీ, ఇలా అన్నింటిలో అన్నాయం జరిగిందని నినదించారు. మేము కూడా తెలంగాణ ఉద్యోగుల సంఘం ఏర్పాటు చేసి, పెద్ద ఎత్తున ఉద్యమాలు చేయడం జరిగింది. దీంతో 2004లో 124 జీవో రావడం జరిగింది. 124 జీవోకు అనుగుణంగానే అప్పుడు ఎక్కువ్ లో, రెవెన్యూలో, సబ్ రిజిస్ట్రట్ లో 168 పోస్టులు తెలంగాణలో రావడం జరిగింది. ఇది తెలంగాణ ఉద్యోగ సంఘాల పెద్ద విజయమని

చెప్పుకోవచ్చు. అదేవిధంగా తెలంగాణ జోనల్ వ్యవస్థ కింద, 16 జీవో కింద వచ్చిన అన్ని కూడా జిల్లాలు, జోనలు, డివిజన్లు ఉన్నాయి కాబట్టి స్టేట్ క్యాడర్ ఆఫీసులు దీనికి రావు కడా.. అంటూ నినాదాలు చేస్తూ అప్పటి సీఎం రాజశేఖర్ రెడ్డిని కూడా ప్రశ్నించడం జరిగింది. ఎక్కడైతే జోనల్ వ్యవస్థ, లేకపోతే ఆర్టికల్ 370 ఇంప్లిమెంట్ కాదో.. ఎక్కడైతే 6 పార్చులా 16 జీవో ఇంప్లిమెంట్ కాదో, అక్కడ కాన్జెప్సన్ ప్రకారం పేర్చేర్ ఇక్కిమెంట్ రావాలి... అనే ఉద్యోగం ఉంటుంది. కాబట్టి దాని పేర్చేర్ ప్రకారం సెక్రెటరీట్లో 48%, 52% ప్రాతిపదికన తెలంగాణ ఉద్యోగులను తీసుకోవడం జరిగింది. ఇంకా కూడా మనకు అన్నాయం జరుగుతుందని, పెద్దపెద్ద పోస్టులు లేవని తెలిసి, దీనికితోడు తెలంగాణ ప్రజలకు అన్నాయం జరుగుతుందని భావించాము. జూన్ 2న తెలంగాణ ఏర్పడ్డాక తెలంగాణ ప్రజలకు,

తెలంగాణ అన్ ఎంప్లౌయిన్స్కు అనుగుణంగానే రూల్స్ అండ్ రెగ్యులేషన్సు ఎలా చేస్తే బాగుంటుందని తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఆఫీసర్ సబ్ కమిటీ, కేబినెట్ సబ్ కమిటీ కూడా ఏర్పాటు చేశారు. దీంతో చర్చిపచ్చలు జరిగాయి. కొన్ని నంఫాలు రద్దు చేస్తే బాగుంటుందని చెప్పడం జరిగింది. కానీ, తెలంగాణ ఉద్యోగుల సంఘం క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ ముందు జోనల్ వ్యవస్థ ఉంటే బాగుంటుందని చెప్పడం జరిగింది. జోనల్ వ్యవస్థ ఉంటేనే అన్ని జిల్లాలకు, అన్ని ప్రాంతాలకు సామాజిక న్యాయం జరుగుతుందని, జోనల్ వ్యవస్థను తీసివేస్తే చదువుకున్న జిల్లాలుగా ఉన్న ప్రైవెర్ రాల్ వాళ్ళకు, చుట్టుపక్కల వాళ్ళకు న్యాయం జరుగుతుందని, వెనుకబడిన జిల్లాలు రంగారెడ్డి, అదిలాబాద్, మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ ఇలాంటి జిల్లాలకు అన్నాయం జరిగే అవకాశం ఉంటుందని, దీనికి అనుగుణంగానే సబ్ కమిటీ జోనల్ వ్యవస్థ ఉండాలని కోరడం జరిగింది. అప్పుడు పది జిల్లాలకు 6 జోనులు ఉండాలని చెప్పారు. ఒక మళ్ళీ జోన్ కూడా ఉండాలని చెప్పారు. జోనల్ వ్యవస్థ ఉండాలని ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ దీని గురించి పునసమీక్షించి, దీనివై మళ్ళీ సబ్ కమిటీ వేశారు. దీంతో అన్ని సంఘాలను కూడా పిలిచి ఎన్ని జోన్లుంటే ముంచిదని చెప్పాంచారు. ఉద్యోగులు, జేవో సంఘాలు అందరం కలిసి ఏడు జోన్లు ఉంటే బాగుంటుందని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి రిపోర్ట్ ఇచ్చాం. ఇరిగేషన్, కరెంట్, వివిధ సమస్యల మీద పోరాటం చేయడంతో కొంచెం అలస్యం అయినా, ఉద్యోగుల సమస్యలపై ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని, ఈ జోనల్ వ్యవస్థను ధిలీకి పంపడంతో ఏడు జోన్లకు అనుగుణంగా నోటిఫికేషన్ రావడం

రూ. 20
అక్టోబర్ - 2018

దక్కన్

సామాజిక రాజీవీ మాసపత్రిక
ల్యాండ్

జరిగింది. నెటీఫిలేషన్ అనుగుణంగా దీనిలో లోకల్ వారికి 95 శాతం, ఓపెన్ కింద 5 శాతం వరకు పెట్టారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం విజయంగా భావిస్తున్నాం.

కొత్త జోనల్ వ్యవస్థ లేకమందు ఉద్దేశులు

ఎలాంటి జ్ఞాందులు ఎదుర్కొన్నారు...?

1972కి ముందు ఎవరు, ఏ ప్రాంతాల వాళ్ళ ఎక్కువగా చదువుకొని ఉంటే వారికి ఉద్దేశ్యాలు వచ్చే అవకాశం ఉండేది.. ముల్లీ రూల్ ఉండేవి కాబట్టి లోకల్ వాళ్ళకు లోకల్ స్టేట్స్ ఉండేది. దీనిని మార్చడంతో 6 పాయింట్ ఫార్ములా, 16 జీవో వచ్చాయి. దీంతో వెనుక బడిన ప్రాంతాలకు అన్నాయం జరుగుతుంది కాబట్టి దీనిని గమనించి జోనల్ వ్యవస్థ కావాలని మేము కోరాం. ఏ ప్రాంతానికి అన్నాయం జరగవద్దని ముఖ్యమంత్రికి తెలవడంతో ఈ జోనల్ వ్యవస్థను తీసుకొచ్చారు. జోనల్ వ్యవస్థ లేకమందు

అంటే, తెలంగాణ రాక ముందు తెలంగాణ ఉద్దేశులకు తీవ్ర అన్నాయం జరిగింది. తెలంగాణలో చదువుకున్న యువతీయువకులకు ఉద్దేశ్యాలు రాక చాలా జ్ఞాందులు పడేవారు. అందుకోసమే తెలంగాణ రాష్ట్రం వస్తే... మన ఉద్దేశ్యాలు.. మన నియమకాలు, మన నిధులు ఇలా అన్ని మనమే సాధించుకుంటాం అని భావించాం. కొత్త జోనల్ వ్యవస్థను ఇప్పటికి సాధించుకున్నాం. దీంతో ఉద్దేశుల సమస్యలను నులువుగా పరిష్కరించుకోగలం.

కొత్త జోనల్ విరాటు వల్ల... నిరుద్యోగ సమస్య ఎంతవరకు తీరమంచి..?

కొత్త జోనల్ అనుగుణంగా ఈ మధ్య పంచాయతీ రాజ్ పోస్టులకు నోటిఫికేషన్ ఇచ్చారు. అదే విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా నిరుద్యోగ యువకులకు ఉద్దేశ్యావకాశాలు దక్కుతాయని భావించడంతో తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తర్వాత చాలావరకు నిరుద్యోగ సమస్య తీరిందిని చెప్పవచ్చు.. భావప్యత్తులో తెలంగాణ నిరుద్యోగులకు నూతన ఘలాలు అందించడం జరుగుతుంది.

ఉద్దేశుల త్రాన్సఫర్ సమస్యలు కొలిక్కిపోయా...?

గత ప్రభుత్వాలు ఉన్నప్పుడు దొడ్డిదారిలో అక్కడ ఉన్న అధికారులను

జక్కడకు రప్పించి ఉద్దేశ్యాలు ఇవ్వడం జరిగింది. దీంతో ట్రాన్సఫర్ జరిగేవి కాదు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ఈ మధ్య కాలంలో కూడా 12 మంది ఐవీన్ అఫీసర్లు, 10,12 మంది ఐవీన్ అధికారులను ప్రభుత్వం నియమించడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఇంకా ఐవీన్, ఐవీన్ అధికారులు లిస్టలో ఉన్నారు. ఇలాంటి అవకాశాలు కల్పించడం తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏర్పడటం వల్లే జరిగిందని నా అభిప్రాయం. అంతేకాకుండా కొండరికి ప్రమోషన్ కూడా వచ్చాయి. దీనికి అనుగుణంగా రిక్రూట్మెంట్లు తేస్తే... తెలంగాణలో నిరుద్యోగులకు అవకాశం ఉంటుంది. అయితే, ఇంకా కొన్ని రిక్రూట్ మెంట్లు జరగాల్సి ఉంది. హైకోర్టు విభజన కానీ, ట్రెంపునల్ కానీ, ఇలా కొన్నింటిలో తెలంగాణ ఉద్దేశుల రిక్రూట్ మెంట్కు అవకాశం ఉంది. ఇందులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కూడా కొన్ని సమస్యలు రావడంతో పరిష్కారానికి ఇబ్బందులు

ఉన్నాయి. ఇవి కూడా అధిగమించ గల్లితే తెలంగాణలో నిరుద్యోగ సమస్య లేకుండా అందరికి ఉద్దేశుల అవకాశాలు కలగుతాయి.

ఉద్దేశుల సంఖ్యలు కోసం ప్రభుత్వం ఏ మేరకు హిచేస్తుంది?

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వచ్చిన నాలుగు సంవత్సరాల లోపట ఉద్దేశుల కూడా ఏమంటున్నారు అంటే, మా ప్రభుత్వం, మేము తెలంగాణ ప్రజలకు ఇచ్చిన మాట ప్రకారం బంగారు తెలంగాణ అవతుందని, అలాగే అభివృద్ధి చెందుతుందని, మరియు ఉద్దేశుల సంఖ్యలు కోసం ప్రభుత్వం నిర్దియాలు తీసుకుంటుందని తెలంగాణ ఉద్దేశులుగా మేము భావిస్తున్నాం.

తెలంగాణ ప్రాంతిన తర్వాత ఉద్దేశుల సంఘాలు సాధించిన విజయాల గులించి మీ అభిప్రాయం..?

తెలంగాణ ప్రజలకు మంచి జరగాలని తెలంగాణ ఉద్దేశ్య సంఘాలుగా మేము భావించాం. తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత ఫస్ట్ పీఅర్సీ ఇచ్చారు. ట్రీ హెల్చ్ కార్డ్ అనేది కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. దీనినై కూడా కొన్ని అభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. ఈ సమస్య కూడా తప్పకుండా ప్రభుత్వం తీరుస్తుందని ఆశిస్తున్నాం.

- దక్కన్ న్యూస్

**JBR
ARCHITECTURE COLLEGE**
HYDERABAD

(Approved by Council of Architecture, New Delhi - Affiliated to JNA&FAU Hyderabad)

E-mail : jbrarchitecture@jbgroup.org.in, www.jbrarchitecture.com

అనంత భావాల 'ఆనంద' చిత్రాలు

అనుకున్న భావాలను బొమ్మలలో కూర్చుడం, నగిషీ చెక్కడంలాంటి పనితనమని నమ్మి చిత్రకళారంగంలో తనదైన శైలితో గుర్తింపు తెచ్చుకున్న ప్రభూత చిత్రకారులు ఆనంద గడప. పొత్తుల మేలు కలయికతో ఆధునికతను రంగరించుకుని చిత్రాలు గీయడం ఆనంద ప్రత్యేకత. ఆలోచనలకు తీసుకెళ్ళి ఆనందానుభూతాల్ని మిగిల్చే రంగుల ప్రపంచపు అద్భుతం చిత్రకళ. అలాంటి ప్రత్యేక రంగంలో ఏనూత్త ప్రయత్నాలకు శ్రేకారంచుట్టి అరుదైన గుర్తింపులను సాధించిన మేటి చిత్రకారులు ఆనంద.

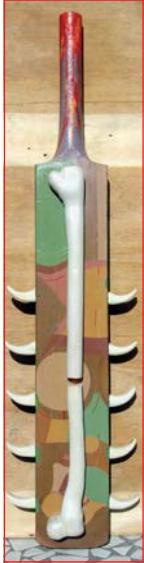
మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా గడపలో 1 ఆగస్టు 1971న జన్మించిన ఆనంద్ జెవెన్టియు, హైదరాబాద్ నుండి 2002లో బిఎఫ్‌ఎ (పెంచుంటింగ్), 2006లో బరోడాలోని సయాజీరావు యూనివర్సిటీ నుండి మాస్టర్ ఆఫ్ విజువల్ ఆర్ట్ (ఆర్ట్ హిస్టరీ, ఎస్టేట్స్) పూర్తిపెంచారు. 2006లోనే యూజీసీ-నెట్ సాధించారు. 2002లో నృయాధి లీల్ ప్రముఖ చిత్రకారులు జతిన్‌దాన్‌తో కలిసి వనిచేశారు. 2006-2007లలో కల్తెడోస్ట్రోవ్, 2008-09లలో సర్జన్ ఆర్ట్ గ్యాలరీలలో కూర్చుర్గా విధులు నిర్వహించారు. 2009లో వడోదరాలోని టెక్నిక్స్ జనిసిస్టిట్యూట్ ఫర్ ఫిల్మ్ అండ్ ఏనిమేషన్లో లెక్కర్గా, 2010లో అహ్మదాబాద్ సివెన్ కాలేజ్ ఆఫ్ ప్రైన్ ఆర్ట్లో విజిబీంగ్ ప్యాక్టీగా, 2010-12లలో వడోదరాలో సర్జన్ హాబీ సెంటర్ ఫర్ అడ్ట్యూల్ ఆర్ట్, క్రాఫ్ట్ టీచర్గా పనిచేశారు. 2014 నుండి హైదరాబాదు జన్మించిన ఆఫ్సిప్పు పట్టి అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్గా పనిచేశారు. సమకాలీన చిత్రకళాలై ఆర్ట్ హిస్టరీ అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్గా పనిచేశారు. సమకాలీన చిత్రకళాలై పలు వ్యాసాలు రాసి ప్రసంగాలు కూడా ఇచ్చారు. హైదరాబాద్ అర్థవ్రంత ఆర్ట్‌క్లౌబ్ కు చెందిన బొరదాన్కు సహకారంతో నదస్సును నిర్వహించగా సమన్వయకర్తగా

ప్రయవహారించారు. కళాదుర్గా, మ్యాటర్స్ ఆఫ్ ఆర్ట్ వంటి మ్యాగజైన్లో చిత్రకళా నైపుణ్యాలు, విశిష్టతలను వివరిస్తూ ఆనంద్ రాసిన సిగ్రూన్ దట యూ కాంట్ మిన్, మెటాఫర్స్ ఫర్ లివింగ్ సమీక్ష వ్యాసాలు ఎందరినో ఆకట్టుకున్నాయి. ప్రముఖ చిత్రకారుడు తోట వైకుంఠం గురించి ఆనంద్ 'మ్యాన్ ఆఫ్ ప్రెటెంట్ కలర్స్' పేరిట రాసిన ఇంటర్యూ మ్యాటర్స్ ఆఫ్ ఆర్ట్-ఇ మెగజైన్లో చోటు చేసుకుని ఎంతో పేరుని తీసుకుపచ్చింది. అంతే కాకుండా 2007 నుండి 2010 వరకు

అనంద్ రాసిన క్యాటలాగ్ రైబింగ్స్, 'రిపోస్ట్', 'డెక్స్-పారలాన్స్', 'ఎండ్లెన్ ఎక్స్', 'పయామ్ గాంధి', 'దివయోజ్', 'బ్రైస్ విత్ తెలంగాణ', 'ఎడ్డు టు ఎడ్డు' వంటివి ఎంతో ప్రభూతిని తెచ్చిపెట్టాయి. 'ఆర్ట్ ఎట్ ది రేట్ ఆఫ్ తెలంగాణ' అన్న పేరిట 150 మంది తెలంగాణ చిత్రకారుల జీవిత విశేషాలతో ప్రముఖ దర్శకులు బి. నరసింగరావు నంపాదకత్వంలో వెలువడిన విశ్వ సంకలనానికి సమన్వయ కూర్చును ఆనంద్ అందించారు. 2005 నుండి 2010 వరకు నృయాధిలీ, ముంబాయి, చెంచె, బెంగళూరు, బరోడాలలో జరిగిన బీర్లా అకాడమీ శ్రీధరజి ఆర్ట్ గ్యాలరీ, సర్జన్ ఆర్ట్ గ్యాలరీ వంటి ప్రముఖ

సంస్థల గ్రూప్ పెయింటింగ్ పోలలో ఆనంద్ పాల్గొని ఎంతో గుర్తింపు సాధించారు. హైదరాబాద్, వడోదరా, అహ్మదాబాద్, కురుక్కెత్త, లక్నో, గుల్బర్గా, డెహరాదూన్, అండూరావు వంటిచోట్ల జరిగిన చిత్రకళా శిబిరాలు, వర్క్షాప్లెలలో ఆయన పాల్గొన్నారు. 2002లో జెవెన్టియు వార్లిక ఎగ్జిబిషన్లో ఉత్తమ పెయింటింగ్ అవార్డును, 2005-06లలో వడోదరాలో మల్లాది స్ట్యాలిష్టిషన్సు, 2004-06లలో తెలుగు యూనివర్సిటీ స్ట్యాలిష్టిషన్సు అందుకున్నారు. జానపద రంగస్థల అంశాలాపై కూడా పరిశోధనాత్మక కృషి చేశారు. తోలుబొమ్మలాట వంటి కళారూప ప్రదర్శనలపై, సంప్రదాయ

కళారూప మాధ్యమాలపై ఎంతో అవగాహన పెంపొందించుకున్నారు. ఆనంద్ చిత్రాలను చూడగానే కళాభిమానులకు ఆయన ప్రయోగమైన ఆలోచనా ధోరణి తెలిసిపోతుంది. స్నేయ సృజనాశక్తి కనబడుతుంది. ఆంతర్లీన సందేశం కూడా అందుతుంది. ఆనందానుభాతులను అందించే లక్ష్యం స్నేహమవుతుంది. సంప్రదాయాలు, జీవన విధానాలు, జీవన వైవిధ్యాలు వంటి ఎన్నో ఆంశాలు ఆనంద్ చిత్రాలకు ప్రేరకాలుగా నిలిచాయి. అబ్బల్ కలాం, కెసిఆర్, కెజి సుబ్రమణియన్, విక్రమ్ ఆకుల, బోన్, వైకుంఠం వంటి ఎందరందరో ప్రముఖుల ప్రశంసలు ఆనంద్ చిత్రాలకు అందాయి. నిత్య కృషితో సూతనత్వ సాధన అన్న సూత్రంతో ముండుకు సాగే సచిత్ర మనస్సి అనంద్. విభిన్నత, విశిష్టత, వినుత్వాలకు ఉదాహరణగా నిలుస్తూ పేరు ప్రభ్యాతులు పొందుతున్న ఆనంద్ చిత్రాలు కళాత్మక తోరణాలు.

-ఆనంద్ గడప, 8186866772

e-mail: anandgadapa@gmail.com

-సృజన్

బహుముఖ ప్రజ్ఞానాలి కొర్ట్ కృష్ణస్వామి

ప్రైం దరాబాదు నగర తొలి మేయర్, ఉస్కొనియా యూనివర్సిటీ సెనెట్ మెంబర్ (1957), బహుముఖ వైతాళికుడు, పాత్రికేయుడు, చారిత్రక పరిశోధకుడు స్వర్ణయ కొర్ట్ కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్ 125వ జయంతి సెప్టెంబరు 4న ఉస్కొనియా యూనివర్సిటీ ఐసిఎస్ఎస్ఎర్ హాల్ మెయిన్ లైబ్రరీలో జరిగింది. ముఖ్య వక్తగా పాల్గొన్న ఉస్కొనియా యూనివర్సిటీ చరిత్రశాఖ పూర్వ అధ్యక్షులు ప్రాఫేసర్ అడపా సత్యనారాయణ మాట్లాడుతూ నిస్యారంగా జీవించి బడుగు వర్గాల అభ్యస్తుతి కోసం పాటుపడిన మహా దార్శనిక నాయకుడు కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్ అని చెప్పారు. ప్రైం దరాబాదు మేయర్గా ఉండి కూడా అతి సాధారణ జీవితాన్ని గడిపి రాజకీయ ఆదర్శాలను కృష్ణస్వామి చాటిచెప్పారని తెలిపారు. తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ షైర్పున్ ఎం. వేదకుమార్ మాట్లాడుతూ కృష్ణస్వామి ముదిరాజ్ గొప్ప

పరిశోధకునిగా చారిత్రక గ్రంథాలను రచించారని చెప్పారు. 'పిక్రోరియల్ ప్రైం దరాబాద్-1,2' పేరిట 1929లోనే ప్రైం దరాబాదు చారిత్రను ఫోలోగ్రాపులతో సహా ప్రపంచానికి ప్రచారం చేసే రెండు గ్రంథాలను ప్రచురించి చారిత్రకు అవసరమైన సొక్కులను దృశ్య రూపంలో అందించారని కొనియాడారు. ఆత్మీయ అతిథిగా బిసి విద్యావంతుల వేదిక షైర్పున్ డా. పరిగె యాదగిరి ముదిరాజ్, నీల రాములు, వేలాది, రవికుమార్, రమేష్ ముదిరాజ్, నారాయణ పాల్గొన్నారు. తెలంగాణ ముదిరాజ్ పరిశోధక విద్యార్థుల సంఘం అధ్యర్థంలో జరిగిన ఈ కార్యక్రమాన్ని స్మాలర్స్ సాసైటీ అధ్యక్షులు డా. పుట్ట యాదేశ్ ముదిరాజ్ నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో పరిశోధకులు, విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

-దక్ష్మ స్యాన్

రాధా-హనుమాన్-నటురాజ్-అణ్ణీక్-భరత్

పాలమూరు గత వైభవానికి గుర్తులు ఈ టాకీసులు

(గత సంచిక తరువాయి)

నాగర్ కర్మాల్:

1945 నాటికి నాగర్కర్నూల్ పట్టణంలో నేడు బస్సిపో ఉన్న ఈ వలి స్థలంలో గద్వాల కోటీశ్వరరావు గుడూరాలు వేసి సినిమాలు చూపించారు. కొంతకాలం తర్వాత దీని స్థానంలో మరో రెండు మూడు టూరింగ్ సినిమాలు నడిచినవి. కాగా, తడకలతో ఇదేచోట లతీఫ్ టాకీస్ ఒకటి చాలాకాలం నడిచిందని, అందులో కొప్పికాలం పొటు ఆపేటింగ్ గా పని చేసిన 90 ఏళ్ళ వీరశేఖరం చెబుతున్నారు. ఇంకా శంఖలింగం నాటక సమాజం వారు కూడా 1940 వరకు ఇక్కడ నాటక ప్రదర్శనలకు మందు మూకీ చిత్రాలను ప్రదర్శించేవారని ఆయన చెబుతున్నారు.

ఈ విషయాన్ని రూధీ పరిచేలాగా కపిలవాయి లింగమూర్తి 'కళాభారతి - శేషభట్టు' సప్తతి సంచిక (2002)లో "పాలమూరు జిల్లాలో జానపద కళా స్వరూపాలు" అనే వ్యాసంలో "1940 పిమ్మట మొదటిసారిగా ఈ జిల్లాలో మా ప్రాంతానికి సినిమా ప్రవేశించింది. దానిని గద్వాల రాణి ఆదిలక్కి దేవి గారి సోదరుడు ప్రవేశపెట్టిందా. కొంతకాలానికి ఆ యంత్రం చేతులు మారుతూ నాగర్కర్నూల్ సిరాజుల్ హాసన్ అనే తహసీల్డార్ ఉన్న కాలంలో ఇక్కడికి కొనిరాబడింది. అప్పుడాయన గోపాల్ పేట నుండి కోటిశ్వరరావు గారి సినిమాను కొని 1942లో నాగర్కర్నూల్కు తెప్పించినారు. అంతవరకు ప్రజలకు తోలుబోమ్మలు చూసిన అలపాటే కాని ఈ వెలుగు నీడల బోమ్మలు చూసింది లేదు. సర్వార్థి గద్వాలకు సినిమా ప్రొజెక్టర్ తేగానే సామాన్యాలకు నాటకాలపై ఉండే మోజు సినిమాలపైకి మళ్ళీంది" అని రాసుకున్నారు.

ఆ తర్వాత నాగనూలు రోడ్లలో ఇప్పుడు సరస్వతీ విద్యానితేం భవనం ఉన్న జాగలో చుట్టూ తడకలు కట్టిన ఓపెన్ ఎయిర్ థియేటర్ ఒకటి వచ్చింది. దానిపేరు 'ప్రభాత్ టాకీస్'. వడ్డమాన్ వెంకట నారాయణరెడ్డి, తాడూరు వెంకటరామారెడ్డిలు కలిసి దీనిని నడిపేవారు. ఆ తరువాత 1966 నాటికి 'ప్రభాత్ టాకీస్' ఉన్న స్థలానికి ఈపల ఉన్న స్థలంలో 'రహింద్ర టాకీస్' పేర పక్క థియేటర్ను పీరే నిర్మించారు. అయితే దీనిని నిర్వహించింది స్వతంత్ర సమరయోధు సినిమా శేఖరయ్య. 'ప్రభాత్టటాకీస్' మూతపడగ శేఖరయ్యనే 'రహింద్ర టాకీస్'ను లీజుకు తీసుకుని 2010 వరకు నడిపారు. అయితే రహింద్ర టాకీస్ నిర్మించినది వెంకటరామారెడ్డి, వెంకటనారాయణరెడ్డిలు కాగా, సినిమా శేఖరయ్యకు స్వాతంత్ర్య

సమరయోధుగా ప్రభుత్వం ఇచ్చిన స్థలంలో నిర్మించి జరిగింది. కొద్దికాలానికి శేఖరయ్య తన శ్రావణి పై వారికి అమ్మివేశారు. అయితే తరువాత యజమానులకు, ఈయనకు విపాదాలు వచ్చి కోర్టులో వాజ్యాలు నడిచి చివరికి వెంకట్రామరెడ్డికి అనుకూలంగా తీర్పువచ్చింది. ఇది ప్రస్తుతం మూతపడి ఉన్నది.

రహింద్రా టాకీసు నడుస్తుండగా 1974లో హీరాలాల్, మోహన్లాల్, జవహర్లాల్, జవహర్లాల్ సోదరులు కలిసి 'వెంకటీశ్వర టాకీస్'ని తూడుకుర్తి రోడ్డులో కట్టించారు. కాగా 1986లో వీరు ఈ టాకీసును ఆకారపు వారికి అమ్మివేయగా వారు 'శ్రీరమణ టాకీస్'గా పేరు మార్చి థియేటర్కు రోడ్డువైపున్న స్థలంలో 'రవి' అనే మరో కొత్త థియేటర్ని 1999లో నిర్మించారు. ఈ రెండూ నేడు ఉనికిలో ఉన్నవి. 'వెంకటీశ్వర' టాకీస్ తరువాత సుబ్బారెడ్డి, జాఫర్సెట్, ముడిగెల రంగయ్యల భాగస్వామ్యంలో 1975 నాటికి 'రామకృష్ణ' థియేటర్ నిర్మించారు. తరువాత ఇది పూర్తిగా జాఫర్సెట్ యాజమాన్యంలోకి వచ్చి నేటికి నడుస్తున్నది. అయితే 1982లో హరిజనవాడలో హీరాలాల్ 'గంగ' టాకీసును కట్టించి 1988 వరకు నడిపినా ఆ తరువాత మూతపడింది.

2000 నంఱాలో నర్సిని యాదయ్య టెలీఫోన్ ఎస్ట్రోచెంజ్ పక్కన 'రాఘవేంద్ర టాకీస్'ను కట్టారు. ఇదీ యేటర్ నిర్మించి లోపంల్లు జనాదరణకు నోచుకోలేదు. ఇది మూతభడింది. దీనివెనుక ఇప్పుడు ఫంక్షన్సోల్ నడుస్తున్నది. ఇట్లు నాగర్కర్నూల్లో ఆరు టాకీసులు నిర్మితం కాగా ఇప్పుడు నడుస్తున్నవి మూడే.

కొల్లాపూర్:

కొల్లాపూర్ జటప్రోలు సంస్థానానికి రాజధాని. పట్టణంలో తొలి సినిమా టాకీసును సొక్కుతూ కొల్లాపూర్ రాజపారు సురభి వెంకట జగన్నథరావే కట్టించారు. అదీ 1940ల్లోనే. తొలత తడకలు, దేరాతో కట్టిన ఈ టాకీసు రాజా ఆధీనంలో చాలాకాలం నడిచింది. రాజ కుటుంబికులు సినిమా చూడటానికి వస్తే సామాన్యులు రాజ పరివారాన్ని చూడకుండా నడుమ పరదా కట్టేవారని చెబుతున్నారు. తరువాత ఇది పరిమితంగా ప్రారంభించి వీరు చెబుతున్నారు. తరువాత ఈ టాకీసును మురళీకృష్ణరావు కొని, ఆధునికరించారు. అరోజుల్లో ఈ 'సత్యసాయి', కర్నూల్లోని 'సాయిబాబా', 'రాధాకృష్ణ', 'చాంద్' థియేటర్లలో ఏకాలంలో అత్యంత ఖరీదైన జర్నల్ ప్రొజెక్టర్లు తెప్పించడాన్ని గొప్పగా

సంస్కృత నాటకానికి ఆయువుపట్టు హైదరాబాద్

హైదరాబాద్ నగరాన్ని చారిత్రక కోణంతో పరిశీలిస్తే 20వ శతాబ్దము ప్రథమార్ధంలో రాజకీయంగా, సామాజికంగా, సాంస్కృతికంగా పెనుమార్పులకు హైదరాబాద్ వేదికొంది. నిజాం పాలనలో పారసీ, ఉర్దూ భాషలు రాజ్యమేలినప్పటికీ తెలంగాణ నేలాలై ఇతర భాషలు అదరించబడ్డాయి. ప్రజల మధ్య జీవించాయి. సంస్కృతం ముత్తభాషగా మారుతున్న సమయంలో ఆనాటి సంస్కారించులు, కవి, పండితులు సంస్కృత భాష మనుగడకు ప్రత్యేక శ్రద్ధను కనబరిచారు. కొందరు పండితులు కావ్యాలను, నాటక సాహిత్యాన్ని ఆవిష్కరిస్తే మరికొందరు ప్రాచీన కవుల నాటకాలను ప్రదర్శించి సంస్కృత భాషను పునర్జీవింపజేసేందుకు బాటలు వేశారు.

తొలి రోజుల్లో విద్యారథుడు, మల్లినాథ సూరి వంటివారు సంస్కృత పండితులుగా అలంకారికులుగా, తర్వాతాప్ర పండితులుగా ప్రభౌతిగాంచారు. తెలంగాణ గడ్డపై పుట్టిన ఎందరో మహానీయులు సంస్కృతంలో నాటక రచనలు చేశారు. కాకతీయుల కాలంలో సర్వజ్ఞసింగ భూపాలుడు, విద్యానాథుడు వంటివారు సంస్కృతంలో నాటక సాహిత్యాన్ని వెలువరించారు. 19, 20వ శతాబ్దంలో గద్వాల, వనపర్తి సంస్కారించులు సంస్కృత కావ్యాలను రచించేలా పండితులను ప్రోత్సహించారు. అంతేకాదు వారు నాటకరంగ వ్యాపికి ఎంతో దోహదపడ్డారు. గుండెరావు హర్షార్థే, ఆధిపాది ప్రభాకరామాత్మ్య వంటివారు గద్వాల సంస్కారించులో సంస్కృత నాటక ప్రయోక్తులుగా ఖ్యాతి పొందారు. ఈ ప్రస్తావం అక్కడితో ఆగిపోకుండా కరీంగర్కు చెందిన ధర్మపురి, కోరుట్లు, వరంగల్కు చెందిన పాలకుర్తి వంటి అనేక ప్రాంతాల్లో సంస్కృత నాటకరంగం వ్యాపి చెందింది. ఆ సమయంలో ధర్మపురికి చెందిన సిరిసినహాళ్ళ కృష్ణమాచార్యులు 1930-40 ప్రాంతంలో సంస్కృత నాటకాలను రచించారు. కోరుట్లకు చెందిన మామిడివల్లి సాంబకవి, కోర్డీ రాజన్న శాస్త్రి, పెండ్యాల అయ్యతరామ శర్మల రచనలు పేరొక్కడగినవి.

హైదరాబాద్ నాటక రంగాన్ని సూక్ష్మ ర్యాస్టితో పరిశీలిస్తే సంస్కృత నాటకానికి హైదరాబాదు ఆయువుపట్టుగా కనిపిస్తుంది. శతాబ్దం క్రితం నుండి ఇక్కడ సంస్కృత నాటకరంగ అస్తిత్వపు జూడలు కనిపిస్తాయి. సంస్కృత నాటకాల వ్యాపికి సంస్కృత పండితులు, విశ్వవిద్యాలయ ఆచార్యులు, ఉపాధ్యాయులు విశేషంగా కృషి చేశారు. అందులో అయ్యతరామ శాస్త్రి, ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు, జి.వి.సుబ్రహ్మణ్యం వంటివారు ప్రత్యేకంగా కనిపిస్తారు. హైదరాబాదు కేంద్రంగా వీరి సారధ్యంలో సంస్కృత భాష మనుగడకు ఒక ఉద్యమంగా సంస్కృత నాటకాలు ప్రదర్శితమయ్యాయి. ఆ రోజుల్లో భాసుడు, కాళిదాసు, శూద్రకుడు వంటి ప్రాచీన కవుల నాటకాలే

కాదు ఇతర కవులచే రచించబడిన సంస్కృత నాటకాలు పైతం రంగస్టల వేదికలపై ప్రదర్శించబడ్డాయి. తొలుత దివిదీ వెలుగుల్లో ప్రదర్శితమైన సంస్కృత నాటకాలు తర్వాత కాలంలో అందివచ్చిన నవీనకాలపు సాంకేతికత, అధునిక పరికల్పనలతో కొత్త రూపాన్ని దిద్ధుకుంది. హైదరాబాద్ కేంద్రంగా సంస్కృత నాటకరంగాన్ని సుసంపన్నం చేసిన వాటిలో సీతారాంబాగ్ వేదాంతవర్ధిని సంస్కృత కళాశాల, ఉస్కానియా విశ్వవిద్యాలయ సంస్కృత శాఖ, సంస్కృత ధియేటర్లు ప్రముఖంగా కనిపిస్తాయి.

1936లో సికింద్రాబాద్ మహబూబ్ కళాశాల తొలిసారి సంస్కృత నాటకానికి తెర్తిసింది. ఆక్కడ సంస్కృతాంధ్రోపన్యాసకులుగా పనిచేసే సన్నిధానం సూర్యనారాయణ శాస్త్రి ప్రయోక్తగా కళాశాల విద్యార్థులచే

భాసుడు రచించిన ‘మద్యమవ్యాయోగం’ అనే సంస్కృత నాటకాన్ని ప్రదర్శింపజేశారు. ఈ తొలి ప్రయుత్తుం అందరిని ఆకట్టుకోవడంతో ప్రతీ ఏటా జిరీగే కళాశాల వార్దికోప్తవంలో సంస్కృత నాటక ప్రదర్శనలకు మహబూబ్ కళాశాల వేదికైంది.

1937, 1938లో కాళిదాసు రచించిన అభిజ్ఞాన శాకుంతలము మరియు బాసుడు ప్రాసిన నాటకాలు ఇక్కడి వేదికపై ప్రదర్శించారు. సూర్యనారాయణ శాస్త్రి మహబూబ్ కళాశాల నుండి దెర్కి కళాశాలకు

బిలీ అయిన తర్వాత కూడా ఆయన సంస్కృత నాటక ప్రదర్శనలను కొనసాగించారు. ఆక్కడి కళాశాల మైదానంలో సంస్కృత నాటకాలను గొప్పగా ప్రదర్శింపజేశారు. 1954 నుండి 1962 వరకు ఈ పరంపర కొనసాగింది. ‘స్వప్నవాసవదత్తము’, ‘శాకుంతలము’, ‘ప్రతిమా నాటకము’ వంటి నాటకాలు ఈ కళాశాల వేదికపై అలరించాయి.

1955లో అప్పటి భారత రాష్ట్రపుత్రి డా. బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్ హైదరాబాద్ సందర్శనలో భాగంగా ఆయన గౌరవార్థం నాంపల్లి ఎగ్గిబిచ్చన్ గ్రోండ్స్లో ఏర్పాటు చేసిన ప్రత్యేక కార్యక్రమంలో ‘మద్యమ వ్యాయోగము’ అనే సంస్కృత నాటకాన్ని ప్రదర్శించారు. ఈ నాటకాన్ని ఉస్కానియా విశ్వ విద్యాలయం, సంస్కృత శాఖాధ్యక్షులు డా॥ ఆర్యేంద్రశర్మ దర్శకత్వం వహించారు. ఈ ప్రదర్శన బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్ ప్రశంసనలందుకుంది. ఇందులో సూత్రదారుడుగా డార్యోండ్రు కట్టించారు. ఆర్యేంద్ర భర్త ఇతర ముఖ్య పాత్రల్లో ఖండిరావు దేవీపాండ్రె, ప్రశ్నార్థుర్ ధాకె, హనుమంతాచారి ఉపాధ్యాయ, మిసెస్ బర్న్లు నటించి నాటకాన్ని రక్తి కట్టించారు. ఆనాటి అధ్యాపకులు, పండితులు నాటకాన్ని మనోరంజక ప్రక్రియానే కాకుండా సంస్కృత భాష వ్యాపికి ఉపయోగించారు. ఇందుకు సంస్కృత భాషా పండితులే కాకుండా తెలుగు, హిందీ, ఆంగ్ల భాషా పండితులు సైతం సంస్కృత నాటక ప్రదర్శనల్లో భాగమయ్యారు. ఆ క్రమంలో ఆచార్య బిరుదురాజు

సందేరావు పారాణ్డే

తొవ్వు ముచ్చట్లు మూడోవ భాగం

భూషాపకాలలో దాగిన ఈ తొవ్వు ముచ్చట్లు జీవిత క్షీర్తానుభవాలు. కళాసాహిత్య సామాజిక రంగాల్లో మానస పొరలను చీల్చుకుని తెలుగు సమాజంలోకి చేసిన యాత్రానుభవాలు. చూసిన కొత్తది నడియాడిన తొవ్వులూ కొత్తవే. ఈ అక్షరాలలో తారాడే రక్తమాంసాల చిరునామా ఉంది. ఒక అవసరం రిత్యా తవ్వి వడబోసిన ముచ్చుల్లివి. సహజ న్యాయానికి పెద్దపీట. సమాజ చలనానికి ప్రేరణ. ఇలాంటి తొవ్వుముచ్చట్లు పుస్తకం మూడోవ భాగం మనకు అందుబాటులోకి వచ్చింది.

రచయిత జయధీర్ తిరుమలరావు రచించి, డాక్టర్ ఎక్ ప్రభాకర్ సంపోదకత్వంలో వెలువడిన తొవ్వు ముచ్చట్లు మూడోవ భాగం పుస్తకాన్ని 19 సెప్టెంబర్ 2018న ప్రముఖ విద్యావేత్త చుక్కా రామయ్య, చిత్రకారులు ఏతె లక్ష్మేణ్ణ, తోట వైకుంఠం, ప్రభ్యాత చిత్రకారులు కొండల్ రావు, కవి, రచయితలు మిత్ర, డాక్టర్ రాజగోపాలరావు, డాక్టర్ కొల్లు రంగారావు, డాక్టర్ మనోజ్, పొట్టపల్లి వరపుసాద్, ఇంద్రపాల శ్రీనివాస్, దాసోజు కృష్ణమాచార్య, లలిత, ప్రజా గాయకురాలు విమలకృతో స్థాక్షేర్ కళ్యాణ్, వినాయకరావు, పురుషోత్తం, సుధాకర్రందీతో కలిసి ఆవిష్కరించారు. ఈ ఆవిష్కరణ సభ కుటుంబపు ఆత్మియ కార్యక్రమంగా జరిగింది.

ఈ సందర్భంగా ప్రముఖ విద్యావేత్త చుక్కా రామయ్య మాట్లాడుతూ.. జయధీర్ తిరుమలరావు, నేను విద్యా రంగం నుంచి వచ్చిన వాళ్ళం. అయితే తిరుమలరావుకు సాహిత్యం పట్ల అభిమానం ఉండటంతో ఆయన ఇలాంటి పుస్తకాలు రచించగలుగుతున్నారు. అయినప్పటికి ఇద్దరినే పెంచుం ఒకటే. ఇద్దరం కూడా సాహిత్య పోరాటం జరిగిన ప్రాంతం నుంచి వచ్చాం. ఎంతోమంది ప్రాణాలు ఇచ్చిన గడ్డ ఇది. కాబట్టి ఆ మనుషులను చూసే అవకాశం ఉండేది. ఆ స్వార్థితోనే ఆయన సాహిత్యవేత్త ఆయనగానీ, ఆ ఉద్యమంలో పాల్గొన్న వారితో నాకు ఉన్న పరిచయంతోనే ఉద్యమాలల్లో ఉపన్యాసాలు కన్నా పాత్రలకే ఎక్కువ అవకాశం ఇస్తాం. తిరుమలరావు రాసిన ప్రతి రచనా చదివే అవకాశం దొరికింది.. ఆయన సాహిత్యవేత్త ఆయన కానీ, తెలంగాణ పోరాటం యొక్క శివ తట్టిన మనిషి కాబట్టి, ఆయనను ఇవాళ చాలామంది సామాజిక కార్యక్రత అని అంటారుగానీ, సాహిత్యవేత్త అన్నారు. సామాజిక కార్యక్రతల దగ్గరకు వచ్చినపుడు తన సాహిత్యాన్ని ఎప్పుడు మర్చిపోలేదు. ఆయన కమ్యూనిస్టు పార్టీలో ఉన్న తన సాహిత్యాన్ని ఘరువలేదు. కాబట్టి ఆయన సాహిత్యంలో కూడా అణారిన పర్వాలను తీసుకుని, నిర్దాక్ష్యానికి గుర్తనటువంటి సాహిత్యాన్ని తీసుకొని, వీటిలో ప్రజాసీకం యొక్క భావాలను తీసుకుని ప్రచారం చేయడం

అనేది తిరుమలరావుకే దక్కింది. ఇది చాలా గొప్ప విషయం. మనిషి సాహిత్యం సృష్టించవచ్చు కానీ, ఆ సాహిత్యం ఎవరి కోసం సృష్టించాడో అనేది అతని గొప్పతనానికి ఉపయోగపడుతుంది. వైఫిధ్యమైన జీవితం సాహిత్యంలోకి తర్వాత ఆయన అనుభూతిని తొవ్వు ముచ్చట్లు కలిగించింది. డక్కలి, బైండ్లతో పాటు అనేక గిరిజన తెగల జీవన లోతుల్లోని విశేషము అలోచనలకు అవకాశం ఏర్పరుస్తుంది. భాష బతుకు జీవనశైలి ప్రతిబింబిస్తూ అధ్యాత్మంగా సాగింది. తిరుమలరావు రాసిన తర్వాత వారియొక్క జీవితాలు కనిపిస్తాయి కానీ, ఈయన సాహిత్యం అందులో కనబడు. జయధీర్ తిరుమలరావు ఉద్యమాలకు పాత్రధారి కాకోవచ్చు కానీ, ఉద్యమాలకు కళ్లు తెరిపించింది మాత్రం ఆయనే. తుపాకీ పట్టినవాడు ప్రధానం కాదు.. తుపాకీ వెనుక ఉన్న మనిషి ప్రధానం ఇది మర్చిపోవద్దు.

ప్రభ్యాత చిత్రకారులు కొండల్ రావు మాట్లాడుతూ.. సాహిత్య సభలు అనేవి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో నిర్వహించడం చాలా సంతోషం. నేను ఏన్నో సభలు, కార్యక్రమాలల్లో పాల్గొన్నాను కానీ... ఇలాంటి కుటుంబ ఆత్మీయ సభగా ఏర్పాడి ఈ కార్యక్రమం నిర్వహించడం చాలా అరుదు. ఇలాంటి ఆత్మీయ సభలో పాల్గొని, తిరుమలరావు తొవ్వు ముచ్చట్లు మూడోవ భాగం ఆవిష్కరణ సభలో పాల్గొనడం సంతోషం. తిరుమలరావు నాకు చాలా దగ్గర సంబంధాలు ఉన్నాయి. ఒక రచయితకు, ఒక ఉపాధ్యాయుడికి కావాల్సింది అరాటం మాత్రమే కాదు. ఏదో చేడ్చాం, ఏదో సాధిచ్చాం అనేది చాలా మందిలో ఉంటుంది. చాలామందిని కూడా మనం చూస్తుంటాం. అయితే, ఒక లక్ష్మేణ్ణ, ప్రజల్లో చైత్యాన్యం రావాలని తపణతో, ఆత్మవిశ్వాసంతో, ఆత్మదైర్యంతో సాహసంతో కూడిన వ్యక్తి తిరుమలరావు. ఆయన జీవితాంతం పోరాటమే జరిగింది. ఒక పుస్తకం చదువుతుంటే ఆ పుస్తకంలో ఇంకా ఏదో ఉంది.. ఇంకా ఇంకా ఉద్యమాలి.. ఇంకా ఇంకా ఉద్యమాలి.. ఇంకా ఇంకా ఉద్యమాలి.. నేను కూడా ఏన్నో వ్యాసాలు, కవితలు రాశాను.. కానీ తిరుమలరావు లాంటి సాహిత్య పుస్తకాల్లాంటివి ఎప్పుడు చూడలేదు.

డాక్టర్ మనోజ్ మాట్లాడుతూ.. సమాజం ఎదుర్కొంటున్న టువంటి, అవసరమైనటువంటి విషయాలను పారకులకీ, సమాజానికి తెలుపాలని ముందుండే వ్యక్తి తిరుమలరావు. మాములుగా రచనలు స్వాల్పల్లో చదివే పిల్లలకు అనుగుణంగా వాస్తవానికి తెలియజేసే విధంగా ఉండాలి. ఆ వాస్తవాలను తెలియజేయడమే కాకుండా ఆ పుస్తక రచయిత ఎవరు అనేది తెలియాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇప్పుడు మన సమాజం ఏమితీ?.. మనం ఎక్కడ ఉన్నాం?.. ఇవి తప్పకుండా పిల్లలకు తెలియాలి. సమాజంలో చిన్న వర్గాల్లో రావాల్సిన మార్పుల

వైభవంగా కాళోజీ 104వ జయంతి వేడుకలు

ప్రముఖ రచయిత అంపశయ్య నవీన్ కు కాళోజీ పురస్కారం ప్రదానం

ప్రజాకవి కాళోజీ 104వ జయంతి వేడుకలు ప్రైషాద్రాబాదు రవీంద్ర భారతిలో సెప్టెంబరు 9న తెలంగాణ ప్రభుత్వ సాంస్కృతిక భాషా శాఖ ఆధ్వర్యంలో వైభవంగా జరిగాయి. శాసనసభ సీకర్ సిరికొండ మధుసూదనాచారి హోజురై కాళోజీ పురస్కారాన్ని ప్రముఖ రచయిత అంపశయ్య నవీన్ కు అందజేసి ప్రసంగించారు. తెలంగాణ గడ్డమీదనే ప్రశ్నించే తత్త్వం ఉండని అందుకు ప్రథమ ఉదాహరణ ప్రజాకవి కాళోజీ అని చెప్పారు. కాళోజీ అంటేనే ఫీడిత తాడిత ప్రజల కవితా ప్రభంజనమని అన్నారు. ఉప ముఖ్యమంత్రి మహమాద్ ఆలీ మాట్లాడుతూ ఉద్యమ స్వార్థితో సాధించుకున్న తెలంగాణలో మహానీయులు స్మరించుకునేలా ప్రభుత్వం అధికారికంగా జయంతి ఉత్సవాలను నిర్వహిస్తున్నదని తెలిపారు. కాళోజీ పురస్కార గ్రహీత

అంపశయ్య నవీన్ మాట్లాడుతూ సాహితీ బైతన్య మూర్తి కాళోజీ పురస్కారాన్ని తనకు అందజేయడం అర్థపూంగా భావిస్తున్నాన్ని చెప్పారు. పోణాంమంత్రి నాయిని నర్సింహరెడ్డి శుభాకాంక్షలందజేశారు. ఎమ్మెల్ని పాతూరి సుధాకరరెడ్డి, అధికార భాషా సంఘం అధ్యక్షులు దేవులపల్లి ప్రభాకరరావు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సలహాదారు డా.కె.వి.రమణాచారి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ చైర్మాన్ డా.నందిని సిధారెడ్డి, తెలంగాణ నాటక అకాడమీ చైర్మాన్ బాద్చి శివకుమార్, రాష్ట్ర సాంస్కృతిక శాఖ కార్యదర్శి బుద్రా వెంకటేశం, డైరెక్టర్ మామిడి హరికృష్ణ పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా సాంస్కృతిక సారథి కళాకారుల కార్యక్రమాలు ఆకట్టుకున్నాయి.

-దక్కన్ మ్యాన్

త్వరలో మీ ముందుకు 'బాలచెలిమి'

చిల్డ్ల్స్ ఎడ్యూకేషన్ అకాడమీ ఆధ్వర్యంలో మణికొండ వేదకుమార్ సంపాదకత్వంలో గతంలో వెలువడిన 'బాల చెలిమి' పిల్లల మాస పత్రికను తిరిగి పునరుద్ధరిస్తున్నామని తెలియజేయడానికి సంతోషిస్తున్నాం. బాలలలో స్పృజనాత్మకతను పెంచి విజ్ఞాన, వినోదాలను అందించాలన్న లక్ష్యంతో ముందుకు సాగే 'బాల చెలిమి'ని త్వరలో మీ ముందుకు తెచ్చేందుకు కృషిచేస్తున్నాం. సంపాదకులు మణికొండ వేదకుమార్ నిర్వహణలో

జందుకోసం జరిగిన బాలచెలిమి - ముచ్చటలో ప్రసిద్ధ రచయితలు, మేధావులు, ఆర్టిష్టలు, ఫోటోగ్రాఫర్లు, పటిషన్స్, ప్రైంటర్స్ పాల్గొని తమ సూచనలు, సలహాలు అందిస్తున్నారు. బాల రచయితల నుండి బాలల కథలు, గేయాలు, కవితలు, స్క్యూచ్లు, వ్యాసాలు, పొదుపుకథలు, సామేతలు, జాతీయాలు బాలచెలిమిలో ప్రచురణ కోసం ఆహ్వానిస్తున్నాం. బాలచెలిమిని www.balachelimi.com వెబ్సైట్లో కూడా చూడవచ్చు.

-చిల్డ్ల్స్ ఎడ్యూకేషన్ అకాడమీ

మీ రచనలు మాకు పంపవలసిన చిరునామా:

ఎడిటర్, "బాలచెలిమి", చంద్రం, 3-6-712/2, స్ట్రీట్ నెం: 12, హిమాయత్ నగర్, హైదరాబాద్-500029, తెలంగాణ. Mobile: 9030626288 E-Mail: balachelimi@yahoo.com Website: www.balachelimi.com

లేత పచ్చని చిగురు

ఒడ్డున కూర్చున్న ఆమెకు ఆ క్షణం
పడుపుర్చు పూళ్ళము ఎంత సుందరమో నిండు అమావాస్య కూడా అంతే
అందమైందసింబింబిం
దీప్తిష్ఠన్ లో , కుంగుబాటులో ఉన్నప్పుడంతే
బీకపే శాశ్వతమై , వెలుగే అప్పుడప్పుడోచ్చే అతిథిలా కనిపిస్తుంది
అంధకారంలో సముద్రపుటలలు తీరాన్ని ధ్వంసిస్తున్నపుడు
అలల నురుగులూ, మెరుపులూ కనబడవు
బట్టి జలవిచ్చిన్న శబ్దాలు మాత్రమే విశిష్టిస్తుంటం
టకటకా టకటకా సాగే రైలుపట్టాల ధ్వనిధార
పట్టాలు తప్పబోతున్నప్పటి కీచు వికృతితో భయపెడ్డంబి అప్పుడప్పుడు
మనిషి అకస్మాత్తుగా
అర్థంకాని ఒక అంతః సుడిగుండంలో ఎండుటాకులా సుళ్ళ తిరుగుతూ
తల్లిట్లతాడు ఎవనికివాడు .. ఒంటలిగా ,
కుడి ఎడమైతే పారపాటేననీ
సుడిలో మునుగుతున్నా ఎదులీదాలనీ '

లోపల ఏదో మానవ మహాద్రవ్యం దహనమౌతూ
శక్తినిస్తూ ఉద్ఘోషిస్తానే ఉంటుంబి
శలీరమూ , మనసూ , ఆత్మ ఆస్తి అలసి
కిలీకీ గాజు తలపులపై మంచుబొట్టుగా జారుతున్నపుడు
లార్పా నుండి సీతాకోక చిలక పుడ్పున్నప్పటి జీవమథనం
పడి లేచి, లేచి మళ్ళీ పడ్డా
ఎర్రి రక్తసిక్త మోకాళ్ళను చూచుకుంటూ
గుండె నిండా మంట .. మంచు కాలుస్తున్నప్పటి నోప్పి -
ధ్వంసం చేయాలంటే
ముందు బాంబు తననుతాను ధ్వంసించుకున్నట్టే
ద్వైనా నిర్మించాలనుకునేవాడు
ముందు తననుతాను నిర్మించుకోవాలేగదా ఆన్న సోయి పుడ్పున్నప్పుడు,
సలిగ్గా ఆప్పుడే కావాలి

× × ×

ఒక చిర్చన్ను, ఒక పలకలింత, ఒక చాచిన చేయి
ఒక మోహిత స్పృశ్య , ఎక్కడినుండో ఒక వేణుగాన తప్తత
ఏ వెన్నెలరాత్రో పొన్నపులాల చెట్టు కింద పలమళంలో తడుస్తున్నప్పుడు
కుక్క విశ్వసనీయతకూ ,
తన పాదముద్రలను తానే తోకతో తుడిచేస్తూ వెళ్ళ తోదేలు
పూహూత్తకతకూ నడుమ తేడాను తెలుసుకుంటున్నప్పుడు
మనిషి శరీరంలో అనలు
ఉనికి లేని కస్తిళ్ళ స్పీహ ఒకటి కదులుతుంది లోపల
అప్పుడిక మళ్ళీ ఒక కొత్త చూపు , కొత్త రూపు
లేతపచ్చని జీవంతో ఒక కొత్త చిగురు పొటమలిస్తుంది
చిగుల .. కుంగుబాటు .. డీప్తిష్ఠన్
అస్తీ ఆకాశంలోకి ఎగిరిపోయే కాగితం ముక్కలైతే
భూమిని చీల్చికంటూ మళ్ళీ పుట్టే పాతదే ఐన కొత్త మొలకే
తిరిగి అందుతున్న ఉపిలి .. ఎపరికైనా -

- రామా చంద్రమాజీ

m : 9390109993

e : chandramoulirama@gmail.com

మనిషితనానికి మేలుకొలుపు “మూల మలుపు”

అశ్రీయతల తడి కోల్పోయి, అనుబంధాల ముడి జారిపోయి కేవలం వ్యాపారాత్మక దృక్పథంతో డబ్బుకు దాసోహమై, డబ్బే పరమార్థమై మమతలు, మమకారాలు మరచిపోయి బ్రతుకీడుస్తున్న అనహజపు, అమానుషు, అమానవీయుపు యాంత్రికమయమైన ఆధునిక వాగికపు నవ జీవన విధానాన్ని కవి డా. ఏనుగు నరసింహార్దీ ‘ఒకర్నోకరం తప్పిపోతూ’ అన్న కవితలో ఘూటుగా వ్యక్తికరించిన తీరు అధ్యుతం, అమోపం.

“మార్కెట్ ప్రపంచంలో లోకం
వచ్చిన దారి మర్చిపోతూ ఉంటుంది
....

ఉక్కు కవచాల్చి ధరించామని భ్రమిస్తూ
మాయా వాయువుల్ని మజా చేస్తుంటారు
....

కదిలించే ప్రేమ వాక్యం
ఎక్కడా పలుకరించు
....

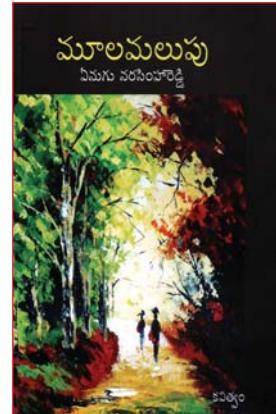
మనం అక్కడే తిరుగాడుతూ ఉంటాం
తిరిగిన ప్రదేశంలోనే
హదేపదే కాట గలుస్తుంటాం”

ఈ కవిత మనిషిలో కోల్పోయిన మనిషితనాన్ని తట్టిలేపుతుంది. జీవిత పరుగు పండంలో అనునిత్యం ఓడుతున్న మానవతను పట్టి ఆపుతుంది. మనస్యులుగా మనం గతి తప్పిన విధానాన్ని, మనసులో కోల్పోతున్న ఆర్థతనీ, ప్రేమనీ, ఆప్యాయ పలకరింపునీ మన కళ్ళకు కట్టి చూపుతుంది.

“ప్రపంచమొక పద్మవ్యాహం
కవిత్వమొక తీరని దాహం” అన్నాడు శ్రీశ్రీ

ప్రాపంచికపు పద్మవ్యాహంలో చిక్కిన ప్రతి మనిషికీ అడుగడగునా గాయపడడం అనివార్యం. రణరంగంలో శరీరానికి గాయాలు తగలడం సహజం. జీవన రణరంగంలోనైతే మనసుకు గాయాలు కావడం అంతే సహజం. జీవితంలో ఎవ్వరితోనూ మాటపడకుండా, మనసుకు వీమాత్రం గాయం తగలకుండా, ఎంత జాగ్రత్తా జీవించాలని ప్రయత్నించినా, దైనందిన జీవిత వ్యవహరంలో ప్రతిరోజు మనసుకి గాయం తప్పడంలేదు. మనిషికి ఫేదం రాకుండా ఆగడంలేదు.

“గాయపడకుండా
ఉండాలనుకుంటాను
నిద్ర లేచింది మొదలు
కనిపించని బాణాలను
కనిపెట్టుకని తిరగాలనుకుంటాను

ఏ మాటల తూటా తగలకుండా
ఒడుపు చేసుకుంటాను

....

చివరికి

గాయపడ్డాకే ఇల్లు చేరుకుంటాను”

జీవిత ప్రయాణపు దారిలో ముఖ్య, రాశ్య ఉంటాయి. జీవన వైకుంఠపాటి కేళిలో పడదోనే పాములు చాలానే ఉంటాయి. వాటన్నించినీ బాధగానో, భారంగానో భరిస్తా జీవించాల్సిందే. ఎవరి చేతుల్లో ఏమీ ఉండదు. ప్రతి మనిషి ఇక్కువాడి జీవితాన్ని గొవ్వగా ఉపహించుకుంటాడు. వాళ్ళ బ్రతుకులు బాగున్నాయని భ్రమపడతారు. వాడి బాధ వాడికి తెలుస్తుంది. సీత కష్టం సీతది - పీత బాధలు పీతవే కదా!

“బయట నుండి

అంతా మెరుపుల్ని చూస్తరు

ఎండమాపులు వాళ్ళకందు

శిఖరాల్ని మోహిస్తరు

పునాదులు ఎవరికీ తెలియవు” అని అంటాడు.

మనవ జీవితంలో భీకరమైనది, భీభత్తకరమైనది, అతి హేహ్యమైనది, అత్యంత శాపగ్రస్తమైనది, జీవిత చరమాంకంలోని వృద్ధ దశ. ఇది ఎవ్వరికైనా వ్యధాభరితమే. ఎవ్వరికైనా దు:ఖపూరితమే. జీవితమంతా తనవాళ్ళ సుఖభోగ విలాసాల కోసమే ధారపోసిన వ్యక్తియొక్క వృద్ధాప్య దశలో, తనవాళ్ళ నుండే అవమానాల్ని, అనరాని మాటల్ని పడాల్చివస్తుంది. కనలేని కలోర్ స్థితి, మరోపైపు తనవాళ్ళనుండే ఈసనడింపుల వ్యధ. అందుకే అన్ని బాగున్నపుడే మరణించడం మేలంటాడు కవి.

“పొద్దుగూక ముందే

గూళ్లో దీపం పెట్టడం మంచిది

హపారుగా ఉన్నపుడే

పిట్ట ఎగిరిపోవడం ఉత్తమం

....

యొవ్వనం జారిపోయాక

కాలు పఱుకుతుంది, కన్న అదురుతుంది

ఇక ప్రతి మాటా చేదు గుళికే ఆపుతుంది

ఎవరూ ఈ లోకానికి ఎక్కువ కాలం అక్కరలేదు

అందుకే

పొద్దుగూక ముందే

గూళ్లో దీపం పెట్టడం మంచిది” అంటాడు.

అర్పతతో కాక పైరపీలతో అవార్డుల్ని రివార్డుల్ని పొంది ఇంటిలో

పెట్టుకొని మురిసే పీల్లుల్ని మెమెంబోల్లు, వాటి డొల్లతనాన్ని వ్యంగంగా చిత్రిస్తాడు. జ్ఞాపకాలు లేవుకాబోలు / అయిన ఇంటినిండా / అనేకానేక జ్ఞాపికలు”... అంటూ ఎద్దేవా చేస్తాడు. “ఇంటినిండా జ్ఞాపికలు సరే / మదిలో చిరకాలం నిఖిచే జ్ఞాపకాలు కొష్టైనా ఉండి తీరలి” అంటూ మనిషి జీవితంలో ఉండాల్సిన, మనిషి గుండెల్లో నిండాల్సిన మధుర జ్ఞాపకాల ఆవశ్యకతను నర్సుగర్జుంగా వ్యక్తపరుస్తాడు.

జ్ఞానానికి, పరనానికి, స్ఫురణశిలానికి, కవిత్వ సృష్టికి అతి ప్రామణ్యమిచ్చి, అనవరతం మానవతా వ్యాపికి, సమానతా దిపికి పరితపించి పాటుపడే అరుదైన మానవీయ కవి దా. ఏనుగు నర్సింహారెడ్డి.

ఎదగడమంటే జ్ఞాన సంపాదనే గాని ధన సంపాదన కాదని విశ్వసిస్తాడు. కాలాన్ని వినియోగించుకోవడమంటే కవిత్వం రాయడంగా భావిస్తాడు. జ్ఞానం, కవిత్వం అతని ఊపిరి. పరనం, లేఖనం అతని ఉచ్ఛవస్త.

“చదవని రోజు - ఏమాత్రం ఎదగిని రోజు
ఎది రాయని రోజు - ఎంతో కోల్పోయిన రోజు”గా భావిస్తాడు.

ఎంతో విలువైన, విశిష్టమైన గొప్ప కొట్టపన లాంటి విజ్ఞానాత్మక వాక్యమిది. కవి అన్నవాడు ఏదిపడితే అది రాయకూడదా, రాసేదంతా కాల పరీక్షకు నిలిచేయే ఉండాలని అతని ప్రగాఢ నమ్మకం. “శతాబ్దాల పర్యాంతం / చెక్కుచెదరని / కవిత్వాన్ని చెక్కాలి / చిరకాలం గుర్తుండే / వాక్యాల్ని పోతపోయాలి” అని కవులకు సూటిగా సుతిమెత్తగా,

సున్నితంగా సూచన చేస్తాడు. ఆ సూచననే తానూ పొటిస్తాడు.

‘అంతరంగంలో జరిగే వేదనను పొల్లుబోకుండా అక్షరికరించే కలం ఒకటి దొరికితే ఎంత బాగుండేది’ - అన్నది కవిగారి ఆకాంక్ష. కానీ ఈ కవికి ఒక కలమేడో దొరికింది కాబట్టే తన అంతరంగికపు అవేదనను అక్షరాలా అక్షర చిత్రిక అద్దాడు. దా. ఏనుగు నర్సింహారెడ్డి గుండెమీద గీతల్వదితే కాయితం మీదికెక్కించే అచ్చమైన హృదయ కవి. మలుపు మలుపు దగ్గర గాయపడి, మజిలీ మజిలీకి కవిత్వమై రాయబడిన స్వచ్ఛమైన సహృదయపు సుకవి.

“మూల మలుపు”

మానవతకు మేలుకొలుపు

బ్రతుకులోని గాయాలను అది తెలుపు

జీవన పోరాటానికిది యుద్ధ పిలుపు

ఆత్మాభిమానులకు మరో గెలుపు

నిరాశా నిస్పూహాల దుమ్ము దులుపు

సహృదయులకైతే ముచ్చటగొలుపు

సంపూర్ణంగా రసాత్మిక వాక్యాల కలగలుపు

దా. ఏనుగు నరసింహారెడ్డి “మూల మలుపు”

- పోతన జ్యోతి,

దా॥ వేముల సత్యనారాయణ

m : 9603255063

అలిగిన నాగలి

తన బ్రతుకును - ఆత్మీయ తడితో

నింపే

అతిథి రాక్కె - ఎదురుచూసి చూసి

అలసిపోయిన

సీమ నాగలి

విసుగుచెంది

దక్షిణ దిక్కుమన్న వాగుపక్షును పడుకున్నటి

ఎట్లుకేలకు ఎదురుచూసిన అతిథి రానే వచ్చాడు

నాగలి మాత్రం ఉలుకుపలుకు లేకుండా పడుకుంది

అతిథి ఆలస్యంగా వచ్చాడనే అలక కాబోలు

ఆ నాగలి చెముటుచుక్కలి తడితో మీ జీవితాలను పచ్చలి మొక్కగా

మార్పుకున్న మనములారా

మీరైనా నాగలి అలక తీర్చగలరా ?

- అభిరామ్,

m : 9704153642

e : abhiram153642@gmail.com

పుస్తక పరిచయం

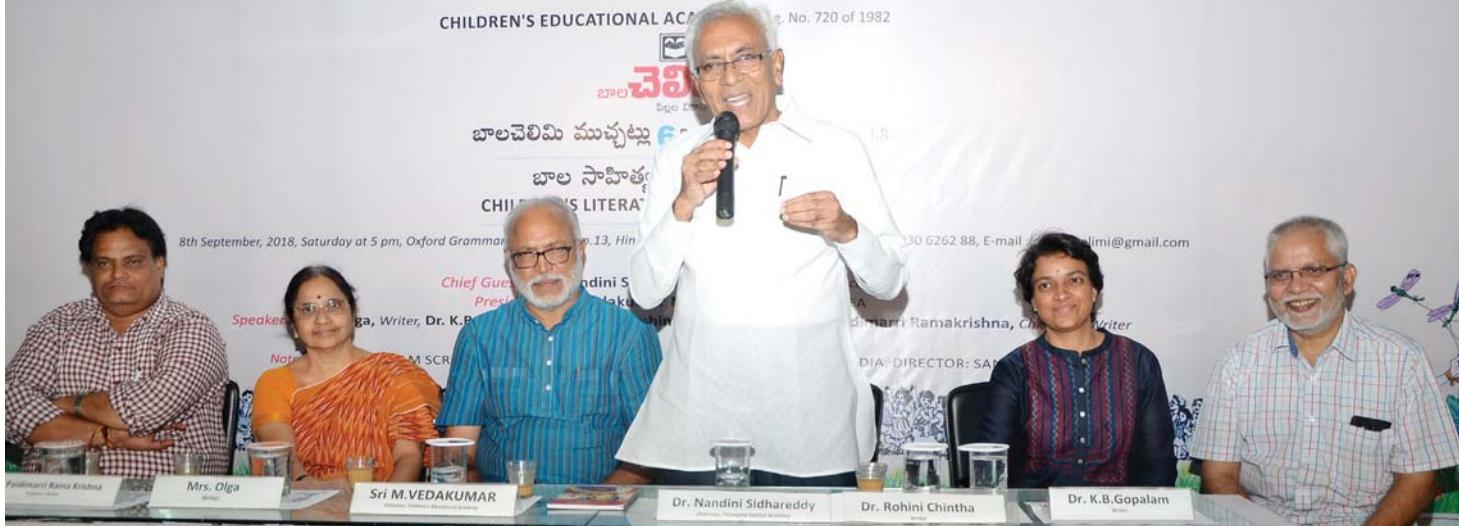
పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పారకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఈ వేదిక ద్వారా పారకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రచురణ సంస్థలు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను దిగువ చిరునామాకు పంపించవచ్చు. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రాధాన్యం. పుస్తకాలు పంపించాల్సిన చిరునామా:

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029. Telangana
Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
E-mail:desk.deccan@gmail.com www.deccanland.com

బాలచెలిమి రె ముచ్చట...

‘బాలసాహిత్యం - ముందడుగు’

పిల్లల కోసం పెద్దవాళ్లు రచనలు చేసినా... పిల్లల కోసం పిల్లలే రచనలు చేసినా... వాటిని చదివినమడు బాలలు నరికొత్త ఊహింపంచంలోకి వెళ్లగలగాలి. అలాంటి రచనలే పిల్లలో సృజనాత్మకతను, ఊహింపాన్ని పెంచుతాయిని... సెప్పెంబర్ 8న పిామాయతీనగర్లోని ఆక్షఫార్డ్ గ్రామర్ స్కూల్లలో జరిగిన రె బాలచెలిమి ముచ్చట్లు' కార్యక్రమంలో వక్తలు పేర్కొన్నారు. ప్రతినెల రెండోశనివారం నిర్వహించే బాలచెలిమి ముచ్చట్లలో ఈ సారి ‘బాలసాహిత్యం-ముందడుగు’ అంశంపై చర్చ కార్యక్రమం జరిగింది.

చిల్డన్ ఎడ్యూకేషన్ అకాడమీ నిర్వహించిన ఈ కార్యక్రమానికి ఆ సంస్థ చైర్మన్ ఎం.వేదకుమార్ అధ్యక్షత వహించారు. బాలసాహిత్య రంగంలో నిష్టాతులైన ప్రముఖులను ఆప్యోనించి ప్రతినెలా ఉపయోగకరమైన చర్చలను నిర్వహిస్తున్నట్లు వేదకుమార్ తెలిపారు.

బాలల ఊహింపాన్ని పెంపాందించే రచనలు తీసుకునిరావాలీన అవసరం చాలా ఉండని... కార్యక్రమానికి ముఖ్య అతిథిగా ఊజరైన ప్రముఖ రచయిత, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ నందిని సిద్ధారెడ్డి అన్నారు. సాంకేతిక పరికరాలు పిల్లల ఊహింపాన్ని దెబ్బుతీస్తున్నాయని అభిప్రాయపడ్డారు.

రేడియో కార్యక్రమాల ద్వారా సైన్స్ మాన్యుగా అందరికీ సుపరిచితులు, ప్రభౌత రచయిత కె.వి.గోపాలం... బాలల రచనలై తన మనోభావాలను వేదికపై పంచుకున్నారు. ప్రత్యేకంగా బాలసాహిత్యమంటూ లేదని చెప్పారు. పిల్లలకు అందించే ప్రతి రచనా బాలసాహిత్యమే అన్నారు.

ఎం.వేదకుమార్, చిల్డన్ ఎడ్యూకేషన్ అకాడమీ చైర్మన్

చిల్డన్ ఎడ్యూకేషన్ అకాడమీ గత నాలుగు దశాబ్దాలుగా పిల్లల చదువు, వారి సృజనాత్మకత గురించి ఆలోచిస్తూ పనిచేస్తోంది. 1986-87 ప్రాంతంలో పిల్లల పుస్తకాలపై రెండేళ్లపాటు పరిశోధనలు చేశాం. ఇతర దేశాల్లో పిల్లల పుస్తకాలు, వాటి భాష ఎలా వస్తున్నాయో పరిశీలించాం. మనదేశంలోనూ అనేక భాషల్లో పిల్లల పుస్తకాలపై కూడా పరిశోధన చేయడం జరిగింది. తెలుగులో ఎలాంటి పత్రికలు వస్తున్నాయి... ఎలాంటి రచయితలున్నారు.. వారి రచనలు ఎలా ఉన్నాయి... రఘ్నేన్, పోక్, కైనీన్ పొరాటికాలు... ఇలా రకరకాలు పక్షట్లీ ప్రచురణలు వస్తున్న క్రమంలో... ఈ దేశంలో కూడా చెంగాలీ గానీ, హిందీ గానీ... 80వ దశకంలోని నమకాలీన రచనలై పరిశోధనలు చేశాం. అప్పట్లో దేశంలో వెలువడే 18 పత్రికలు ప్రతినెల తెప్పించేవాళ్లం. భాష తెలియున్నటికీ... పుస్తకం సైట్, పత్రిక పొర్చుల్, ఇల్లప్రైప్స్, కథల సైట్ ఎలా ఉంది, సైట్, కవితలు, పర్యావరణం వంటి అన్ని విషయాలకు ఎంతటి ప్రాముఖ్యతను ఆ పత్రికలు ఇచ్చేవో పరిశీలించాం. రచనలు ఎలా ఉండాలి, పిల్లలకు అసలు ఏం చెప్పాలి... ఏది చెప్పార్దు... అలా అనేక వర్క్స్ పోవలు నిర్వహించి... అవగాహనకు వచ్చాడ.. అందుబాటులో ఉన్న మంచి రచయితలతో, ఇల్లప్రైప్స్ ప్రైస్ చేసి... అక్కాల ప్రైట్ ఎలా ఉండాలనేదానిపై కూడా చర్చలు జరిపాం. అనేక వర్క్స్ పోవలు నిర్వహించి 1990 ఆక్షేబర్లో ‘బాల చెలిమి’ పత్రికను తీసుకొచ్చాం. 1991లో అనివార్యకారణాల వల్ల తేలేకపోయాం. ఆ తర్వాత.. కొన్ని సంపత్స్వరాలపాటు 16 పేజీలు, 8 పేజీలు, 4 పేజీలు కూడా నిర్వహించాం. వెబ్సైట్లు మొదలయ్యాక... బాలచెలిమి వెబ్ ప్రారంభించాం. ఆ రచనలన్నీ...

పైడిముల్రామకృష్ణ, ఛిల్డా, ఎం. వేదకుమార్, డా. నంబిని సిధారెడ్డి, డా. క. బ.గోపాలం, రోహిణి చింత

'www.balachelimi.com' వెబ్‌సైట్‌లో ఇప్పటికీ చూడవచ్చు.. 2017లో జరిగిన ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు.. బాల చెలిమిని మళ్ళీ తేవడానికి ఉత్సాహాన్ని ఇచ్చాయి. ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల్లో 'బాల సాహిత్యం'పై కూడా చర్చ కార్యక్రమం నిర్వహించారు. ఆప్టోనం అందడంతో నేను కూడా అందులో పాల్గొన్నాను. తెలుగు మహాసభల్లో బాల సాహిత్యంపై చర్చ జరగడం కొత్త ఉత్సాహాన్ని నింపింది. ఆ నేడికపైనే మళ్ళీ బాల చెలిమిని తీసుకొడ్దామని... పిల్లలకు మంచి రచనలు

అందిస్తామని తెలవడం జరిగింది. ముఖ్యంగా ఇంగ్లీష్‌లో తెస్తే ఎన్నడూ ఫెఱల్ కాం.. పదివేల కాపీలైనా మాలాంబి చిన్న సంస్కరణల్లో వాచిని మార్కెట్ చేయవచ్చు. కానీ తెలుగులో అది కష్టమవుతుంది. ఎంతో పెద్ద నెట్‌వర్క్ ఉంటే తప్ప వెయ్యి కాపీలు కూడా తెలుగు పత్రిక సర్కులేట్ చేయలేం. అయితే ఇంగ్లీష్‌లో ఇప్పటికీ చాలా విరివిగా బాల రచనలు వస్తున్నాయి... అందుకే తెలుగును ఇప్పటివారిగా.. గ్రామీణ ప్రభుత్వ పారశాలలకు వెళ్ళి పిల్లలకు అందివ్యాపారుడి ఉధేశ్వరం. వారికి మంచి రచనలు ఇప్పగలిగితే... కొత్త ప్రపంచాన్ని వాళ్ళ చూడగలుగుతారు. అలా మంచి బాల సాహిత్యం అందించాలన్న లక్ష్యంతోనే బాల సాహిత్యంలో పనిచేసే వారిని, రచయితలను ఆప్యోనించింది. గత 6 నెలలుగా చర్చలు నిర్వహిస్తున్నాం... అ క్రమంలోనే 'బాలసాహిత్యం - ముందడుగు' అంశంపై చర్చ నిర్వహిస్తున్నాం. పిల్లలకు రాసే వాళ్ళనే కాకుండా..., పెద్దలకు రచనలు చేసే నిష్ఠాతులు, సైంటిస్టులు, ఆర్టిస్టులు, కేంద్ర సాహిత్య అవార్డు గ్రహీతలు, ... ఇలా అందరి మంచి పిల్లల రచనలు ఎలా ఉండాలనేదానిపై... అభిప్రాయాలు, అలోచనలు తీసుకోవడం కొనసాగుతున్నది.

డా. నంబిని సిధారెడ్డి, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్

సాహిత్యమనేది ఇలా ఉండాలి.. అలా ఉండాలి అని... మొత్తం మనముల కోసం.. సమాజం కోసం.. మనసాలభ్యం కోసం అంటూ... నిబంధనలు పెట్టుకుంటాం. స్ట్రీల సాహిత్యం అంటే పురుషులు చదవకూడని ఏక్కడా లేదు. స్ట్రీల సాహిత్యాన్ని చదవాల్సింది పురుషులే. బాలల్ని ఎలా పెంచాలో తెలియాలంటే... పెద్దలు ఖచ్చితంగా బాల సాహిత్యం చదవాలి. కథలు విన్నపుడు పిల్లలతో పాటు పెద్దలు కూడా సంతోషపడకుండా ఉండలేరు. పెద్దవాళ్ళలోనూ బాలహృదయం ఉంటుంది. ఈ రోజున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానం బాలల్ని చాలా దూరం తీసుకెళ్ళండి. పుస్తకాలు చదవాలా వద్దా... సాంకేతిక పరిజ్ఞానమే

వాడాల్నా... అనే చర్చ జరుగుతోంది. బాలల సాహిత్యం విడిగా ఉంటుందా... ఉండడా అన్నపుడు... బాలల స్థాయికి తగ్గట్టు చిన్నపుడు అభిరుచులు ఉంటాయి. వాళ్ళ అభిరుచులకు అనుగుణంగా బాల సాహిత్యాన్ని రాయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆ దిశగా మనం సాంకేతికపరికరాలు వాడినా.. గత కాలం నుంచి ఇప్పటి పరకు వచ్చిన పుస్తకాల రూపంలో వెళ్లినా.. మంచి దొమ్ములు, అకర్షణీయంగా కథలు వంటివన్నీ... బాలల్ని చేరుకునే ప్రయత్నాలే. వాళ్ళను చేరుకోలేనపుడు, బాలలు రాసినాకూడా... అది బాల సాహిత్యం కాదు. పిల్లలకు కథలు వెళ్లినంత సులవుగా సంప్రదాయాలు, పద్మాలు వెళ్లుకోవచ్చ). కథల తర్వాతి స్థానంలో గేయాలు, పాటలుంటాయి. అయితే... పాటలు అర్థంకాక... పిల్లలను పెద్దగా ఆకర్షించవ. రెండేళ్ళ పిల్లల చేతిలో ఫోన్లు పెట్టి పాటలు వినిపిస్తుంటారు. ఇలాంటి సందర్భాల్లో... అందులో పాటలకంటే... శబ్దం బాగా ఆకర్షిస్తుంది. నేను పదోతరగతి వచ్చాకే పుస్తకాలకు రచయితలు ఉంటారని తెలిసింది. 6, 7 తరగతుల్లో మా పంచాయితీ లైట్‌బ్రేక్‌లో ఉన్న వందల పుస్తకాలు చదివాను కానీ రచయితల పేర్లు ఉంటాయని తెలియదు.

ఉదాహరణకు వైన్స్ కథలు కె.బి.గోపాలం రాస్తే చదువుతాం... అదే మరొకరు రాస్తే చూడం. స్వచ్ఛమైన బాల రుచి ఎలా ఉంటుందంటే... కేవలం కథల్ని మాత్రమే గుర్తుంచుకునే వయసు అది. బాలల స్థాయి ఉండే అభిరుచులకు, యువత స్థాయిలో అభిరుచులకు, పరిణతి చెందిన స్థాయి అభిరుచులకు తేడా ఉంటుంది. బాలల రచనలు చేయాలంటే... వారి స్థాయికి దిగి... వారి మనోభావాలు, అభిరుచులు తెలుసుకుని రాయాలి. నేను స్వాళ్ళకు వెళ్లినపుడు అలంకారాల గురించి చెప్పాను... కథలు చెప్పినపుడు మాత్రమే వారికి చేరుతుంది. బాలలు మన పారకులు అయినపుడు మనం రాసే భాష మారుతుంది. పండితులు పారకులు అయినపుడు రాసే భాష... బాలలు పారకులు అయినపుడు రాసే భాష ఒకటి కాదు.

సాంకేతికపరికరాల వల్ల పిల్లల ఉపాశక్తి, కాల్పనిక శక్తి తగ్గతోందన్నది నిజం. పిల్లలు చిన్న పుస్తకుల్లో తమ కాలక్షేపాన్ని వినోదాన్ని వెతుకోవడం మొదలైందో... వారి ఊహాశక్తి పెరిగే అవకాశం లేకుండా పోయింది. అందుకే బాలల రచనలు... వారి ఊహాశక్తిని పెంచగలిగే పరిస్థితి ఉండాలి. చిన్నపుడు ఎన్నో నాటకాలు, వీధి భాగవతాలు, చిందు భాగవతాలు, చూసినప్పటికీ... వాచిలో బాల నాగమ్మ కథ బాగా నచ్చేది. ఎందుకంటే... మాయల ఘకీరు లాంటి

బొమ్మలు ఒక వయసులో చాలా అకర్షిస్తాయి. కాబట్టి బొమ్మలు, చిన్న వాక్కాలతో ఉన్న పుస్తకాలు మొదలు పెట్టి... చందమామ కథలు చెప్పాలి. కొడవటిగంటి కుటుంబావు.. చంద మామను పెద్దవాళ్ళకు, పిల్లలకు అర్థమయ్యే భాష తీసుకొచ్చారు.

పెద్దవాడిని పిల్లలాడు ఎలా జయస్తాడనే ఆసక్తి ఉండేది. ప్రస్తుతం బాలచెలిమి పుత్రిక తేవాలనుకోవడం చాలా సంతోషం. ఇంగ్లీష్‌లో తేస్తే ఎక్కువ కాఫీలు వెళతాయా... రచనలు ఏ భాషలో వచ్చినపుటికీ... పిల్లల్ని విముక్తి చేయగలగాలి. బిగ్గబాన్ లాంటి కార్యక్రమాలను పిల్లలు గంటల తరబడి చూస్తున్నారు. వాటిపల్ల పిల్లల ఊహాశక్తి, భాష, అభిరుచి, జ్ఞానం పెంచేదిగా లేనపుడు మనం బాధపడటం తప్ప చేయగలిగింది ఏమీలేదు. వాళ్ళను అలాంటి కార్యక్రమాల నుంచి విముక్తం చేయాల్సిన బాధ్యత వేదుకుమార్ గారిపైడ ఉదని భావిస్తున్నా.. ఇలాంటి అనేక చర్చలు జరగాలని... ఆశిస్తున్నా.. అన్ని ప్రక్రియల్లో కృషి జరగాల్సిన అవసరం ఉంది.

బొమ్ములు ఒక వయసులో చాలా ఆకర్షిస్తాయి. కాబట్టి బొమ్ములు, చిన్న వాక్యాలతో ఉన్న పుస్తకాలు మొదలు పెట్టి... చందమామ కథలు చెప్పాలి. కొడవటిగంటి కుటుంబావు.. చందమామను పెద్దవాళ్ళకు, పిల్లలకు అర్థమయ్యే భాష తీసుకొచ్చారు. అలాంటి పుస్తకం నేడు లేదు. అయితే డిజిటల్ రూపంలో అందబాటులో ఉంది. వాటిని ప్రింట్ చేసి పిల్లలచే చదివించగలిగితే.. వారి ఊహాశక్తి పెరుగుతుంది. భేతాళ కథలు, పరోపకారి పాపన్న కథలు, రామాయణం, భాగవతం, కథలన్నీ అందరికి నచ్చే. నందిని సిధార్థీ చెప్పినట్టు హేతువాదాన్ని పిల్లలకు బలవంతంగా చెప్పునక్కర్లేదు. చందమామలో దెయ్యాల కథలుండివి. ఒకసారి కుటుంబావుగారిని అడిగారు.... మీరు భాతికవాడులు, సైంటిస్టులు, సైన్స్ పుస్తకాలు రాస్తారు.... మీరు రాసే కథల్లోదెయ్యాలుంటాయంటి.. మా దెయ్యాలు చాలా మంచి దెయ్యాలు, అవి ఎవరికి అపకారం చేయవు, అందరికి మంచి చేస్తాయాన్నరు. దెయ్యాల్లో కూడా మంచితనాన్ని చూడగలిగే మనసును పిల్లలో కలిగించగలగాలి.

పంతుంత కథలు సరళమైన భాషలో ఉంటాయి. అవస్త్రీ ఎవరో పూర్వీకులు రాశారు, ఇప్పుడు పనికిరావు అనుకోవడం మూర్ఖత్వం... కొత్త కాలంలో కొత్త కథలు రాసుకోవాల్సిందే... రాయాలంటో నేర్పరితనం కావాలి.. అప్పుడు పాత కథలు కూడా తప్పనిసరిగా చదవాలి. స్కూలు వార్క్‌టోచ్‌వాల్లో.. నేను చిన్నపుడు చూసిన నాటికల్లే ఇప్పటికీ మేస్తున్నారు. కొత్తనాటికలు రాయాలంటే ఎలా రాయాలి... అప్పుడు మళ్ళీ పాతవాటి దగ్గరకే వెళ్లాల్సి ఉంటుంది. పిల్లలకు మాటలుకునే పరిస్థితి కల్పించాలి. కానేపైనా వాళ్ళంతటవాళ్ల మాటలుకోగల అవకాశం కల్పిస్తే... వారిలో

చాలా స్జనాత్కత పెరుగుతుంది. మేము చిన్నపుడు కథలు చదువుతుని.. వాటి గురించి చాలా సేపు మాటలుకునేవాళ్లం. అలా మాటలుకోవడానికి సూక్ష్మత తొందరగా వెళ్లేవాళ్లం. ఇకడు ‘మళ్లీ’ సినిమా చూపించాక... మీకు ఇంకా ఏ సినిమాలు ఇష్టమని

ఆడిగినపుడు... బాహుబలి సినిమా కావాలన్నారు.

టెక్కాలజీ వాడుకోవడం, మీడియా హైవ్‌వల్ బాహుబలి సినిమాలు గొప్పగా నడిచినపుటికీ... చందమామలో వచ్చిన కథలు, బొమ్ముల కంటే గొప్పగా అనిపించదు. దర్జుకుడు రాజమాళి కూడా చందమామ బొమ్ములు చూసి ప్రేరణ పొంది ఉంటారు. కాబట్టి మనం బొమ్ములు, పాటలు, కథలు ఇవి మన సంపదలు. ప్రతీ భాషలోనూ ఉండే అపూర్వ సంపదలు. వాటిని పెద్దవాళ్లు పిల్లలకు అందించాలి. కొత్తగా సృష్టించడంతో పాటు పాతవాటిని వెలికిటీని పిల్లలకు ఇప్పాలి. బంగారం లాంటి బాల సాహిత్యాన్ని పిల్లల చేతికి అందించగలగాలి. ఏ రూపంలోనైనా పిల్లలకు మంచి విలపల్సి, మంచితనాన్ని, అధ్యాత్మమైన ఊహాశక్తిని, కల్పునాశక్తిని అందించే సాహిత్యాన్ని ఇవ్వాలి.

ఇంట్లో ఉండే అమ్మమ్ములు, నాయనమ్ములు, తాతయ్యలే.. పిల్లలకు తొలి బాలసాహితీవేత్తలని ప్రముఖ రచయిత ఓల్గా అన్నారు. బాలసాహిత్యం పాత రచనలు చదివినపుడే... కొత్త రచనలకు అవకాశం ఉంటుందని... ఆమె తెలిపారు. పాతకాలం రచనలు ఇప్పటికి పనికిరావని చెప్పడం సరికదన్నారు.

ఛిల్లా, ప్రముఖ రచయితి

‘పాతనగరంలో పసివాడు, గులాబీలు, అమూల్యం’ అనే మూడు పిల్లల సినిమాలకు కథలు, మాటలు రాశాను. పిల్లలు ఇష్టంగా చూసిన ఈ సినిమాలకు పలు అంతర్జాతీయ చిత్ర ప్రదర్శనాల్లో అవార్డులు కూడా వచ్చాయి. నెలల పిల్లల దగ్గర్చుంచి కూడా.. బాల సాహిత్యం అవసరమే. పెద్దవాళ్లకుయేతే చాలా అవసరమని నేను నమ్ముతాను. ‘ట్రైంకిల్-ట్రైంకిల్ లిటీర్ స్టోర్’.... మనకు అసపరంలేదు... ‘చిట్టి చిలకమ్మ’ లాంటి పాటలు చాలా మంది పెద్ద రచయితలు చిన్న పిల్లల కోసం రాశారు. నా ర్యాష్టిలో అందరికంటే పెద్ద బాలసాహితీవేత్తలు మా అమ్మమ్ము, నాయనమ్ము వాళ్లు చెప్పిన కథలు నన్ను రచయితగా మార్చాయింటే ఆశ్చర్యపోవాల్సిన అవసరంలేదు. బాలసాహిత్యం ముందు మాప్రాభిక సాహిత్యంగా మొదలవుతుంది. ఇంట్లో పెద్దలు చెప్పే కథలతో బాల సాహిత్యం ప్రారంభమవుతుంది. మళ్లీ ఆ కథల్ని మేము మా

పిల్లలకు చెప్పాలన్నా... సమయం దొరకడంలేదు.. పిల్లలు కూడా చిక్కడంలేదు. రెండున్నరేళ్లకే వాళ్లను పేస్తే సూళ్లలో వేయడంతో పొంపంర్చులతో వాళ్లు బిజీగా మారుతున్నారు. చాలా సందర్భాల్లో అమ్ముమ్ములు, నాయనమ్ములు, తాతాయ్యులు పిల్లలతో కలిసి ఒకే కప్పు కింద ఉండే పరిస్థితులు కూడా లేవు. కొత్త కాలానికి కొత్త సమస్యలు వచ్చినపుడు సాహిత్యం మరో కొత్త రూపాన్ని ఎలా తీసుకోవాలి. ఇది మనముండున్న పెద్ద సవాల్.

డా. క. జి.గోపాలం, ప్రముఖ రచయిత

దశాబ్దాల క్రితం ప్రకాశం ఇనీస్టిట్యూట్ ఆఫ్ డెవలప్ మెంటర్ సైన్సెస్ అనే సంస్ ప్లాదరాబాదీలోని అయ్యాధ్య పొంపాల్ పక్కన ఉండేది. వాళ్లు పదిరోజుల రచయితల పర్స్ప్రోఫ్ నిర్వహించారు. నేను అందులో పాల్గొనక పోయినవ్వుటికీ... చివరి రోజున ఉపస్థితించమని ఆప్సైనించారు. అక్కడ పరాదాచారి కనిపించారు. ఆయన ముందుగా మాట్లాడుతారేమో... మిగిలినవి ఏపైనా ఉంటే ఆ తర్వాత మాట్లాడడా మనుకున్నా.. కానీ నన్నే ముందు మాట్లాడ మన్నారు. నేను ఆ రోజు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంటసు ఇక్కడ కూడా ప్రస్తావిస్తున్నా.. నా దృష్టిలో అనలు బాల సాహిత్యమంటూ ప్రత్యేకంగా ఏదీలేదు. ఎందుకంటే... చిన్నపుడు మనసు నిర్మలంగా ఉంటుంది. ఏమి చెప్పినా... ఓపోయిని కదా అని నేరుకునే మంచితనం ఉంటుంది. నేను ఆ పద్ధతిలో ఆలోచించాను... ఆలోచిస్తున్నాను. సైన్సుకు సంబంధంచి పిల్లల అనుమానాలకు జవాబులు చెప్పే కార్యక్రమం రేడియోలో మొదలుపెట్టాం.

తెలంగాణ వచ్చాక... విశాలాంధ్ర రెండు భాగాలుగా విడిపోయింది. మనకు సవ చేతన మిగిలింది. నవచేతనకు చైర్ప్రొస్గా... తెలుగు యూనివర్సిటీ వీసిగా పనిచేస్తున్న ఎన్.వి. సత్యనారాయణ నియమితులయ్యారు. అలా ఒకసారి హలో అందామని వెళ్లాను. నేను లోపలికి వెళ్గానే వెనక నుంచి అక్కడ పనిచేసే స్టోఫ్ వచ్చారు. వాళ్లనన్ను చూడటానికి వచ్చారని తెలియగానే... మనసు ఉప్పొంగిపోయింది. నేను రాసిన పుస్తకాల ప్రభావం విశాలాంధ్ర సిబ్బందిమీదనే అంతగా ఉందంటే... ఇక పాతకుల మీద ఎంత ఉందో తెలియదు. ‘నిత్యజీవితంలో భౌతికశాస్త్రం’ మళ్లీ వేయుచ్చుగా అని... ఆ సందర్భంలో ఎస్సోగారు అడిగారు. అయితే... అప్పుడు నా పరికత్వత తక్కువు... దాన్నే మళ్లీ ట్రింట్ చేయకండి... దాన్ని మళ్లీ రాస్తాను అనిచెప్పా... అలాగే దీన్ని రాశాను. ఇప్పటికీ... ఈ పుస్తకం బాగా అమ్ముడుపోతోంది. మరిదీన్ని ఎవరూ బాలసాహిత్యం అనడంలేదు. అంతరిక్షం అనే ఒక బొమ్మల పుస్తకం రాశాను... పదేళ్లకంటే తక్కువ వయసుగలవారికి కూడా అర్థమవుతుంది. ఇదే సైజ్లలో సైన్సు చరిత్ర అనే పుస్తకం రాసిన. ఇది ప్రింటింగ్ దశలో ఉంది. అందరికీ సైన్సు పేరుతో మరో పుస్తకం తెచ్చాను. సైన్సు గురించి ఏ మాత్రం అవగాహనలేనివారికి ఇది చదివితే... అర్థమవుతుందని

రాశాను. మరి ఇది బాలసాహిత్యం కాదా... నేను రాసిన మరో పుస్తకం ‘100 ప్రత్యులు’.... ఇందులో రకరకాల ప్రత్యులుంటాయి.... అసలు ప్రత్యుతోనే ఈ ప్రపంచం ముందుకుసాగించని సైన్సు, తత్త్వశాస్త్రవేత్తలు, సాహిత్యంవాళ్లు ఒప్పుకున్న విషయం. ‘మియిగురు పురుగుల్లో వెలుగు ఎలా వస్తుంది’, పక్కలు ఎలా ఎగురుతాయి’, ‘పూలకు రంగులు ఎందుకు’, ‘సైన్సు పద్ధతి’ లాంటి పుస్తకాలు రాశాను...

‘సైన్సు పద్ధతి’ పుస్తకాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 11 వేల కాపీలు తీసుకుని ప్రతిబడికి పంపింది. అయితే దీన్ని ఎవరూ బాలసాహిత్యం అనలేదు... ఇది బాల సాహిత్యమా కాదా.. మీరే తేలుకోండి...

మోటీవోపుల్ కూడా ఉండాలన్న ఉద్దేశ్యంతో... మరొక రకమైన పుస్తకాలను రాయడం మొదలు పెట్టాను. ‘కొత్తదారులు’, ‘సీల్ అర్న్స్ప్రోంగ్’ జేన్ గుడాల్’ ‘బెస్క్ స్యూటన్’ లాంటి పుస్తకాలు రాయడం జరిగింది.

సైన్సుతోపాటు... పురాణాలు, కథలు, కవితాలు గురించి కూడా రాస్తాను... బాలలకుగానీ... లేదా వారిలాంటి మనసున్నవారికిగానీ.. చెప్పాలంటే... అందరికి ఆమోదయోగ్యంగా ఉండాలన్నదే నా తపన.. జానపదకథలు అంటే పిల్లల కథలు అనే అపోహ ఉంది.... అయితే జ్ఞాపకం వచ్చింది కాబట్టి ఒక విషయం చెబుతాను... అప్పట్టో చందమామ పత్రికపైన... పిల్లల మాస పత్రిక అనే ట్యూగ్లైన్ ఉందేది.

అనేకమంది పెద్ద వాళ్లు ఉత్తరాలు రాసి... ఆ ట్యూగ్లైన్ ను తీసియించారు. అది పిల్లల మాసపత్రిక మాత్రమే కాదు. మేముకూడా చదువుతామనే వారు... అదేపద్ధతిలో నేను రాసిన ఈ పుస్తకాలన్ని బాలసాహిత్యంకాదు.. ఇది అందరికి కావాల్సిన సాహిత్యం.

పైదమరై రామకృష్ణ, ప్రముఖ బాలల రచయిత

ఇక్కడన్న నాతోపాటు... చాలా మంది రచయితలు చందమామ పదివి పెరిగినవాళ్లే. దాంతోపాటు బాలజ్యోతి, బాలమిత్ర కూడా చదివాను. బాలజ్యోతిలో సైన్సు మావయ్య కె.బి.గోపాలం గారి వ్యాసాలు వచ్చేవి. అలాంటిది ఈ రోజు ఆయనతో వేదిక పంచుకోవడం సంతోషంగా ఉంది. ఈతరం పిల్లలు తెలుగు బాలసాహిత్యాన్ని చదువుతున్నట్టు అనిపించడంలేదు. తెలుగును అందరూ నేర్చుకోవాలి, అది మన మాత్రభాష. తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ చైర్ప్రొస్ నందిని సిఫారస్టికి నాదొక విస్తుపం... తెలంగాణ ప్రభుత్వం నుంచి తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ తరపున పిల్లల కోసం పత్రిక ఎందుకు నడపకూడడని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. వాటిని సూళ్లకు చేర్చినపుడు ప్రతి విద్యార్థికి బాలసాహిత్యం చేరే అవకాశం ఉంటుంది. పిల్లల కోసం చాలా సైన్సు... నేను బాల సాహిత్యాన్ని వేత్తను కాదా' అని కె.బి.గోపాలం అడుగుతున్నారు... ఖచ్చితంగా ఆయన బాలసాహిత్యాన్ని వేత్తనే. ఎందుకంటే బాలల కోసం ఏ మాత్రం అవగాహనలేనివారికి ఇది చదివితే... అర్థమవుతుందని

తారు. అందులో కథలు పిల్లలకు ఎక్కువగా దగ్గరవుతాయి. కథలతోపాటు గేయాలు, కవితలు ఇతర ప్రక్రియలుంటాయి. అలాగే కె.బి.గోపాలం గారు తీసుకున్న ప్రక్రియ సైన్సు వ్యాసాలు. అయితే ప్రభుత్వం తరఫును అవార్ధుల కోసం... సైన్స్ వ్యాసాలను ఇతర ప్రక్రియలు అనే కోటలో తీసుకుంటున్నారు. దాన్ని బాల సాహిత్యంగా పరిగణించడంలేదు. పిల్లల కోసం చేసిన ఏరచన అయినా... అది బాల సాహిత్యమే.. దీని ప్రకారం కె.బి.గోపాలం గారు రాసినవి బాల సాహిత్యమే. సైన్సు వ్యాసాలతోపాటు బాలల కోసం రాసినవి పరిగణలోకి తీసుకోవాలని నందిని సిధారెడ్డి గారిని నేను కోరుతున్నాను. ప్రస్తుత బాలచెలిమి ముచ్చట్టు అంశం... ‘బాలసాహిత్యం - ముందడగు’ గురించి చెప్పుకోవాలంటే... నేటి పిల్లలు బాల సాహిత్యాన్ని చదవగలిగితేనే... భవిష్యత్తులో రాయగలరు. భూపాల్, రఘు, నేను ఇంకా ఇతర బాలసాహితీవేత్తలు కలిసి సిరిసిల్లలో రంగినేని ట్రస్టు ద్వారా వర్షావ్ నిర్వహించాం. అందులో వారికి బాల రచనలు చేయడమలగా నేర్చించాం... ఓ కథా వస్తువులో కథను ఎలా మొదలు పెట్టాలి... ఎలా రాయాలి... ఎలా మలుపు తిప్పాలి... ఎలా ముగించాలి.... అనే అంశాలపై శిక్షణ ఇచ్చాం.. వాళ్ళ నేర్చుతున్నాక... సొంతంగా అధ్యాత్మమైన కథలు రాశారు. వారి రచనలను అధ్యయనశారు... బాల చెలిమిలోనూ ఒక జానపద కథ, ఒక సైన్సు వ్యాసం, క్రియేటివ్ కథలు, ప్రస్తుత సాంఘిక సూత్రాలతో కథలు. గేయాలు వంటి అన్ని ప్రక్రియలతోపాటు పిల్లలు రాసిన కథలు కూడా ఉండేలా చూడాలని వేదకుమార్ గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

పీచాసి చింత, ప్రముఖ బాలల రచయితి

నాలుగు నుంచి ఏడేళ్ళ పిల్లలను దృష్టిలో పెట్టుకుని రచనలు చేస్తాను. నేను సైన్స్ కమ్యూనికేటర్సు. హ్యామన్ బయలజీ-జనటిక్స్ లో పీచాసి జనటిక్స్ లో చేశాను. అయితే నేను చేసిన పీచాసి పిల్లలకు పనికిరానపుడు వ్యధా అని మా గురువులు చెప్పేవారు.. నా ఉద్ఘారణలో పిల్లలకోసం పిల్లలు చేసిన రచనలను ముందుకు తీసుకెళ్ళాలి. మిస్టర్, డ్రిల్లర్, అడ్వెంచర్, హ్యామరన్ కథలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తాను. పిల్లల స్టాయిలో వారు ఏమి అర్థం చేసుకోగలరో అలాంటి రచనలే చేపట్టాలి. బాల సాహిత్యంలో నాకు బాగా నచ్చిన రచనలు చందులు వచ్చేవి. మా అమ్మమ్మ, తాతయులే వాటిని నాకు పరిచయం చేశారు. వాటితోనే తెలుగు రచనలపై ఆసక్తి కలిగింది. బాల సాహిత్య రచనల్లో వచ్చిన ప్రస్తుకాల్లో

చందులులో ఎక్కువగా బొమ్మలుంచాయి. నా కొడుకు కథ చెప్పాలంటే.. ముందుగా బొమ్మలు చూపిస్తాను. వాటిని అర్థం చేసుకోవడానికి సమయం ఇస్తాను. ఆ తర్వాత కథ మొదలు పెడతాను. అప్పుడు కథను తాను ఊహించుకునే అపకాశం ఉంటుంది. తెలుగులో బొమ్మలతో ఉన్న కథల పుస్తకాలు చాలా తక్కువ. నా కొడుకు వయసులో ఉన్న పిల్లలకు బొమ్మలతో ఉన్న కథలు, పుస్తకాలు ఎక్కువగా ఆకట్టుకుంటాయి. కథలు సుదీర్ఘంగా ఉండకుండా.. బొమ్మలతో మంచిగా ఉండి మొదటి పేజీ ఆకర్షణీయంగా ఉండాలి. అప్పుడే పుస్తకం చూడాలన్న ఆసక్తిని పెరుగుతుంది. నేను నా 150 పేజీల పరిశోధనా పత్రాలను 6 పేజీల కథ కింద రాసి బొమ్మలతో అచ్చ వేయించాను. [ప్రైమరీ సూల్స్]కు సైన్స్ పుస్తకాలను ముద్రించే ‘ఇ వండర్’ అనే మ్యాగజైన్ నా పుస్తకాన్ని విడుదల చేసింది. అప్పుడు నా కొడుకు క్లాస్‌మేట్ వచ్చి.... అంటీ నాకు ఒక కాపీ దొరుకుతుందా అని అడిగాడు. ఆ పుస్తకం నీకు అర్థముపుతుందా అని అడిగాను. అయితే మా అమ్మ పుస్తకం చదువుతుంది... నేను ఆ బొమ్మలు చూస్తాను అని ఆ బాబు చెప్పాడు. ముందుగా మనం పిల్లవాడి కోణం నుంచి చూడాలన్నది నా ఉద్దేశ్యం.

భూపాల్, ప్రముఖ సట్టుడు, రచయిత

ఈ మధ్య తెలంగాణ పారశాల పిల్లలు అని వచ్చిన 306 కథలు చదివాను. వాటిలో 51 మాత్రమే ఎన్నుకోబడ్డాయి. 250 కథలు పక్కనబెట్టారు. దీని అర్థం పిల్లల్లో లోపం ఉండని కాదు. వారిలో స్పృజనాత్మకత ఉంది. అయితే దాన్ని పెంచిపోయించే సత్తా ఎవరూ ఇవ్వడం లేదు. ఖుట్టితంగా ఇది పెద్దల పొరపాటే.. కథలు రాసే, చెప్పే విధానాలు మనమే పిల్లలకు చెప్పాలి. వారికి మనం అలవాటు చేయకపోవటమే అసలు సమస్య. వారికి చెబితే... అధ్యంతంగా కథలు రాయగలరు.

కార్యక్రమంలో... దా. వడ్డెపల్లి కృష్ణ, భూపాల్ రెడ్డి, దా. ఎన్.రఘులతో పాటు ఆక్రినేని కుటుంబారావు, శ్రీనివాస్, శ్యాంసుందర్, ధనుంజయ్, బోట్ల పరమేశ్వర్, సంపత్తిరెడ్డి తదితరులు హజరయ్యారు. డైరెక్టర్ సంతోష్ శివన్ దర్శకత్వం వహించిన ‘మల్లి’ హింది ఫీచర్ ఫిల్మ్సు ఈ సందర్భంగా ప్రదర్శించారు.

-తిరునగరి శ్రీనివాస్,

m : 9441464764

e : thirunagarisrinivas12@gmail.com

ప్రతి రెండవ శవివారం జలగే బాల చెలిమి ముఖ్యమైన సందర్భంగా మధ్యాహ్నాత్ లో 3 గంటలకు బాలల సినిమా డైరెక్టర్ సంతోష్ శివన్ దర్శకత్వంలో చిల్డ్స్ పిట్ట్ సాసైటీ ఆఫ్ జండియా నిర్మించిన బాలల హింది ఫీచర్ ఫిల్మ్ 'MALLI' (మల్లి) ప్రదర్శన అనుమతించి పిల్లల మనీఖావాలు తెలుసుకుంటున్న మసికాండ వేదకుమార్

సుదర్శన చక్రం

అది వెంకపేశుర సామిల్. నగరం నడిబోడ్డున ఉంది. చుట్టూ గోడ, పెద్ద పాటక. లోపల ఒక వైపు పెడ్. ఆ పెడ్లోనే ఒక మూలకు ఆఫీసు రూమ్. అందులో యజమాని సుదర్శనం కూర్చొని ఉన్నాడు. పెడ్లో పది మంది దాకా ఘర్చిచర్ చేసే పనిలో నిమగ్నమై ఉన్నారు. కళలో ప్రావీణ్యం ఉన్నందుకేమో వారి ముఖాలలో ఆత్మవిశాసం కొఱ్పినట్లు కనబడుతుంది. పెడ్ బయలు తేక, తుమ్మ, వేప, మామిడి చెట్ల మొద్దులు వేటికవి కుప్పులుగా వేసి ఉన్నాయి. అది ఎండాకాలం కావడంతో కట్టెల్నే బాగా ఎండిపోయి ఉన్నాయి. ఆ ఆవరణలోనే మరొక పెద్ద పెడ్. దాని కింద కట్ కోత మిషన్, దూగోడ మిషన్, సంగడి మిషన్లున్నాయి. దాని పక్కనే కట్లు జోకే పెద్ద ప్రాడాలిక్ తక్కెడ, బాటులు ఉన్నాయి.

సుదర్శనం కొడుకు తిరుపతి మరొక వర్ధర్తో కలిసి మొద్దులు కోస్తున్నాడు. సుయీసుయీమనే మిషన్ శబ్దం, సన్నగా ఎగిసిపడుతున్న కట్లు బాస, టప్ టప్ మనిపించే ఉలి బాడిశ శబ్దాలు, మిషన్ పట్లు తిరుగుతున్నపుడు వచ్చే నిప్పు రవ్వెల్లాంటి కరంట మొరుపులు. ఇట్లు ఆ వాతావరణమంతా వింత శబ్దాలతో వచ్చిపోయే గిరాకీతో ఎంతో సందడిగా ఉంది. ఆ నగరం చుట్టూ దట్టుమెన అడవులు ఉండటంతో కట్లులు తేవడానికి పొద్దునగా వెళ్లిన కూలీలు రెండు త్రూక్కర్ నిండా కట్లెల్ని నింపుకుని వచ్చారు.

వాచ్చెమన్ సోమయ్ ఆఫీసు దగ్గరకు వచ్చి ‘నేటు త్రూక్కర్ లోడు వచ్చింది’ అంటూ చెప్పాడు.

‘వర వస్తున్నా! ఆ భాళీ మూలకు వేయించాలే’ అంటూ సుదర్శనం కట్లులు ఎక్కడ వేయాలో వచ్చి చూపించాడు. లేబర్ లోడ్ భాళీ చేసి వారికి వచ్చే కూలీ దబ్బులు తీసుకుని వెళ్లిపోయారు. ఎండాకాలం సెలవులు కావడంతో పిల్లలు అక్కడే ఆడుకుంటున్నారు. ‘బిడ్డ ఎండలో ఆడ్డు’ అని తాత గద్దించడంతో పిల్లలు నీడలోకి వెళ్లి ఆడుకుంటున్నారు. ఇల్లు సామిల్ పక్కనే ఉండటంతో లక్కి భోజనానికి రమ్మని పిలివడానికి వచ్చింది. ఇంతలో సుదర్శనం చిస్కూటి ప్రాణస్నేహితుడు రంగనాథం వచ్చాడు. ఎల్లలు లేని సంతోషంతో స్నేహితులిద్దరూ అలాయిబలాయి తీసుకున్నారు.

‘ఎన్ని రోజులైందిరా నిన్ను చూసి, రా ఆఫీసులో కూర్చుండాం’ అంటూ సుదర్శనం అటుపైపు కదిలాడు. రంగనాథం లక్ష్మిని, తిరుపతిని పలకరించి స్నేహితుడి దగ్గరకు వెళ్లి కూర్చున్నాడు.

‘నేను కుటుంబంతో సహా బొంబాయి వెళ్లి పదేండ్లయిందిరా!’ రంగనాథం

‘అవును మధ్యలో ఒక్కసారన్న రాలే’ సుదర్శనం

‘అవునురా నువ్వు పిల్లలపెంటి భూకు పిలిసినపు. ఆ తరువాత

మా అమ్మానాయన ద్వారా విషయం తెలుసుకొని నీతో భోల్నో మాటల్లాడిందే గానీ రాలేకపోయిన’ రంగనాథం

ఇంతలో సోమయ్ వచ్చి ‘నేటు ఈయనకు బేకరీలకు పది కిలోల పొయిలకట్టె కావాల్చట’

‘పరాట జోకి ఇప్పు సోమయ్’ అంటూ పైసలు తీసుకుని చిల్లర తిరిగి ఇచ్చాడు.

‘నేటు అని మళ్ళీ పిలుపించుకోవడానికి ఎంత టైమ్ పట్టిందిరా’ సుదర్శనం

‘అవునురా పగాడికి కూడా రావాడ్డు నీలాంటి కష్టాలు’ రంగనాథం

‘సుదర్శన చక్రం ఉల్లా తిరిగింది. ఈ పదేండ్లలో ఎన్నెన్ని ఎదురుదెబ్బలు తెన్నానో నేనింకా ఇట్లు ఎందుకు బతికి ఉన్నానో ఆర్థం కావడం లేదు’ సుదర్శనం

‘అట్లెందుకైందిరా అమ్మా, నాయన, అన్నాతమ్మక్కు అందరూ ఉన్నరుకదా’ రంగనాథం

‘అదొక పెద్ద విషాదగాథ. ముందు ఇంటికిళ్ళి భోజనం చేద్దాం పదా’ అంటూ సుదర్శనం స్నేహితుడిని తీసుకుని ఇంటికి వెళ్లారు.

లక్కి తినడానికి జాగ చేసి ఇద్దరికి పడ్డిస్తుంది. కోదలు కావాల్చిన పదార్థాల గిన్నెలని తెచ్చి అందిస్తుంది. అప్పుకోి తిని చేయి కడుక్కుని వచ్చిన తిరుపతి ‘మామయ్ బొంబాయి ఎట్లు ఉంది’ అని అడిగాడు.

‘బాగుందిరా కాయకష్టం చేసుకుని బతకడ వే కదా అందుకే మధ్యలో రాలేకపోయాను’ రంగనాథం

‘తిరుపతి మిషఫ్టుకు వెళ్లు బిడ్డ. నేను మామతో కలిసి బయటకు వెళ్లా. ఈ రోజు కోమలోల్ల సేటు దర్వ్వజాలు, కిటికీలు ఇయ్యాలై. దోయించ మొలులు తెప్పించు, శేరెక్కు దూగోడ పట్టించు అని తండ్రి చెప్పగానే త తిరుపతి పర్చు మేసుకుని సామిల్ వైపు వెళ్లాడు. పిల్లలిద్దరు తీవి చూస్తున్నారు. భోజనాలు పూర్తిచేసుకుని స్నేహితులిద్దరు సోఫాలో కూర్చున్నారు. లక్కి సోంపు తెచ్చిచ్చింది.

‘వీడు పెద్ద బిడ్డ రాణి కూడుక. ఆ చిన్నది సుష్మ బిడ్డ’ అంటూ సుదర్శనం మాటలు కలిపాడు.

‘నేను రాణిని కాలేజి చేసున్నపుడు చూసిందే’ రంగనాథం అదొక పాడు కాలం లాగా వచ్చిందిరా, కష్టాలన్నే కందిరీగల్లగా నా చుట్టే తిరిగినయి. గప్పుడే అన్నదమ్ముల్లం ఏరువడ్డం. ఉన్న రెండు కట్లోకేత మిషన్ తమ్ముడికటి, నాకొకటి వచ్చినయి. అన్న వంతుకు చిన్న చిన్న మిషన్ వచ్చినయి. ఎవరి జాగలో వాళ్లం పోటీపడి బాగానే

నడిపించుకుంటున్నం. ఎవరి గిరాకి వాళ్ళకు వస్తుండె. నీకు తెలుగుదరూ అన్నకు ఇద్దరు భార్యలు. నలుగురు ఆడపిల్లలు. ఆయన భర్యలు చూసి నాకు వచ్చిన కట్టెకోత మిషన్ అన్నకు ఇద్దామని నిశ్చయించుకున్నా.

అక్కడే గోడకు ఒరిగి కూర్చున్న లక్ష్మి ‘అన్నా నేనెంత వద్దన్న వినిలేదు’ అనగానే రంగనాథం ‘వీదు మొండోదు కదమ్మా, చిన్నప్పట్టుంచి అంతే’ అని మధ్యలో సమాధానం ఇచ్చాడు.

సుదర్శనం అందుకొని ‘నాకప్పుడు పొలిటికల అండ ఉండేగదా! అన్న అమాయకుడు నా పరపతితో కొత్త మిషన్ తెచ్చుకుంటా అని అనుకున్న గాని అంత హసైతదనుకోలేదు. అప్పుడే అటవి చట్టం వచ్చింది. ఫారస్ట్ రేంబ్ అఫీసర్స్ ఏపరెంట చట్టాలు చేసి ఉన్న కట్టెకోత మిషన్ నే మూసేస్తూ వస్తున్నారు. నేను ఎన్నిసొర్లు ఎమ్మెల్చే సాచీని కలిసి కొత్త మిషన్ అనుమతి తెచ్చుకోలేకపోయిన. రూల్నీ అంత ఖచ్చితం అయిపోయానై ఇగ అప్పుడు లాభం లేదని అన్న దగ్గరకు వెళ్లి నా మిషన్ నాకీయమన్న. అన్న ఇయ్యున్నాడు. పొపం అంటే శని నెత్తిమీడకక్కిస్తట్టయింది నా పని. ఉన్న ఒక్కానొక్క కొడుకును కూడా ఎనిమిదవ తరగతిలోనే చదువు మాన్చించి నాకు సహాయంగా ఉండమంటి. కొడుకు నేను ఇద్దరం రోడ్సుమీదకి వస్తిమి. అప్పుడే కామారెడ్డికి పది కిలోమీటర్ల దూరంలో ఒక సామిల్ లీజుకు దొరికితే అక్కడికి కుటుంబంతో సహ వెల్పిపోయినం. ఐదేండ్లు లాభనష్టాలు లేక సాగింది జీవితం. ఒక రోజు తెలిసినాయన వచ్చి ‘నీ బిడ్డకు పెళ్లి చేస్తవా’ అని అడిగిందు. ఆడిటిలు పెళ్లి చేస్తే కొంత బాధ్యత దింపుకున్నట్లుంటది. సంబంధం వచ్చింది కదా అని మందుకు అడుగిసినం. ఆ ముఖ్యం మొదలు పెట్టంగానే లక్ష్మి కట్టలో నీళ్ళు తిరుగుతుప్పె. టీవీ చూసే మనవరాలు వచ్చి అమ్మమ్మ కండ్లను తుడుస్తుంది. ఊరుకో చెల్లమ్మ అంటూ రంగనాథం ఓదారస్తున్నాడు.

సుదర్శనం మాటల్లో కూడా జీర వస్తుంది. ‘మంచి కట్టుం ఇచ్చి పెంచి చేసిన, సౌందికి పోయి వచ్చిందు గదా అల్లుడు, చదువు లేకపోతే ఏంది అనుకుంటి. వ్యవసాయ కుటుంబం కావడంతో తల్లిదండ్రులు పొలానికి పొద్దుననగా పోయి రాత్రనగా వస్తారు. నలుగురు ఆడపిల్లల పెండ్లిక్కు చేసిను. ఒక బిడ్డ మొగున్ని వదిలిపెట్టి ఇంటిమీదనే ఉన్నది. అల్లుడు ఆ ఊర్లో ఎందుకుంటడు అనుకున్న. పెంఢుయిందంటే బిడ్డ మొఖంలో కళనే లేకుండా పోయింది. వాడు దుర్మార్గండం. తరువాత తెలిసింది. ఆ ఊర్లో ఎంతో మందితో సంబంధాలున్నాయట. సంబంధం జాడ సరిగా తెలుసుకోక బొక్కబోర్డ పడ్డబోంది. ఆ కరోర్కుడి చేతిలో పెడితిని రందివడని దినం లేదు. అటు ఇటు సంవత్సరం గడిచింది. ఇక్కెన మారకపోతడా అనుకొంటిని. కొడుకు పట్టినంక ఐదు నెలలు బిడ్డ పుట్టింటల్నే ఉన్నది. ఇగ బిడ్డను పంపుతుంటే పులి దగ్గరకు పంపిన మేకపిల్లలగా

భయపడిపోయి బాపు నేను పోను, నన్ను పంపించకు, ఏ స్యుక్కోన్నో చదువుచెప్పుకుంటూ ఇక్కడే ఉంటాను అని ఎంత బతిమాలిందో బిడ్డ’ అని చెప్పుకుంటూ పోయాడు.

‘అప్పుడన్న తోలియకుండా ఉండొచ్చు గదరా’ రంగనాథం

‘నాకప్పుడు మన కులం మర్యాద గుర్తొచ్చింది. బిడ్డకొడుకు పెండ్లికి ఉండిరి. పెండైన బిడ్డను ఇంటిమీద పెట్టుకుంటే ఎట్లని సర్టిచెప్పి పంపితి. వెళ్లిన కొన్ని రోజులకే బిడ్డ నుండి ఫోన్ వచ్చింది. నీళ్ళకని బయటకు వచ్చి పక్కింటివాళ్ల ఫోన్తో ‘నాన్న నేను ఇక్కడ ఉండలేను. ఈ రోజు వచ్చి తీసుకపో’ అని చెప్పింది. ఆ రోజు మంగళవారం కదా అని నేను తెల్లవారి వెళ్లామని పొద్దుశ్వేత తయారోతుంటే ఫోన్ మాగింది. నీ బిడ్డ చనిపోయిందని సర్పంచే ఫోన్ చేసిందు. చేతులూరా నా బిడ్డను నేను చంపకున్నట్టయిందని అప్పటి రోజులు గుర్తొచ్చి సుదర్శనం దంపతులు కన్నీరు ముస్తిరయ్యారు. రంగనాథం ఓదారుస్తూ ఉన్నాడు. సుదర్శనం కొంత తేరుకుని దుర్మార్గుడు ఇప్పుడు జైలు ఊసలు లెక్కపెడుతున్నాడు. టీవీ చూస్తున్న రాణి కొడుకు ఇటోక చెవి వేసి వింటూనే ఉన్నాడు. ఒక్కసారిగా ఆ బాబు కట్టల్లో నీళ్ళు సుదులు తిరుగుతున్నాయి.

వాళ్ళమ్మ గుర్తొచ్చిందిమే. అయినా టీవీ చూస్తున్నట్టే నటిస్తున్నాడు. సుదర్శనం మాటల్లడుతూనే ఉన్నాడు. ఆ పసిగుడ్డును తీసుకవచ్చి నా చేతుల మీద పెంచి పెద్దచేయ వల్పి వస్తుదని కలలో కూడా అనుకోలేదు.

‘పరువేమైందిరా బిడ్డ ప్రాణం పోయినంక’ అంటూ రంగనాథం స్నేహితుడి చాదస్తొన్ని తప్పు పట్టాడు.

సుదర్శనం చెప్పు పోతున్నాడు. అయ్య అని చుట్టం లేదు. లక్ష్మి భూమి మీద నుండి లెప్పలేకుండా పడిపోయింది. కోలుకోవడానికి, నాలుగు ముద్దలు అన్నం తిసుడానికి చాలా కాలం పట్టింది. ఈ లోపల లీజుకు తీసుకున్న మిషన్ కాలం అయిపోయింది. మళ్ళీ పదేండ్లు లీజుకిప్పుమని అడిగినా వాళ్లు ఇప్పలేదు. మళ్ళీ రోడ్సు మీదకు వచ్చింది మా సంసారం. బిడ్డను నా చేతులూరా చంపుకుంటి. కొడుకును చదివియ్యకుండా కులవ్యత్తులోకి లాగితి. పైగా తల్లి లేని చంబిల్లాడిని సంబాధించడమే పెద్దవనైపోయింది. రోజురోజుకు రందెక్కువైంది. మా తండ్రి కొడుకులిద్దరికి మోట పనే వచ్చు. మొద్దులు కోయడమే తెల్పు. ఎప్పుడూ మా కింద పడిమంది వానోళ్ళు ఉండేటోళ్ళు. పరిస్థితిని ఎట్ల దాటడం అని ఆలోచించి కొడుకు నేను ఇద్దరం ప్రాధారాద్ద వెళ్లి ఒక సామిల్ కూలీలుగా చేరాము. ఆరు నెలలు కూడా చేయలేకపోయినం. యజమానులుగా ఉండాల్చిన మేము కూలీలుగా మారిన తీరుకు బాధపడని రోజు లేదు. ఆరు నెలలు అటో ఇటో చేసినం. చంబిల్లాడిని చూసుకోవడం లక్ష్మికి ఇబ్బందైతుందని తిరిగి వచ్చేసినం. ఇంచికప్పనే ఒక కల్లు మావుల లీజుకు ఇస్తున్నారని

తెలుసుకుని భాగీగా ఉండకుండా ఆ పనిలోకి నిమ్మగమైనం. దాన్ని ఒడుపు తెలియక ఆ సంవత్సరం అంతా లాసైపోయినం. మా పరిస్థితి చూస్తే హరిశ్చంద్ర మహరోజు కథ గుర్తొచ్చింది.

ఒక రోజు మా పెద్దనాయన బిడ్డ(అక్క) ఇంటికి వచ్చి తన కొడుకుకు నా చిన్న బిడ్డను చేసుకుంటానని అడిగింది. పెద్ద బిడ్డకు తెలియని సంబంధానికి ఇచ్చి బోర్డపడ్డాను.

ఇప్పుడు తెల్పిన సంబంధం వెతుక్కుంటూ వచ్చింది. అదే భాగ్యమనుకొని మిగిలిన పొలాలను అమ్మి అయిదు లక్షలు కట్టమిచ్చి పెంచి చేసి పంపినం. చిన్న బిడ్డను మాత్రం ఒక కంట కనిపెడుతూ ఊర్లో సంబంధమే కాబట్టి రోజుకు ఒకసారైన బిడ్డ బాగోగులు తెలుసుకుని వచ్చేవాళ్ళం. సంవత్సర కాలం గడిచింది. మనవరాలు కూడా పుట్టింది. ఎండాకాలంలో ఒక రోజు అల్లుడు తన దగ్గరబంధువుల పెళ్ళి ఉండని బండి మీద పత్రికలు పంచానికి వెళ్లిందు. ఆ వారం రోజులు బిడ్డ మనవరాలు నా దగ్గరే ఉన్నరు. ఉన్నట్టుండి ఫోన్ వచ్చింది. వడ దెబ్బ తగిలి అల్లుడు ఆప్పత్తిలో చేరిండని. మళ్ళీ ఏమి

కష్టమొచ్చుా దేవుడా అనుకుంటూ ప్రాంద్రాబాద్ దాకా వెళ్లినం. వారం రోజుల్లో అల్లుడు ప్రాణాలు గాలిలో కలిసిపోయిందై.

లక్కికి దుఃఖం ఆగలేదు. ఎక్కుక్కి ఏడుస్తుంది. కోడలొచ్చి అత్తమ్మును ఓదారుస్తుంది. సుదర్శనం గుండె బరువెక్కింది. అయినా పూర్తి చేయాలన్నట్టు చెబుతూ పోతుండు. అల్లుడు బిడ్డ చిలకాగోరింకల్లాగా కలిసి ఉండేవాళ్ళు. ఒకరిని విడిచి ఒకరు ఉండనంత ప్రేమ. భర్తపోయాడన్న బెంగతో ఆరునెలల్లో బిడ్డమంచాన పడి తను పైలోకాలకు వెళ్ళిపోయింది.

‘విది నీతో ఆడుకుంటే సామాన్యాదివి నువ్వేంచేయ గలుగుతవ్వో’ అంటూ ఓదార్చాడు రంగనాథం.

అట్లా ఇద్దరు బిడ్డలు వాళ్ళ పిల్లల్ని మా చేతిలో పెట్టి వాళ్ళు మాత్రం సుఖంగా దీర్ఘనిద్ర పోతున్నారు. వాళ్ళ పిల్లలకు మేము మళ్ళీ తల్లిదండ్రులమయ్యాం. ఇద్దరు బిడ్డలకున్న బంగారం, ఉన్న

ఇల్లు అమ్మి ఏడు లక్షల రూపాయాలతో ఒక పుణ్యమైన సామిల్ అమ్ముతుంబే కొనుకున్నం. ప్రభుత్వం నుండి కొత్త మిషన్లకు ఇప్పటి వరకూ అనుమతి దొరకలేదు. కాలవరీక్షలో ఓడిపోయి గెలిచినట్టుయ్యింది. మళ్ళీ మా జీవితంలో ఆర్థిక ఆధారం దొరికినట్టుయ్యింది. పిల్లలను మంచి స్వాల్ఫోర్ వేసినం. కొడుకు పెళ్ళి చేసిన. అంటూ తన మాటలను మగించాడు సుదర్శనం.

గది నిండా నిశ్శబ్దం. టీపీ చూస్తున్న పిల్లలకు పరిస్థితి ఏమీ అర్థం కాక టీపీ బండ్చేసి అడుకోవడానికి బయటకు వెళ్ళారు. కోడలు అందరికి ఛాయ్ తెచ్చి ఇచ్చింది.

‘మరీ మీ నాన్న బాగానే సంపాదించుడు గదరా’ రంగనాథం

ఆ మాటకు సమాధానంగా సుదర్శనం మళ్ళీ మాటల్లడుతూ పోయాడు. ‘ఊర్ముండి మా అమ్మానాయన నలగురి పిల్లల్ని తీసుకుని కామారెడ్డికి వచ్చి యాభై ఏండ్లు అయ్యింది. నాయన వఢ్ల పనికి వెళ్ళే యజమానే సామిల్ అమ్ముతే కొన్నదు. దాంతే పాటు జాగ కూడా కొన్నదు. ఆ జాగలోనే ఒక మాలకు పరార చెక్కలతో రూమ్ తయారచేసుకుని ఉన్నం. వర్షం రాకుండా లోపలి వైపు న్యూస్పేషన్లకు అంబీంచుకుని నివాసమున్నం. అట్లా మొదలైన మా బాల్యం, ఆర్థిక ఆధారం పరిస్థితి ఇంతింతై పటుడింతై అన్నట్టుగా ఎదుగుతూ పోయింది. ఆ కాలం కులవ్యక్తి చాలీలేదు గుహ్వలచెన్నా అన్నట్టుండే. నాయన ఇల్లు కట్టిందు. పొలాలు కొన్నదు. పెళ్ళిత్తు చేసిందు. నా తల్లిదండ్రులు పరిపూర్ణమైన జీవితం అనుభవించి వెళ్ళిపోయిందు. నేనే ఇట్ల అసంపూర్ణంగా ఓడుతూ గెలుస్తా.... ఒకవైపు పెరుగుతున్న జనాభా మరొక వైపు అడవుల సంరక్షణ ఆధునిక సమాజంలో సామిల్ వృత్తికారుల జీవితాలు ఆటుపోటుల మధ్య మునిగిపోయే కాగితం పడవలు అంటూ మగించాడు.

- డా. ఎం. దేవేంద్ర

టి : 9490682457

చందురులుగా చేరండి!

దక్ష్మ ల్యాండ్

చందురులను చేరించండి!

‘ఎం.వేదకుమార్ సంపాదకత్వంలో ప్రజాఉద్యమాల వేదికగా ఆరంభమైన ‘దక్ష్మ ల్యాండ్’ తెలుగు సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక అనతికాలంలోనే అన్ని వర్గాల ఆదరణ పొందింది. తెలంగాణ ఉధ్యమకారులకు కరదీపికగా మారింది. ఈ పత్రిక మరిన్ని వర్గాలకు చేరడంలో ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, మేధావుల అమ్మాల్య సహకారాన్ని కోరుతున్నాం. చందురులుగా చేరడంతో పాటు తమకు తెలిసినవారిని చందురులుగా చేరించాలినిదిగా అభ్యర్థిస్తున్నాం.

మా చిరునామా

DECCAN LAND

“CHANDRAM” 490, St.No. 12, Himayatnagar

Hyderabad - 500 029. Mob: 9030626288

E-mail:desk.deccan@gmail.com, www.deccanland.com

చందు వివరాలు:

వార్షిక చందు : రూ. 200

2 సంాలకు : రూ. 400

‘దక్ష్మ ల్యాండ్’ పేరిట ఎంట, మనీయార్డ్, వెక్స్ లేదా నగదు రూపంలో చందుమొత్తం చెల్లించవచ్చు.

ఆదివాసుల ఆత్మవేదనకు అక్షర రూపం

‘ఇష్టచెట్టు నీడలో...’

ఇష్టచెట్టు అనగానే ఇష్టపూల సారాద్వారా వచ్చే మత్తు, మైకం గుర్తుకు పసుంది. కానీ డా. శ్రీనివాసులు దాసరి రచించిన ‘ఇష్టచెట్టు నీడలో...’ పుస్తకం చదివితే గిరిజన జీవితాల్సోని దుఃఖం, ఆధునిక వీధిలోని మనస్యులు, వారి బతుకు పోరాటం మనసులోకి ప్రవహిస్తూ కలవరపరస్తుంది. నాగరిక సమాజం అందిస్తున్న ఒకానోక అహాపు మత్తును వదలగొటుతుంది. మనచుట్టూ ఆవరించిన ఆధునిక జీవనపు మైకం తెరలు చిరిగిపోతాయి. ఈ నేల మీదే మనకు కూతవేటు దూరంలోని ఏజెస్టీ ప్రాంతాల్సోని గిరిజన జీవితాలలో పరిపాలనా వ్యవస్థ సృష్టిస్తున్న సంక్లోభాలను, అల్లకల్లోలాను, విధ్వంసాలను తెలుసుకొని నివేదపోతాం.

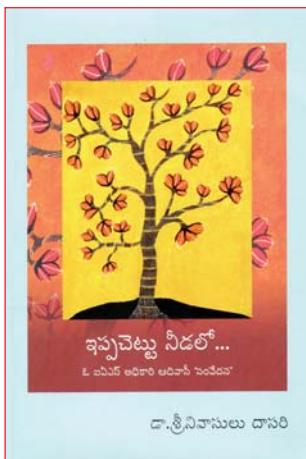
డా.దాసరి శ్రీనివాసులు 80వ దశకంలో ఎవీవెన్ త్రైనీగా కరీంనగర్ జిల్లా సబ్-కలెక్టర్గా, ప్రాజెక్ట్ అధికారిగా ఆదిలాబాద్ అటవీ ప్రాంతంలో, విశాఖ మన్సంలో పనిచేసిన అనుభవాలు, మెదక్ జిల్లా సంయుక్త కలెక్టర్గా ఉన్నపడు ఎదురైన అధికారిక సంఘటనల్లి అల్సింహేసి పదశరు వ్యాసాల్లో చెప్పే ప్రయత్నం చేయడం జీవిత్వంతంగా ఉంది. ఒక ‘ఇష్టచెట్టు అధికారి ఆధివాసి సంవేదన’లోంచి వచ్చిన గిరిజన ప్రపంచంలోని వాస్తవ జీవితానుభవాల్ని చదవడానికి చాలా గుండి దైర్యమందాలి. ఉద్దేశ్య విధుల్లో అనేక సంక్లిష్ట పరిస్థితుల్లి ఎదుర్కొన్న ఈ అధికారిని అభినందించడం అనేది చిన్నమాట. ఈ పుస్తకంలోని ఒక్క కథనం శ్రీనివాసులు అనే ఉన్నతోద్యోగిలో ఉన్న మానవీయ హృదయం మనల్ని కదిలిస్తుంది. ప్రతి అక్షరం రచయిత నిజాయాతీని, గిరిజనుడి నిష్పత్తిపత్తా స్వభావాన్ని ఆవిష్కరిస్తుంది.

డా. దాసరి శ్రీనివాసులు పదవీ విరమణ తర్వాత సగటు ఉద్దేశ్యిలాగ విక్రాంతి తీసుకోవడంలేదు అనడానికి ఈ పుస్తకం గొప్ప సాక్షం. తన ఉద్దేశ్య జీవితంలోనీ అనుభవాలు, సంఘటనలు ఏదో తెలియని అశాంతికి గురిచేసాయనుకుంటా. ఆరోజుల్లో పరిపూరించిన సమస్యలు మరో రూపంలో గిరిజనుడి జీవితాన్ని కబళిస్తున్నాయనే అనుమానం బలపడిందనుకుంటా. అందుకే ఈ తరం అధికారులను, ప్రజలను అప్రమత్తం చేయడానికి, వైతన్యవంతులుగా తీర్చిదిర్చడానికి ఈ ‘ఇష్టచెట్టు నీడలు మనలో నాచే ప్రయత్నం చేశారు. లేకపోతే నాలుగు దశాబ్దాలు వెనక్కు వెళ్లి తనను తాను లోతుగా తప్పకుంటా.

పోడు వ్యవసాయంలూ ఆనాటి జ్ఞాపకాలను అల్లుకుంటూ మనల్ని పెనవేసుకునే ప్రయత్నం ఎందుకు చేస్తారు? మనమెన్నడూ చూడని గిరిజన ప్రపంచాన్ని దృశ్యమానం చేసే సాహసానికి ఎందుకు పూనుకుంటారు?

ఈ పుస్తకంలో ‘పాల్ట్రెంలో పునర్జన్మ’ అనే మొదటి కథనమే ఒక్క జలదరించే భీతాపహ సంఘటనతో మొదలవుతుంది. డా.దాసరి శ్రీనివాసులు మండల రెవెన్యూ ఇన్సెక్షనర్గా శిక్షణ పొందుతున్న కాలంలో పాల్ట్రెం అనే కించా లంబాది తండ పర్యాటనకు వెళ్లినప్పుడు

సాయంధ విష్ణవకారులు (అన్నలు) వీరిని నిర్వంధించారు. ఆ సందర్భంలో నక్కలైట్ దళనాయకునితో జరిగిన సంభాషణ, పరస్పర చర్చలు, వాదనలు మృత్యుముఖందాకా వెళ్లిరావడం తదనంతర పరిణామాలు ఉత్కూరంబరితంగా అనిపిస్తాయి. దళనాయకుడి ప్రశ్నలు, తండ్రా నాయకుల వేడుకోళ్ళు, మండలాద్యక్షుడు ప్రాచేయపడటం చదువుతుంచే ఒక్కపోరిగా ఆనాటి నక్కల్ని ఉద్యమ ప్రస్తావం, తెలంగాణలో నెలకొన్న పరిస్థితులు, ఇటీవల జరిగిన అరకు ఎమ్మేల్చే కాల్చివేత మొదలైన విషయాలన్నీ కళ్ళముండు గిర్మన తిరుగుతాయి. చిన్నతనంలోనే నక్కలైట్ దళంలోకి వెళ్లిన గోండు యువతి రాజేశ్వరి గాఢ మనల్ని వెంటాడుతుంది. వ్యాసకర్త కథనాలు వాస్తవం గనుక పాత్రలన్ని సజీవంగా నిలబడి బలమైన ప్రశ్నలను విసురుతాయి. అందుకే డా.దాసరి శ్రీనివాసులు ఎక్కడా రాజీపడకుండా ఒక విలువైన దాక్ష్యమెంట్స్గా ఈ కథనాలను రాయడానికి పూనుకున్నారు. కేవలం తన జ్ఞాపకాలను, అనుభవాలను కుప్పపోయడంతో ఆగిపోలేదు. ఉఱకోలేదు. ప్రతీ సంఘటన, అనుభవం ద్వారా తన గ్రహించిన జీవన సత్యాన్ని ప్రకటించారు. అంతేకాదు దాన్ని సమకాలీన సందర్భాలకు విఫంగా అనుపర్తింపజేసుకుని మసలుకోవాలో తెలియజేశారు. అధికారులు పాలనలో పాటించవలసిన విజ్ఞాతను, మానవీయతను గుర్తుచేశారు. ఇన్నాళ్ళ అనుభవం నేర్చిన తాత్పొకజ్ఞానంతో ప్రతి విషయాన్ని అందరికీ ఆమోదయోగ్యమయ్యే రీతిలోనే కాదు, అంగీకరించక తప్పదనే పద్ధతిలో వ్యాఖ్యానించారు. ప్రతి కథనం చివర ముగింపు వాక్యాలుగా డా.దాసరి శ్రీనివాసులు స్పందన ఆకర్షణీయంగా, అర్థవంతంగా ఉంటుంది. ఒక మేధావి

ఆంంతర్జన నంలోంచి వచ్చిన సారాంశంగా మనల్ని గాఢమైన చింతనలోకి తీసుకువెళుతుంది.

రచయిత చెప్పుకున్నట్టుగా ఈ సంకలనంలోని ఇతివ్యత్తాలు తెలంగాణ జీవన విధానాలకు గిరిజన ప్రాంతవాసుల ఆలోచనలకు, రోజువారి బితుకు చిత్రణకు ప్రాధాన్యమిచ్చాయి. “తెలంగాణ ప్రాంతం వ్యధల ఖని, నల్లబంగారపు భాండాగారం. తవ్వి తీస్తున్నట్టే తనిచిత్తిరని జ్ఞాపకలే” అని, వాచిని భావితరాలకు అందించాలన్న తలంపుతో చేసిన ప్రయత్నం సఫలమయింది. రచయిత అభిప్రాయాలు కొన్ని ఆదర్శవంతంగా కనిపిస్తాయి. బిర్దా యాజమాన్యం కింద కాగజ్ నగర్ వేపర్ మిల్లు ఉండేది. దానికి ఏలాసపంతమైన ఒక గెస్ట్ హాస్టెల్ ఉంది. పై అధికారులు ఎవరు వచ్చినా ఆ గెస్ట్ హాస్టెల్ అంతిథ్యాన్ని స్వీకరించాల్సిందే. డా. దాసరి శ్రీనివాసులు మాత్రం మొదట్లును అ గెస్ట్ హాస్టెల్ దూరంగా ఉండేవాడ్పుంటూ “ఎందుకో ఆ వేపర్ మిల్లును చూస్తే ఒంబెపై జెర్రులు పొకించుటల్లి ఫీల్ అయ్యేవాళ్ళి. ఖరీదైన అటవీ సంపద ముడిపడార్థంకాగా, కార్బోక్సిల రక్తమాంసాలు యాజమాన్యానికి లాభాలు వండించే దిశలో కరిగిపోవటం సహించలేని విషయం. అందుకే ఆ గెస్ట్ హాస్టెల్ అంటే పడేదికాదు. రక్తపు కూడు తినటం అసలే ఇష్టం ఉండేది కాదు” అని అన్న వారి మాటలు ఒక బ్యార్లోక్రాట్ మాట్లాడినట్టుగా గాక ఆ అడవుల్లో సంచరించే ఒక అజ్ఞాత వీరుడి గొంతుకలాగా ధ్వనిస్తుంది. ఈ స్వర్మే రచయితను పారకుడికి మరింత సన్నిహితుడ్ని చేస్తుంది.

అడవి మీద ఆధారపడి బ్రతికే ఆదివాసులకు అటవీ భూముల సంరక్షణ చట్టం సంక్లిష్టమైన జీవస్వరూపం సమస్యగా ఎందుకుమారిందో తెలుసుకోవాలంటే ‘భూమి-భక్తి’ కథనాన్ని చరిచితే తెలుస్తుంది. గిరిజనులకు శాపంగా మారిన ‘ధేడీ’ (వడ్డీ) వ్యవస్థలోని భయానక పార్శ్వాలను చూడాలంటే ఇందులోని వ్యాసాన్ని చదవాల్సిందే. అడవిలో వుండే అడవిజనం క్రూర జంతువుల బారిన పడకతప్పదు. క్రూర జంతువు దాడి చేసినపుడు చట్టం రక్షణగా నిలబడాలి. కాని వన్యప్రాణి సంరక్షణ ముఖ్యమైపోయి ఆదివాసుల ఆత్మరక్షణ విస్మరించబడిన విషయం ఇందులో చాలా సున్నితంగా చర్చించబడింది. క్రూరచట్టాలు ఉండకూడదనే మానవీయ ఆలోచనను చేశారు రచయిత. సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, విలువలు, ఆదర్శాలు, పద్ధతులు అన్ని మైదాన ప్రాంతాల్లోని నగరీకులకు మాత్రమే ఉంటాయనే నమ్మకాలు మనలో బలంగా ఉన్నాయి. వాటన్నింటిని కొట్టిపేస్తూ, మన భ్రమల్ని తొలగిస్తూ గోండు సమాజం సగర్వంగా మనముందు నిలబడుతుంది ఈ గ్రంథంలో. “కోయతూర్ న్యాయసూత్రాలు కావాలి” అనే కథనంలో గోండులు తరాలు మారినా తమ విలువల్ని కోల్పోకుండా కాపాడుకునే ప్రయత్నాలు, వారి నిబధ్యత ఆశ్చర్యచక్తిత్వమిచ్చాయి. గిరిజనుల ఆక్షరాన్యతకోసం వాళ్ళచేత, వాళ్ళకొరకు ఏర్పడిన కమ్యూనిటీ సూక్ష్మ ఎంత విద్యాభ్యూధిని సాధించాయా చదువుతున్నపుడు ముచ్చటగొలుపుతుంది. అవే కమ్యూనిటీ సూక్ష్మ కాలక్రమమేణా ప్రభుత్వ పారశాలలుగా మారడంవల్ల ఏ విధంగా నిర్వీర్యమయ్యాయా తెలుసుకున్నపుడు ఆత్మ విమర్శలోకి

వెళతాం. గిరిజన సమాజం సుండి తెలుసుకోవలసిన విలువైన విషయాలున్నాయనే సత్యాన్ని ధృవీకరిస్తుంది ఈ గ్రంథం. గిరిజనుల చరిత్ర గురించి ఎన్ని అంశాలను ప్రస్తుతించినా 1981లో జరిగిన ‘ఇంద్రవేణు సభను స్వరించుకోకపోతే అది అసంపూర్ణమే. ఇందులో ఆనాటి ఇంద్రవేణు సమావేశాన్ని తలుకుపోవుకోవడమేకాదు “సంక్లిషం, సంక్లోభం గిరిజనుల పాలిట నాణానికి ఇరువైపుల ఉన్న బొమ్మల బొరుసులు వారి జీవితాన్ని ప్రతిచించించే ప్రతీకలు. ఈ రెండు చిహ్నాల్ని ఏకం చేయడం సాధ్యమేనా” అనే శంకను ప్యక్షపరుస్తారు రచయిత. పదవీవిరమణ చేసినప్పటికీ ఆ ఆలోచన ఇంకా వదలడంలేదు అనడానికి ఈ వ్యాసం అక్కర సాక్షాం. ఉద్యోగ విరమణ తర్వాత కూడా ఇలాంటి ప్రయత్నం చేయడం వారిలోని వైతిక బాధ్యతను వారికున్న ఉత్తమ పొరస్పాహను తెలియజేస్తుంది. అందుకే “ఈ అంతానికి అంతం అనేది ఉండా?” అనే ప్రశ్నతో ముగిస్తారు. వేసిన ప్రతి ప్రశ్నకూ సమాధానం వారి వ్యాసంలో దాచి ఉంచారు రచయిత. మనసుతో చదివేపారికి ఆ సమాధానం కనిపిస్తుంది. ఒక పరిష్కారం దొరుకుతుంది.

ఈ పుస్తకానికి ‘మన్యంలో మనసున్న అధికారి’ అనే ముందుమాట రాసిన కె.రామచంద్రమార్తి ఈ వ్యాసాలలోని ‘నిజాయితీ, మానవత్వం, ప్రజాస్వామ్య సూఖ్యత, సమభావన, మానవీయ కోణాలను’ గుర్తిస్తార్థి ప్రశంసించారు. మరో ముందుమాటకారులు జయధిర్థ తిరుమలారావు “ఈ పుస్తకం చదివితే పారకులు ఒక మెట్లు పెరుగుతారు, పది ఆలోచనలు చేస్తారు.. ఆదే ఈ రచన ప్రయోజనం” అని అభినందించారు. నిజంగానే గిరిజన సంచార జాతుల బితుకు వ్యధలపై ఎదలను కదిలించే విధంగా ‘ఇప్పచెట్టు నీడలోని జాడలను పట్టుకున్నారు రచయిత. ఏ స్థాయి అధికారికైనా, మైదాన ప్రాంతపు మనిషికైనా గిరిజనుడి ఆవేదను అర్థం చేసుకోవడానికి ఒక పాశ్చ పుస్తకంగా ఉపయోగపడుతుంది. గిరిజనుడి అంతరంగపు స్పృశ్యానుభూతిని అందించే సృజనాత్మక రచనగా ఇప్పచెట్టు నీడ... సగర్వంగా నిలబడుతుంది. గ్రంథం పేరు : ఇప్పచెట్టు నీడలో (బి. ఐవెస్ అధికారి ఆదివాసి సంవేధన)

రచయిత : డా. శ్రీనివాసులు దాసరి

ప్రచురణ : జనవరి 2018

వెల : రూ॥ 99

పుటులు : 156

ప్రతులు : అన్ని పుస్తక విక్రయశాలలో మరియు

226, విశ్వంభర, ప్రశాసన నగర్,

జూబ్లీహిల్స్, ప్రాదుర్బాద్ - 500 101

ఫోన్: 040-235452388

- డా॥ ఎస్.రఘు

9848208533

raghusr17@gmail.com

పాలంగట్టు తుమ్మచెట్టు

వోంటి రంగు
సలుపైనా
జంబికి తలపై నిలిచింది
చేతుల్ని తుంది
చేనుకు కంచె వెలిసింది
ఆ పుట్టుకే అంత....

పుశ్యలు
బంగారమంటే పొంగిపోలేదు
ఆకారం
వికారమన్నా కుంపిపోలేదు
రంగూ... రూపుదేముంది
గుణమే ప్రధానమనుకుంబి...

సీళ్ళ పట్టించిలేదూ
ఎరువు పెట్టింది లేదు
పుట్టిమిదో
పాలంగట్టుమీదో పుట్టి
సుట్టుమోలె
ఆట్టే కలిసిపోయింది...

కొడవలికి పిడైంది
గొడ్డలికి కామైంది
అరోక్క జసిరెకు
ఆయువు పట్టింది
గట్టితనమంటే ఏందో
దానిదారువుకే ఎరుక...
పసి మనసుని

పసిగట్టిన అమ్మతనం తనచి
మూగ జీవాల నాలుకలకు
ముళ్ళంట కుంట
తినిపించిన నేర్పిరి

కశ్మైనా
ఆప్టంగనే పెరిగింది
ఎవుసంతోసి సోపతిపట్టి
ముట్టిపాదాలనే కనిపెట్టుకుంది
తనువంతా చీల్చుకోని
తనూ హోక చెయ్యిసింది
దానిమంచి తనమే అంత...

హోక్కపెట్టుకే
రాలిన పిట్టలా
ముట్టికీ... పైసుకూ...
సుట్టిర్చుం కుభిలినంక
వోటి “ముండ్లపొద” అని
అపవాదుని మీదేసుకోని
అర్థాంతరంగానే నిప్పుమిస్తుంది

జప్పాడు
ఉంరు పరాధీనమై
“ఉమ్మడితనం” బరువైనట్టే
అమ్మలాంటి తుమ్మకు
అదరణ కరువై
పాలంగట్టుకూ దూరమైంది...

- కొండి మల్లారెడ్డి

m : 9441905525

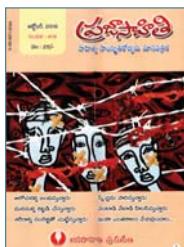
e : kmr5525@gmail.com

పత్రికలు - పరిచయం:

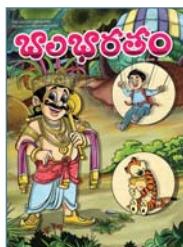
గమనిక: ఈ శీర్షకమను ప్రచురించేందుకు ఆయా పత్రికలు, ప్రత్యేక సంపాదక విపరాలను మాకు తెలియ జేయగలరు.

ప్రజాసాంహితి
ప్రధాన సంపాదకులు :
కొత్తప్పు రవిబాబు

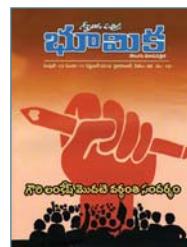
ఫోన్: 9440705955

బాలభారతం
సంపాదకులు :
రామోజీరావు

ఫోన్: 8415 246 888

భూమిక
సంపాదకురాలు :
కె. సత్యవతి

ఫోన్: 040-27660173

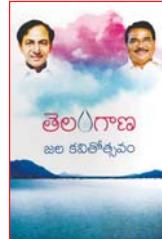
థింసా
సంపాదకులు :
రెఖ్షాప్రగడ రవి

ఫోన్: 97053 47489

శ్రీల మనోభావాలు

రచన: తిరుసగల దేవకీదేవి
ప్రచురణ: తిరుసగల ప్రచురణలు
వెల: 300
ప్రతులకు: ఎం.ఎ.జీ-2, ఎ.పి.హెచ్.పి.కాలనీ,
ఆలంపుర్ రోడ్, వికారాబాద్.
ఫోన్: 9949 63 6515.
రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలు

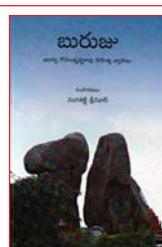

తెలంగాణ (జల కవిత్తిత్వం)

ప్రధాన సంపాదకులు: సింగిరెడ్డి నిరంజనరెడ్డి
ప్రచురణ: తెలంగాణ రచయితల సంఘం
తెలంగాణ వికాస సమితి
వెల: 300
ప్రతులకు: సింగిరెడ్డి నిరంజనరెడ్డి,
రాష్ట్ర ప్రాజెక్టా సంఘం ఉపాధ్యక్షులు,
తెలంగాణ, వనపర్తి జలాలు

తెలంగాణ ఉధ్వమంలో 'చాలత్తికాంశాలు'

రచన: సంకేపవీ నాగేంద్రశర్మ
ప్రచురణ: శర్తీ సాహితీ కళాప్రపంతి
వెల: 350
ప్రతులకు: ఇం.నె.6-6-1031/1,
శివాజీ నగర్, కరీంనగర్-505 001
ఫోన్: 94417 97650

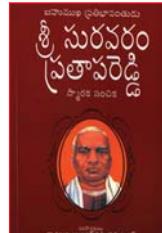

బురుజు

సంపాదకులు: సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్
ప్రచురణ: 'కవిలే' తెలంగాణ లీస్నెర్ అండ్ రెఫరాల్ సంటర్
వెల: 100
ప్రతులకు: ష్టోల్ నెం.212, నందువనం
అప్పామ్మెంట్, అత్తాపూర్, లక్ష్మినగర్, హైదరాబాద్.
ఫోన్: 98492 20321. నవోదయ బుక్ పాస్

ముఖాచు

సంపాదకులు: స్నేహాబు, డా. వోజుపునా
ప్రచురణ: నసల్ కితాబ్ ఫుర్
వెల: 75
ప్రతులకు: అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో.
ఫోన్: 9885420027, 7799059494

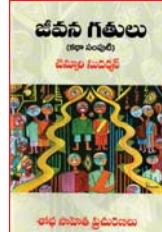

శ్రీ సురవరం ప్రతాపరెడ్డి

సంపాదకులు: డా.గంఠా జలంధర్ రెడ్డి, షెట్టి శంకర్
ప్రచురణ: తెలంగాణ భాషా సాంస్కృతిక మండలి
వెల: 100
ప్రతులకు: 9-70ల, పెద్ద అంబర్ పేట్,
రంగారెడ్డి జలాలు. ఫోన్: 9848292715
అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో

అలుకుపూత

రచన: ఎన్. జవేరియా
వెల: 40
ప్రతులకు: 10-132, లంబేర్డ్ర్ కాలనీ,
పట్టాన్ చెరువు, సంగారెడ్డి.
ఫోన్: 9849931255
అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో

జీవన గతులు

రచన: చెన్నూరి సుదర్శన్
ప్రచురణ: శోభ సాహితీ ప్రచురణలు
వెల: 99
ప్రతులకు: 11-1-21/19, ష్టోల్ నెం.5,
రామ్ సరేష్ నగర్, హైదరాబాద్.
అన్ని ప్రముఖ పుస్తకాల పొపులు

మహాశ్వేతాదేవి

సంపాదకులు: అనిశెట్టి రజత
ప్రచురణ: రుద్రమ ప్రచురణలు
వెల: 300
ప్రతులకు: ఇం.నె. 1-1-226/1/2/1,
ప్రాంతికనగర్ కాలనీ, థింగ్-3, కాజీపీ, వరంగల్
ఫోన్: 9849 48 2462

చిత్రకన్ము

రచన: నంబిని సిధారెడ్డి
ప్రచురణ: మంజీరా రచయితల సంఘం
వెల: 80
ప్రతులకు: వికాలాంధ్ర, నవచేతన,
నవోదయ, ప్రజాశక్తి పుస్తక కేంద్రాలలో

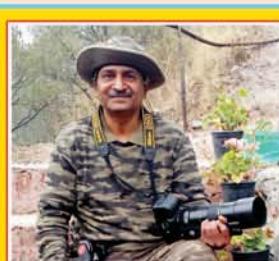
కళా తెలంగాం

సంపాదకులు: మామిడి పాలిక్ష్మీ,
విష్ణుబట్ట ఉదయశంకర్
ప్రచురణ: తెలంగాణ ప్రభుత్వం,
భాషా సాంస్కృతిక శాఖ, కళాభవన్,
రవింద్రబారతి, హైదరాబాద్.
ఫోన్: 040-23212832

అకుపచ్చని పాట

రచన: డా. పత్రిపాత మోహన్
ప్రచురణ: శర్తీ సాహితీ కళాప్రపంతి
వెల: 350
ప్రతులకు: ఇం.నె.6-6-1031/1,
శివాజీ నగర్, కరీంనగర్-505 001
ఫోన్: 94417 97650

ప్రాముఖ జీవన సాందర్భాన్ని కొత్తమైన పోలీటిలూగా రూపుద్దిన ప్రజ్ఞాశాలి డా. ఆర్ఎస్. ప్రాణ్యుల, తనదైన కీళంలో వాస్తవికతకు ప్రతిబంబా పోలీటిలు తీయడం అయిన ప్రశ్నేకత, వరంగల్లో పుట్టిపెరిగి, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం నుండి జంతుకాస్త్రంలో దాకర్లే దీర్ఘిన పొందారు. చిస్తూనాబి నుండి ప్రకృతిని ఆరాధించడాన్ని అభిప్రాయా మార్పుచేస్తూ జగన్ పొన్నాల పోలీట్రఫీని ప్రాంచిరంగా భావించి ఎంతో కృషి చేస్తున్నారు. ప్రకృతి వైవిధ్యాలను అధ్యాత్మమైన పోలీటాగా తీసు అయిన ఎన్నో పోలీటో ఎగ్గీబహులలో పొగ్గున్ని జాతీయ, లంతర్మాతీయ పురస్కారాలను అందుకున్నారు.

I go to **Oxford (ogs)**
to learn life!

Oxford
Grammar School

13TH STREET, HIMAYATNAGAR, HYD.

CBSE & SSC

**RECONNECTING
CHILDREN WITH NATURE**

Phone: 040-27636214, Mobile: 9959612345,
email: ogshyd@gmail.com
website: www.oxfordgrammarschool.com